

يەكەمىن گۇفارى كارگىرى و گەشەپىدانی مرۇبى

لە كوردستاندا

32

لە پىناو گەلىكى خاوەن برباردا

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

مانگەتەپەكى تايپەتە بە كارگىرى و گەشەپىدانی مرۇبى

سالى سىيەم كانونى دووهمى ۲۰۱۱

خۆشەويىسى

راستەقىنە

داهىيىنانى

رېكخراوھىيى

گەندەلى

ژيان باخەو

ئىمەش باخەوان

ئاو خواردنەو

لاى ژاپۇنيەكان

چىرۇكى سەركەوتنى

گەنجىكى كورد لە كارى بازارگانىدا

بە كى دەلىن
رۆشنىر؟

خواهنی نیعتیار

نەندازیار مەسعود تاهیر رۆژبەیان

سەر نووسەر

عادل محەممەد شیخانی

sarnosar@yahoo.com

لە پێناو گەلیکی خاوەن بڕیاردا

بڕیار

مانگانەیهکی تایبەتە بە کارگێڕی و گەشەپێدانی مەروپ
سالی سێیهەم - ژمارە 32 - کانۆنی دووهەمی 2011

بەرێوهبەری نووسین

بەرزان نەبۆبەکر

سکرتێری نووسین

نەسکەندەر رەحیم

دەستەوی نووسەران

محەممەد هاشم محەممەد

هاژە شیروانی پەیمان بەرزنجی

بیگەرد فارس پەری شیخ کەریم

وەهاب حەسەب محەممەد میژگەیی

راویژکاری یاسایی

پاریژەر: نازاد محەدین

دیزاین

قەیدار رەحیم

پشتیوان عەبدورەحمان

بەشی پیکلام

07480112787

بۆ دابەشکردنی بڕیار

هەولێر: خانە سێروان ۰۷۰-۴۶۷۲۹۶۳

کەرکوک: ۰۷۷-۸۵۶۳۷۲۴ هەلەبجە: ۰۷۷-۱۹۳۳۹۶۷ - ۰۷۰-۱۱۲۹۴۲۷

نەربەندیخان: ۰۷۷-۱۵۸۱۰۱۸ کفری: ۰۷۷-۱۵۶۸۷۶ - کەلار: ۰۷۷-۲۱۰۱۲۸۱

چەمچەمال: ۰۷۷-۸۵۵۰۵۸۶ کۆیە: ۰۷۰-۱۱۵۵۰۳۷ سۆران: ۰۷۰-۴۵۰۱۹۳۳

چۆمان: ۰۷۰-۴۵۶۷۹۹۲ قەلانزی: ۰۷۷-۱۵۸۵۲۰۱ رانییە: ۰۷۷-۱۵۸۰۴۴۲

ناونیشانی گۆڤار

سلیمانی - شەقامی سالم - تەلاری سلیمانی مۆل - نەۆمی نووم

بەرانبەر بەرێوهبەرایەتی گشتی پەرۆمەرە

۰۷۷-۲۱۷۸۶۸۲ ۳۱۹۳۹۴۶

E-mail: bryarmagazin@gmail.com

هەولێر ۰۷۰-۴۴۶۳۲۳۰

چاپخانەیی سەردەم

نرخ 2500 دینار

مرۆڤه گهرهكان و بىرۆكه گهرهكان ولا ته گهرهكان بنىات دهئىن!

لهم لىپەرەيه به سىپۆسىرى

گروپى كۆمپانىگالى راسان بىلو هەكرێتهوه

سەر نووسەر

يەككە دۆلەت

با لە منداڵەکانمانەوە دەست پێ بکەین!

دەکریت دوابەدوای خۆپێندنەوێ ئەم کورتیلە وتارە، مێردمنداڵێکی چاوەم بەنگ بکەن، با بۆ یەكەمجار پێت!

بزانە چەندێك تەمەزرۆی ئەو دێه بیدوینیت، قەست بۆ بکات، گوێی بۆ رادێر، خۆشترین قەست گوێ لێ دەبێت! پرسیاری جوان، جیهانیکی هێمن و پاک.

تەماشای بکە چەند بە سانایی تێ دەگەن، بێردەمکەنەو، چەند پێیان خۆشە پێنمایان بکەیت، ئەركیان پێ ببەخشیت، هانیان بدەیت!!

لە دیدی ئەواندا دواڕۆژیکی پروون دەبێت، بەلام بە داخەوێ ئێمە فەرامۆشمان کردوون.

بۆ پەرورەدەرگەری سەدان هەزار منداڵی باخچەی ساوايان و قوناغەکانی خۆپێندن، پەرۆزەمان چی بوو؟

چەندمان بۆ نووسین؟

چەند بۆیان دواوین؟

چەندێك کاتمان پێ بەخشین، تا گوزارش لە ناخی خۆیان بکەن!!

چیمان کرد بۆ پێنماییکردنمان؟

بۆ سوودمەندییوون لە وزەو توانایان، چیمان کرد؟

چەند کۆنفرانسیس و چەند سیمینار و چەند سەنتەر و کۆڕ و خول و بەرنامە کارمان ئەنجام داو؟

یان هەر خەریکی بەردە گەورەکانین و ئەپیکانی خۆمان بۆ چەندی جار دەسەلمینین!!

دەبێ لەمەولا بەردە بچکۆلەکان هەلبێگرین و پێکانی سەرکەوتن و گەشەپێدان و خستەبەری پێگای سروشتی گۆران و داھێنان بەسەلمینین.

تاکەکان لە ژبانی بێبەرنامەیی و بێبەسیی و هەستەکردن بە بەرپرسیاریتیەو، بۆ کەسایەتیەکی خاوەنبەرنامەو رێکوپێکو بەرپرسیار و دۆستی یاسا.. پێویستی بە پەرورەدەر و رەھبەر و هەولەدان بەرەفر و هەبەو کاری شەو و رۆژێك نییە.

گۆڕینی سیستەمی ژبان و بێکردنەو و پەرورەدەر و خۆپێندن، زۆر لە گۆڕینی سیستەمی دەسەلات گرتەر.

خەریکبوون و سەرھالوونمان بۆ گۆڕینی شتە گەورەکان، وای کرد کە چەندی ئەوێ نێگەتیش بێنە گۆڕی ئێمەش دەبێت لە بازەبەکی بەتالدا بخولێنەو.

لە کاتێکدا منداڵ، ئەو بوونەو وەرە پاکەبە کە دەتوانین بە گرتەپێدان، نموونە کەسی پێشکەوتوو و خاوەن مۆدێرن و بەسوود و خاوەنبەرنامەو پەیمانیان لێ دروست بکەین، تازە کەسانێك هەن دەقیان گرتوو و زۆرگوتن لەگەڵیاندا، ئاسنی سارد کوتینە.

پێشکەوتووترین و لاڵی جیهانیشت، سەرەتا بە پێشکەوتوویی لە دایک ئەبوو و بگرە زۆریان زۆر لە ئێمەش دواکەوتوو تریوون، بەلام ئەوان بۆ گۆڕینی ژبان و گەشتن بە کاروانی ژباڕ و شارستانیەت، سیستەمی ژبانیان گۆڕی، بەرنامەیان دا، ئەوکانی خۆیان یەك لە دوا یەك لەسەر بنەما و بەهای بەرز پەرورەدەر کردو ئەوانیان کرد بە بەردی بناغە ژبانی هاوچەرخ!!

ئەوێ نوێیان ھێر کرد، کە ریزی خۆیان بگرن، ریزی کاتەکانیان بگرن، تەنھا بەرزەوێندی خۆیان لە یاد ئەبێت، و لاڵی خۆیان خۆش بوو، ئەمەش وا بە ناسانی رووی ئەدا!!

کورد زۆر جوانی گوتوو کە دەلێت: بەردی زل نیشانە نەپێکەن. نیشانە نەپێکانی ئێمەش لە بوارەکانی گۆران و داھێنان و پێشکەوتندا، خەریکبوونمان بە بەردە زەڵکەنەو و فەرامۆشکردنی گرتەترین بوارە کە گرتەیدانە بە منداڵەکانمان، کە ئێمە بمانەوێت، یان نا، دواڕۆژی ئەوێ ئێمە و لاڵە بەندە بە دواڕۆژی ئەوانەو و ئێمە هەرجیەك بکەین، دەبێت لە کۆتاییدا هەموو شتێك بۆ ئەوان جێ بەھێلین.

خۆخەریککردنمان بە بەردە زەبەلاحەکانەو، وێرانی ئەوێ زۆر ماندوویمان دەکات، بێستو و زەمان لێ دەبێت و نامانجەکانیشمان ناھێنێتە دێ!

خۆنەگەر هەموو ئەو شتانە کە سالاھای سالا، ئاراستە گەورەکانی بەدەمین، ئاراستە بچکۆلەکانمان بکەدایە، ئەو بەرھەمی زۆر بەرچاوی دەبوو!

ئێمە بەم کارەمان دەمانەوێت کەشتی لە وشکانیدا لێ بخوین! پێگای چارەسەرمان نەگرتە بەرو دەمانەوێت بە زوووترین کاتیش بگەینە چارەسەر!

وادمزانی بە دەنگە دەنگو ژاوە ژاوە رەخنەگرتن، تا سەر ئێسقان هەموو شتێك تەواو دەبێت!

لە کاتێکدا پێویستە پێش ئەوێ داوی گۆران و چاڤخاوی لە کەس بکەین، خۆمان بگۆڕین و چاڤێك بە ئێستەماندا بخشین! ئێمە هەموو ئەو کەسانە رەخنەیان لێ دەگیرن، پەرورەدەر یەك ژینگە و لاڵە پەرورەدەرێکین و زۆر جار تەنھا ئاوازمەکانمان حیوازان!!

گواستەئەوێ کۆمەڵگەبەکی دواکەوتوو، بۆ کۆمەڵگەبەکی شارستانی و مۆدێرن! گۆڕینی

کارگيري به گوختار

نهوانه ي شايه نى په يکهرن، هيچ پښويسيته کيان پټى نيه!

چين قاوله

پيشوازي گهرم باشتيرن خواردنه، که پيشکشى ميوانه که تى ده که تى

په نډکى له سکوتله تى

نازادى وهرده گيرت، نابه خشرت

په نډکى جيهان

نايا من دوژمنه کانم ټيکناشکيتم، کاتيک ده يانکه م به دوستى خوم

نهرام لکون

نيمه به رده وام نهو که سانه مان خوش ده وټ که پيمان سهرسامن، نهو

که سانه مان خوش ناوټ که پيان سهرسامين

لاروشه کوه

نايټ بريار به سهر مړوقيدکدا بدرت به هوى شتيکه وه که نايزانيت، به لکو پښوسته

به هوى شتيکه وه بټ که ده يزانيت

قوه غارغ

خزمه تگوزاريه کى ناوازه

نم لاپره يه به سپونسري

کومپانيک ټيکسيلايز بلاو ده کريته وه

تله فون: 0533206011 - 0533281472

ژماره 32 کانونت دوو همت 2011

بريار

كارگيرى به چىرۆك

دەمامكەكەت

دابگرە!

ناسروشتى بگاتە پلەو پايەيەك، ناتوانىت به شۆەيەكى سروشتى مامەلەى لەگەلدا بگات.

۴- يا لە كاروبارى پۆزانەماندا مرقۇفكى سادەو ئاسايى بىنو ھەول بەدىن خۆمان جۆنن ئاوا ھەلسوكەوت بكەين.

۵- دەمامكەكان ناتوانن بۆ ھەميشە ھەقىقەتى ئيمە بشارنەو و پۆزىك دەبىت به ئاسانى بەرامبەر راستىيەكان بزانىت.

۶- يا ھەول بەدىن خالە لاوازەكانى خۆمان بدۆزىنەو و چارەسەريان بكەين نەك زياتريان بكەين و پەرمەيان پى بەدىن.

۷- يا ئاستى خۆمان بەرز بكەينەو بەرەو لوتكە به ھەولدان و تىكۆشان نەك به خۆفريودان و كارى نادروست!

تا بىتە ژوورەو!

لەو كاتەدا كە ميوانەكە چاومىرى دەگرد جەنابى بەرپۆەبەر پەيوەندىيەكەى تەواو بگات، بەرپۆزان دەيانگوت: «گرفت نييە. خۆم دەتوانم كيشەكە چارەسەر بكەم، پاش چەند خولەكەك پەيوەندىيەكەى تەواو بوو. پرسىياري لە ميوانەكە كرد كە چى خزمەتەكى ھەبوو؟ ئەويش لە وەلامدا گوتى: قوربان ھاتووم تەلەفۇنەكە چاك بكەم، چونكە كارناكات!

لەم چىرۆكەو و فەر دەبين:

۱- دانانى كەسى نەشياو لە شوينى گرنگدا، مايەى ئالۆزى و بەدكارگىرىو كيشەى جۆراو جۆرە.

۲- متمانە بەخۆبوون لە گرنگترين سيفەتەكانى بەرپۆەبەرە.

۳- ھەر كەسەك بە شۆەيەكى

لاويك كە فىرى پىزگرتنى خودى خۆى نەبوو، لە پەلەى كارگوزارى بەرز كرايەو تا لە كۆتاييدا گەيشتە پەلەى بەرپۆەبەرى جىبەجىكردن، (المدير التنفيذى).

بەلام نەيتوانى قەناعەت بە خۆى بگات كە بوودتە خاوەنى ئۇفيس و پازەى نوو پەلەى بەرپۆەبەرىتى، چونكە متمانەى بە خۆى نەبوو كە گەيشتوودتە ئەو شوينە.

پۆزىكيان كەسەك ھاتبوو سەردانى، ئەويش بۆ دەربىرىنى ئەو و كە كەسەكى گرنگو ھەميشە سەرقالى وەلامدانەو و تەلەفۇنە، تەلەفۇنى نۆرمالەكەى ھەلگرت و وى دەرخت كە لەگەل كەسەكدا قسە دەكات و لەو كاتەشدا داواى لەو كەسە كرد كە لە دەرگا دەدات

جوانترین کاشى
بۆ پازاندنەو و مالهكانتان

ئاوینشان:

سليمانى، شەقامى ھەلىك مەمەود- نرىك سوپەرماركتى ئالتون

۰۷۷۰۱۹۲۵۹۷۶-۰۷۷۰۱۹۰۹۸۸۲

۰۷۷۰۱۵۶۲۳۸۰

ژمارە 32 كانوئەت دووھەست 2011

ئەم لاپەرىيە بە سپۆنسەرى
بکاور کاشتى بۆ دەكریتەو

نیورہ گانی سہر کردایہ تی:

- دہلیت زیرہ کی کوہ لایہ تی ہہ بیت لہ
کارکردن لہ گہل بہر دستہ کانیدا.

دهدریت به به‌دهینان و جیگیربوونی
 ریک‌خراوه‌کو به دهسته‌نیانی ناویانگو
 گه‌یشتن به نامانجه‌کان. (هۆناعی سییه‌م) که
 هۆناعی پیگه‌یشتن و بره‌ودانه، گرنگی دهدریت
 به دابیگردنی خزمه‌تگوزاری بۆ ئەندامه‌کانی
 له‌گه‌ل گرنگیدان به گۆرانکاری به‌رده‌وام.
 گرنگترین تیۆری که کاری کردوو به بۆ
 دیاریکردنی بنه‌ماکانی هه‌لوێستی کارگیر
 بریتیه‌ له:
 یه‌که‌م/ نه‌شادارییه‌کانی (فرید هیدله‌ر)
 (سهامات):

فیدلەر ۋا دەپنیت که تایه تهنیدیه کانی
 سهرگردایه تی به ستراوته وه به هه ئۆیستو
 کارلیکردنی سهرگردایه تی که دیاری دهکریت
 به یواری گونجانی جوۆری سهرگردایه تی
 به کارهاتوو له هه ئۆیستیکی دیاریکراو، بۆ
 پێویستییه کانی ئهو هه ئۆیسته، ههروهها
 روونی دهگاته وه که مه بهست له هه ئۆیست
 ئهو باروودخیه که رووبه رووی سهرگرده
 دهپته وه، چونکه تاکه کهسه که بهرپرسه
 له سهرگردایه تیکردن.

دووم/ به‌شداریه‌کانی (ولیام پیدن)
(اسهامات)
(ولیام پیدن) هه‌ستا به‌شیکردنه‌وی
هه‌لوپستی کارگیری به‌وردبینکردنکی
کارگیری له‌جوړه‌کانی سه‌رکردایه‌تی کاریگر
له‌سه‌ر کاریگره‌ی کارگیری. گرنگترین
بنه‌ماکانی هفتاری کارگیری له‌لای (ولیام
پیدن)، بریتیه‌ له‌گرنگیدان به‌جوار جوړی
حیاوازی سه‌رکردایه‌تی و په‌یوه‌ندیه‌کانیان
له‌گه‌ل هه‌رمانه‌یران:

- ئەو سەركردەيەي كە زۆر گرنگى دەدات بە كار.
- ئەو سەركردەيەي كە زۆر گرنگى بە پەيۋەندى دەدات لەگەل كەسەكان.
- ئەو سەركردەيەي كە زۆر گرنگى دەدات بە كار كەردن لە پىگەي پەيۋەندى لەگەل كەسەكان.

- ئەو سەرکردەى كە زۆر گرنگى نادات
بە كار كردن لە رېگەى پەيوەندى لەگەڵ
كەسەكان.

له‌وانه‌یه یه‌ك له‌و چوار جزره كاریگهر
بیت له بارودوخو هه‌لوێستیکی دیاریگراو،
به‌لام له‌وانه‌یه كاریگهر نه‌بیت له هه‌لوێستیکی
تر، واته كه كاریگهر ده‌بیت له‌و هه‌لوێسته‌ی
كه گونجاوه له‌گه‌ڵی.

* ھەلسەنگاندىنى تېۋرى ھەلۈپست:
ئەم تېۋرە بە شۈبھىگى روون
بەشارى کرد لە ديارىکردنى بنەماكانى
سەرکردايەتیکردن لە ڤنگای گرنگيدان بە
ھەلۈپستو ھەلسەنگاندىنى ەك ھۆکارىكى
گرنگ.

لايمنه خرابه‌کاني ئهم تيۆره؛
- رېکه‌وتن نيه له‌سەر بڼه‌ماکانی
هه‌لۆست، که نایا نه‌و هه‌لۆسته‌ی که دیاری
هه‌لۆستیکي گونجاوه، یان نا.
- رېکه‌وتن نيه له‌سەر جۆره‌کاني
رفتاری سهرگه‌دايه‌تی.

به بین گرنگیدان به لایه‌نه‌کانی تری
سه‌رکردایه‌تی، وهك (به‌رده‌سته‌كان، هه‌لو‌یست،
سروش‌تی ریک‌خستن).

- دېځه وتېځ نېيه له نېوان ليځولمړمکان
بؤ ديار يکړدنې نيشانه گانې سر ګرډه، هه روهه
دېځه وتن نېيه بؤ ګرځې پڙه يې بؤ هه ريه
لهو نيشانانه که پټويستن بؤ نهو ي نهو
نيشانانه بزانرېت که سر ګرډه دروست نابيت
به يې نهو نيشانانه.
دووه/ تيؤري نهو يوتست:

بیرۆکەى ئەو تێرە پەشت دەبەستێت
 بەو بێنەمایى گە تايەبەندىبەگانی
 سەرگردایەتیکردن نابەستێتەو بە نیشانەو
 تايەبەندى کەسى بە شیوەى گەستى،
 بەلکو پەشت بە نیشانەو تايەبەندى رێژەى
 دەبەستێت کە پەوھندیدارە بە ھەلوێستى
 دیاریکراوى سەرکردە. ئەمەش بە ھۆى ئەو
 کە پێداوێستىبەگانی سەرگردایەتیکردن
 دەگوێزێت بە گوێرەى گۆمەلگانو ریکخراو
 کارگێرپێھەلە ناو یەک گۆمەلگاو ریکخراو.
 لێکۆلینەو کارگێرپێھە تازەکان گەنگى
 زۆریان بە شیوەى ھەلوێستى، یان باروودۆخى
 داو، ئەم شیوەیەش پەشت دەبەستێت بە
 گریمانە کردنى ھالەتەکانى سەرگردایەتى
 کردنى سەرکەوتوو کە لەو ھالەتەدا زۆر
 پێویستى بە سەرکردەو بەردەستەگانی ھەبە
 لەگەڵ ھەلوێستى سەرگردایەتى باروودۆخە
 دیاریکراوەکە.

ئەو ھۆكۈمرانلارنىڭ كەڭ قارغىچىسى ھەيىھە ئەسەر
سەرگەردايدەتى ھەلۋىستى، يان بارودۇخى،
ئەمانەن:

* میژووی پیکراوهکه.
* تهمه‌نی سه‌کردهو شاره‌زایی.
* نهو گوومه‌لگایه‌ی که پیکراوهکه کاری
لیده‌کات.

* بارودوځي د پروني کومه لگا.
* جوړی نهو کارانه ی که سهرکرده
د هیکات.

* قەبارەى كۆمەلگا.
* رۇشنبىرى تاكەكان.

سەرکردە بە پڕۆژەیکە زۆر پشت
دەبەستیت بۆ شوێنێکە کاری تێدا دەکات،
لەگەڵ ئەو سەرکردایەتییهی لێیهتی بۆ
نموونه بەرپۆڵەمیری کۆمەڵانییهی کاری
پۆیستی بە نیشانهو زیرکی جیاوازی ههیه
له نوێنەرییهی خۆمەنێگوازی، ئەمە جگە
لەوێ کە هەندێک کاری سەرکردایەتی ههیه
پۆیستی به تواناو زیرکی گونجاو ههیه.

له لایه‌کی تروه نیشانی سه‌گر دایه‌تی
جیاواز هه‌یه به گوێره‌ی فۆناغه‌کانی
دامه‌زrandنی دامه‌زواوه‌کان به شیوه‌یه‌که
که زۆر له ڕیکخواه کارگیریه‌یه‌کان به سێ
فۆناغ تێده‌یه‌ڕێت، له هه‌ر یه‌که‌یاندان نیشانه‌ی
کارگیری جیاوازی هه‌یه، (فۆناغی یه‌که‌م)
فۆناغی ته‌واو کارپیه‌و گرنگی دهدات به دانانی
بنه‌ماکان که په‌یوه‌ندنی به به‌رده‌وامیوونی
جالاکێ ڕیکخواه‌که هه‌یه، (فۆناغی دووهم)
فۆناغی جێگیربوونی ڕیکخواه، که گرنگی

ب- ویری تایچی (Tyagi) یش زانای
کارگری هندی نیشانه‌کانی سمرکرده‌ی
سمرکه‌وتوو بۆ سۆ گۆمەله دابه‌ش ده‌کات:
* نیشانه‌کانی که‌سی:

- بېړيا به خوږوونو زانينې نامانجهگان.
- گيانې هاوړپېهتې له کارکردن.
- زيرهگي و خيرايبی کارکردن توانای لهشي و تهنډروستی.

- بېرەشتو دەستپاكى و راستگويى.
- بېرپاردانى راست له كارەكان.
* نېشانە سياسيەكان:
- بېرېتيە له توانای خوگونچاندنو
و ەلامى تەواو بۆ رېگا سياسيە گىستيهكان.
* نېشانە ياساييهكان:

- بریتیه له توانای جیبه‌جیکردنی
یاساکان به شیوه‌یه‌کی راستو دروست له‌گه‌ل
زانیی پښگانکی په‌یوهندی فهرمیو زیره‌کی
له به‌کاره‌تینانو توانای بیراردانی دروست.

ج- به‌لام هەندیکێ تر لە شارەزایانی کارگیرێ
چەند خالێکی تریان ناماژە پێکردووە کە زۆر
کورتو پوختن، لە نیشانه‌کانی سەرگردایه‌تیکردن
بەم شێۆیوه: هێمنو سیما ناسه.

- باومپرو وردی بهرزی ههیه.
- کهسێکی خاکیه (متواضع) و دلی باشه.
- نوپخوازو خاوهن زانیارییهکی زۆره.
- پیشهات ناسه.

هه‌سه‌نگاندنی تیۆری نیشانه‌کان:
له‌و ڕوونکردنه‌وانه‌ی پێشوو له
لێکۆڵینه‌وه‌کان بۆ تیۆری (نیشانه‌کان)
هاتوو هه‌ که له‌سه‌ر بنه‌مای تیۆری (پیاوی
مه‌زن)بوو، ده‌بیست له‌سه‌ر دوو بنه‌ما ئه‌م تیۆره
هه‌له‌سه‌نگینین ئه‌ویش بریتیه‌ی له‌ لایه‌نی
باش و لایه‌نی خراپی ئه‌م تیۆره‌:

۱- لایه نه باشه گانی تیۆری نیشانه گان:
- تیۆری نیشانه گان کارده گات

بۆ روونکردنەوێ پێداوستیه‌کانی
سه‌رگردایه‌تی و رووناکی خسته‌ سه‌ر
نیشانه‌کانی پێویست بۆ سه‌رخستنی، ئهم
تێۆره‌ جه‌ند نیشانه‌یه‌کی داناه‌وه‌ که‌ شیوه‌یه‌کی
گشتی هه‌یه‌، مه‌رج نیه‌ ئه‌وه‌ که‌ سه‌ی ئه‌وه‌
نیشانه‌ی تێدا بێت، بیه‌ته‌ سه‌رگرده‌، چونکه‌
ئه‌گه‌ر نه‌یه‌ته‌ سه‌رگرده‌ش ئه‌وه‌ پێگه‌یه‌کی
به‌ری ده‌بێت له‌ کۆمه‌لگادا، به‌ شیوه‌یه‌که‌ له‌
پیزی پێشه‌وه‌ ده‌بێت له‌ کاتی هه‌ڵبژاردنی
سه‌رگرده‌دا.

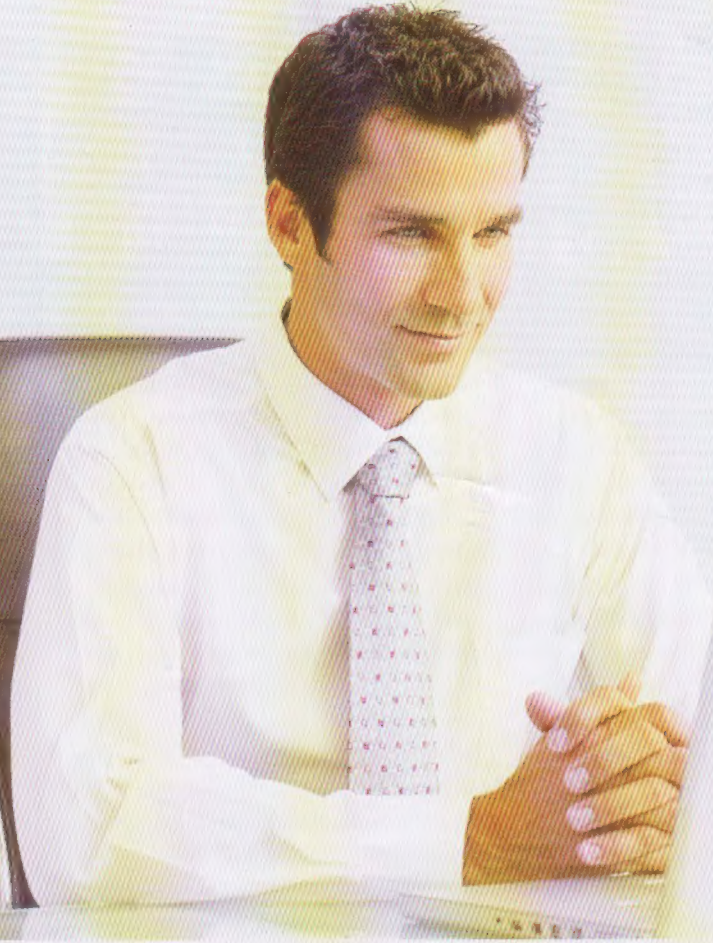
- له کاتی تیشک خستنه سمر نیشانه
حیاوازماکان بۆمان ددردهکهویت ئهوان دابهش
دمین بۆ دوو حوڤر، نیشانهی زیرهکی به
پهچەلەک، نیشانهی زیرهکی وەرگریتوو، که
سەرگرده دمتوانیت وەرپگریت پاش بوونی
به سەرگرده.

۲- لایه نه خرابه کانی تیوری
نیشانه کان:

- نیشانه‌ی هاوبه‌ش نییه له نیوان
سه‌رکرده‌کاندا.

- نیشانه‌یه‌ك نییه كه سهر کرده و كهسانی
تری كۆمه‌ل لئك حیا بکه‌یته‌وه.

- گرنگیدان به نیشانه‌ی که‌سی سهرکرده،

د. محمد قهلق

پښتور له کښه پيدايي مرؤي

پښتختي ناهي ناهي

بهرنويو بهر هکته بناسه

دووم
بشلي

و: گوران جهميل

همووی گرنګتر ړنگاچاره.
۵- نه گهر پېشنیاره کانتی رمت
کردهوه، بې هیوا مېبه، به لکو شپواری تر
به کار بهینه، بوی روون بکرموه که کي له
پېشنیاره کانت قازانچ دهکات.
۶- سهره پای توندوتیزی ږه شېن مېبه
له بهرنويو بهر هکته، نه و ژیريژانه بیر
دهکاتهوه، خه لکانی به هیزو نارم زومهنډو
وره بهرزی خوش دمویت، که همیشه
هست به ږه شېنی نهکات.

بهرنويو بهر دله

کسایه تی ناوهایه:

۱- ته ماحی زوره.
۲- به بهر دموای کار دهکاتو داوا له
توش دهکات که وهک نه و بیت.
۳- کارت له سهر که لکه دهکات،
دمیه ویت پېشکه ویتکی نا ژیريژانه به
دست بهنیت به یه گجار.
۴- همیشه دمی ویت که کاترمیری

هه لکوهوتی چونه له کاتی راپهراندنی
کارو همرمانی کارکردندا، زیاتر جهخت
له سهر چی دهکاتهوه.

۳- نه گهر داواي لیکر دیت که کاریک
راپه پرنیتو ړنگاکه شی بوی دیاری گردیت،
بوت دهرکهوت که ړنگاکه شی نه و هه لای
تیدایه، نه و به ړیزده له گه لیدا دابنیشو
بوی روون بکرموه که نه گهر به و شپوهیه
نه نجامی بدیت، ږهنگه نه نجامی باش
نه بیت، پی بلی که چاره سهری کیشه کته
له لایه، داوا بکه که ړنگات بدات بیخه یته
روو، بوی روون بکرموه که پیده جیت
قازانچی بوی دامه زراومکه هه بیت به گشتی،
وابکه که ههست بکات تو نارم زوویه کی
زورت هیه به بوی جیه جیکردنی نه م
چاره سهرانه.

۴- با زانیاریت له بهر دهست هه بیت
به ژماره، نه خشه، بری تیچوو، قازانچ،
بهره سته کان (که ږهنگه دروست بن) له

بهرنويو بهر به زهره زهنگ:

کسایه تی ناوهایه:

۱- خاومنی نیراده یه کی ناسینه.
۲- گوئ له کس ناگریت.
۳- دهمارگیره، دهست به
بیروبو چونه کانیه وه دهگریت.
۴- بوجوونه کانی دهسه پیت به
شپوهیه کی توندو دهمارگیرانه.
۵- بایه خ به یاساو بنچینه کان دهکات
زیاتر له ههرشتی کی تر.
۶- ترسی له دهسه لاته که یه هیه
کاتی که بوجوونه که یه دهگوریت.
چونییه تی هه لکوهوتکردن له گه
نهم جوره بهرنويو بهرانه ده؟
۱- ههول بده که نهرمونیان بیت
له گفتوگو کردندا بونه وهی وا له
سهره که کته بکه ییت که گویت لی
بگریت.
۲- سهره که کته بناسه و بزانه

بهرېوېر دنى داواكارى

بېشى سینه مو کوتاىي

کاتدا ناوبانگى نمو بهرهمه کم بکنهوه. دمبیت دان بهومدابیتن که نم جولانهوش به بمشیک له زانستی دؤزینهوى بازار له قهلم دمدریت، چونکه پیاوښى دمسهلاتدار به هوى ناسینهوه هلسهنگاندنى سروشتى بهرهم هاتنى نم شتومگانه، کرپارمگان، دابینکارانو خوناساندنیان به خه لکو دیاریکردنى که مو کورتیهکانى بهرهمهکان همول دمدم ریکه چارههک بؤ نم گرفته بدؤزنهوه، هرچهنده که دمبیت رهچاوى نمو خالشم بکړیت که تمنیا نم هلسوکهوتانه چارهسمر نییوه دمبیت سوود له پسپورانى بازارو دؤزینهوى بازار وهرېگیریت بؤ نهوهى بتوانریت له بهرامبر نم جوړه بازارانه رځو شویتى بټیوست بکړیتهبر.

له کوتاییدا،

داواکارى ههمان خواستو پېداوېستیه کاتیک که به هوى توانای کرپنى کرپارمگان بشتیوانى بکړیت. ریکخراومگان دمبیت بتوان به هوى بهکارهینانى شیوه جیاوازمگانى دؤزینهوى بازار له بهرېوېر دنى داواکارى، یان ههمان بهرېوېر دنى دؤزینهوى بازارو بهرېوېر دنى پهیومندیهکان کوشى بټیوست نمنجام بدم. جوړمگانى داواکارى بهسمر ههشت گروپدا دابېش دمکړین، هرچهنده همریهک لهو داواکاریپانه دمکړیت له کاتو زمهمنیکى دیاریکراودا پرویداتو ههمیشه جیکیر نمبیت، بهلام نمرکى بهرېوېر دنى دؤزینهوى بازارو نمویه که به هوى برپاردانى دروستو بهدمستهینانى زانیازى له بازارو بهرهمو رکاېرمگانو جیهجیکردنى وردى برپارمگان به شیومېمکى کاریکمر سمرکهوتن لهو بواره به دست بهنیت.

سمرچاوه/ یه سوود وهرگرتن له

نیتنمیریت

پروېوېر دنى بونموه لگه ل نم جوړه داواکاریپانه پېشنیار دمکړیت که ریکلامهکان رابگیریت، تاکو له کاتى گونجاو به زیادکردنى قهبارى بهرهمهینان ریکخراو بتوانیت وهلامى داواکاریپهکانى تریش بداتموه، بهلام بیروکى جیهانوى هراوانکردنى پهیومندیهکانو خیرایى گواستنهوى زانیاریپهکان دمرهتى نهوهى نادات که داواکارى له رادمېدمرو زیاده له بازاره ریکخراومگانو رکاېریپهکان پرویداتو له کاتى پرودانى نم دیاردمېش تممنى زور کورت دمبیت به پتى بنهمایهکى نابوورى، سمرمایه همر وهک ناوى پروېار دمېنیتموه که راوستانى نییه کاتیک که لسمر زهوى دمجویت، پهکهمجار بهرېمستو شویته قولمگان پر دمکاتموه، سمرمایهش له کاتى جولانهوه له بازار بهرمو نمو بازارانه رادمکیشریت که زیاتر له پیش چاوه، بهلام جیاوازیپهک لیره ههمو نهویش نهومیه که سمرمایه زهرهک ناحیت همر بازاریک نابیت نمرگمر همر ولاتیک دمیوهیت که سمرمایه دمرمکى بېنیت نهو ولاتى خوى پهکهمجار دمبیت نمدامى ریکخراوى بازارگانى جیهانى بېتو پاشان همول بدات رېساو رېنمایپهکان چاکسازى بکات به شیوهیهک که رېزى متمانوه پاراستنى سمرمایه بهر بکاتموه لهو حالتدا دمبیت که ریکخراومگانى دمرمکى بؤ بدمست هینانى نم بازارانه رکاېرى پهکتر دمکن.

۸- داواکارى ناپاک: همندى له بهرهمهکان لگه ل رېساو نادابى ولاتیک نهگونجاو دمبیت هرچهنده لهوانمیه نمو بهرهمه له همندى ولاتى تر ناسایى سمرف بکړیت، لهو حالتانه کاربدمستانو پیاوښى رامیاری که به شیوهى سمرمکى دولتمو گروپهکانى کمرتى تاییمتن (NGO) همول دمدم رېزى ناکادارى خه لک بهرمز بکنهوه مو له ههمان

۶- داواکارى تمواو: کاتیک که رېزى گشتى بهرهمهینانو خستنهروو یمگان دمبیت به داواکاریپهکان پتى دموتریت داواکارى تمواو، لهو بارمدا بهرېوېر دنى دؤزینهوى بازار همول دمدم داواکاریپهکان بپاریزیتو به بهکارهینانى شیوازی بازارى پاریزراو، بارودوخمکه کونترول بکات، تاکو له داهاتوودا به زیادکردنى بهرهم داواکارىو چالاکى له سمر نمو بهرهمه زیاتر بکات، بهلام نمو رامیاریپه له ماومیهکى درېژ کاریکمرى نییه، چونکه رکاېره زیرمکهکان به بهکارهینانى شیوازیکی نوى دؤزینهوى بازار له ههمو ناوچهکانى دنیا همرمشه بؤ نم بازاره دمکنو همول دمدم نمو هاوکیشمیه تیکیدن.

له همندى بازاردا داواکارى تمواو له گروپى پېشهسازیمگان نمنجام دمدریت، پېشهسازى بریتیه له کومه له رکاېریک که له بازارى نامانجا همیه. زورچار به تاییمت له ولاتانى جیهانى سیمه که بازار له ژر کاریکمرى چمند رکاېریکدایمو به ههماهنگى، شیوه جیاوازمگان، دابېشکردنى بازارو برپاردانى گشتى له تمواوى کارمگان همول دمدم کونترولی بازار بکن، هرچهنده نم کاره له ولاتانى پېشکوتو به جوړه تاوانیک له قهلم دمدریتو هؤکارمکى بؤ نموه دمرېتتهوه که ریکخراومگان به شیومیهکى ناپاسایى همول دمدم دؤ به بهکارهینمهرمگان برپار بدم، بهلام له راستیدا نموان دمبیت رکاېرى پهکتر بکن تاکو ریکخراوى شیواو به توانا دمریکهویتو پهیومندى لگه ل کرپارمگان دروست بکاتو همول بدات کرپار بؤ خوى رابکیشیت، لهو بارمدا دولتمت دمبیت چاودېرى بازار بکاتو به شیومیهکى یاسایى مامه له لگه ل تاوانباران بکات.

۷- داواکارى زیاده: هرچهنده له کاتى

داهینانی رېځخراوهی

ډا. وهاب حسیب محمدمهد
بشې دوهمو کۆتایی

له نیوانی به جیهینانی رېځخراوهکه به شیوهیهکی کرداری و نواندنی خوازوادا. نه و پیدایستیپانهی که داهینان به سهر رېځخراوهکه دا دهجه سپینیت گۆرانکاریه له ژینگه ی رېځخراوهکه دا، وهک گۆرانی تهکنه لوجیاو گۆران له نارمزووی به کارهینه راندا [کۆمپانیاکان سالانه بهرهمهکانیان دهگۆرن له پرووی چۆنییه تیو شیوازموه، یاخود ههمان بهرهم به شیوهی جیاواز بیشانی کرپار ددریثا، یان بوونی زانیاری له سهر شیوازی باشر کارکردن.

سهرچاوهکانی داهینان:

- ۱- سهرکهوتنو شکستی چاومپروان نهکراو، [ماوهیهکی زور ولاتی سوپسرا له دروستکردنی کاتزمیردا پتشنهنگ بوو، بهلام کاتیک یابانییهکان به کاتزمیری دیجیتال هاتنه مهیدان، پش کۆمپانیا سوپسریهکان کهوتن، پروودای دهرمگی چاومپروان نهکراو.
- ۲- نهگونجانی زهمینهی کرداری

بریتییه له جهسپاندنی نه و بیرۆکه، یاخود ئاکاره له بهشیکی کردا، یان بازاریکی رېځخراوهکه دا، یاخود ژینگهیهکی گشتیدا.

چ کاتیک رېځخراوهکان پېویستیان به داهینانه؟ نه و گۆرانکاریانهی له ژینگه ی رگابه رییدار رېځخراوهکان تووشی دهمنه وه، پیدایستی رېځخراوهکان بو هیئانه بوون زیاتر دهکات، بو هیئانه بوونی نه م پیدایستییه رېځخراوهکان کۆمه لیک رپوشوین دهرنه بهر، له وانه: دروستکردنی یهکه ی بهرپوومبردن، وهک همرمانگه ی لیکولینه وه توژینه وه، یان یهکه ی پشخستنی رېځخراوهی، که ئامانجی چاودیری داهینانو گه شه کردنه له رېځخراوهکه داو ناراسته کردنی بو به دیهینانی ئامانجهکان، زوریک له رېځخراوهکان کارمهندهکانیان له سهر کاری داهینه رانه رادهینن. رېځخراوهکان کاتیک خوازیاری داهینانن که جیاوازییهک هبیت

داهینانی رېځخراوهی به یهکیک له کاره گرنگهکانی ههمو رېځخراویک دپته نه ژمار که رووبه پرووی ژینگه یهکی رگابه رو گۆراو دهپته وه، لیره وه هاندان و پیداکرتن له سهر داهینان دهپیت به پشهنگی ئامانجهکان که زوریک له رېځخراوهکان له ههولی به دهستهینانیدان.

گرنگی داهینان زیاتر دهردهکه ویت له سیبهری کیبه رکی نیوان رېځخراوهکان به تایبته رگابهری دهولته تی که خوازیاره رېځخراو زیاتر داهینه ر بیت له بوازی کارکردن، به مه بهستی دوورکه و تنه وه له همر مه ترسییه کو که و تنه پاشو له ناوچوونیک. لیره وه دهپیت جیاوازی بکرت له نیوانی هیئانه بوونی رېځخراوهی و گۆرانکاری رېځخراوهی به شیوهیهک گۆران بریتییه له جیگیرکردنی چه مکیک، یان پموشتیکی تازه سه بارته به رېځخراوهکه وه، ههرچی داهینانه

له گهڻ ئهوهی به گریمانه دادمزیت.

۳- گۆران له هۆکارهکانی دیمۆگرافی وهک زۆربوونی دانیشتووان، که به دوایدا خواست له سهر شمهکو خزمهتگوزارییهکان زیاد دهکات.

۴- گۆران له بناغه ی به شهکانی کارکردندا، یاخود له بناغه ی بازاردا.

۵- گۆران له ههستی چنژی به کاربهارندا وهک وازهینان له جوړیکی خواردنو گرنگیدان به ژدمیکی تر.

۶- بوونی زانیاری تازه سهبارمت به شمهکو خزمهتگوزاری.

بوارهکانی داهینان: دهمستهکتهوتهکانی داهینان له بواره سهرهکیهکانیدا بریتین له:

۱- کارکردنی پلانی تازه، واته گۆرانکاری له ناراستهکردندا، وهک دهرکردنی فهومان بۆ دیاریکردنی نرخى نوئ بۆ شمهکک، یان خزمهتگوزارییهک.

۲- دۆزینهوهی چانسیکی نوئ، وهک په رهپیدانی به رههمیکی تازه، یان دۆزینهوهی بازاریکی نوئ.

۳- به کارهینانی شیوازی تازه، وهک بنیاتنانی کاریکی نوئ، دۆزینهوهی ږگای نوئ به مهبهستی تهواوکردنی کار، یاخود به کارهینانی تهکنهلوژیا.

۴- نه خشهکیشانی پهیکهړیکی نوئ ږیکهستن، واته برپاری گۆرانکاری له پهیکهړی ږیکهستندا، بنیاتنانهوهی ږیکهستن، یان بنیاتنانی پهیکهړیکی نوئ، یاخود دروستکردنی پهیومندی تازه له نیوانی پهکهکانی کارکردندا.

ناستهکانی داهینان: پښوېسته جیاکاری بکریټ له نیوانی ناستهکانی داهیناندا که بریتین له سئ ناست:

۱- داهینان له ناستی تاکه کهسدا: بریتیه له جوړیک داهینان تاکیک له ږیکهراوهکهدا په ی پښو

دهبات، له نیشانه دیارهکانی نهو کهسه: نارمزووی دهرکهوتن، بهردموامی، توانایی شیکردنهوه، باومر به خوښوون، زیرمکی... هتد.

۲- داهینان له ناستی کۆمهلدا: بریتیه لهو جوړه له داهینان که کۆمهلک په ی پښو دهمهن، داهینانی کۆمهل بهرینتره له هینانه بوون له ناستی تاکه کهسدا، توپزینهوهکان گهیشتهونه کۆمهلک راسی سهبارمت به داهینان له ناستی کۆمهلدا لهوانه:

- گروپیکی تازه دروست بوو زیاتر نارمزووی هینانه بوون، تا گروپیکی کۆن.

- نهو گروپه ی له پهگزی جیاواز پیکهاتوه توانستی شیکاری زیاتره تا گروپیک پیکهاتهکه ی پهک پهگز بیت.

- نهو گروپه ی پهکگرتوون، زیاتر نامادهباشو کاران بۆ خهرجکردنی وزه، تا گروپیکی دوور له پهک... هتد.

داهینان له ناستی ږیکهراوهکهدا: بریتیه له جوړیکی نفار که به هوی توانایی به کۆمهلی نهندامانی ږیکهراوهکهوه دپته بوون، توپزینهوهکان تایبهتمهندیهکانی ږیکهراوی داهینهریان بهم شیوهیه دهمستنیشان کردوه:

- به ناگابوون له پیداوېستیو نارمزووهکانی به کاربهاران.

- سانایی نهوونی ناووزی له پهیکهړی ږیکهستندا له لایهن ناستو پهکه کارگیریهکانهوه.

پهیومست بوون به لیهاوووی سهرمکی ږیکهراوهکهوه ناوپنه دانهوه بۆ نهو بوارانه ی که ږیکهراوهکه لیهاوو نیبه تیایاندا.

بهرهمهینان له ږیکه ی بهسداریکردنی کارکهراوهوه له

ږیکهراوهکهدا به پښکهشکردنی پښنیارو له جیاتی دانان.

بنه ماکانی داهینان: (پیتهر دراکر) ههستاوه به دانانی کۆمهلک بناغه بۆ داهینانی ږیکهراومیی بریتیه له کارو مهشکردن، پښوېسته له سهر نهو ږیکهراوانه ی له کاردان داهینهربن، دهمیت پیاده ی بکهن، هاوکات کۆمهلک مهشقهوهری دیاریکردوه پښوېسته ږیکهراو لییان دوورکهوېتهوه لهوانه:

۱- داهینانی به نامانجو ږیکهراو به شیکردنهوهی فرستهتهکان [چانسهکان] دمست پښو دهکات.

۲- نابیت تهنها بیرله ئاریشهکه بکریتهوه، ههروها دیدنیو گفتوگو ی خه لکو شیکردنهوه پښوېستن، چونکه داهینان دوولایه نی هپه: لایه نیکی تیگهیشتنو لایه نی ههستکردن.

۳- بۆنهوهی داهینانهکه کاریگه ربیت، پښوېسته ساده بیتو ناراسته ی پیداوېستییهکی دیاریکراو بکریتهوه.

۴- نفاری کاریگه به گچکهیی دمست پیدمکات، به شیوهیهک تیچوونی زوری له دراوو کهسهکان پښوېست نیبه.

نهو کارانه ی پښوېسته ږیکهراوهکه دووریان لیبرگیت له کاتی هینانه بووندا بریتین له:

۱- زیادمووی له بیرکردنهوه داو پیشاندانی زیرمکی به شیوهیهک، ههولدان بۆ بهدمستهینانی نفار که کهسانی ناسایی نه توانن مامه لهپه له گه لدا بکهن.

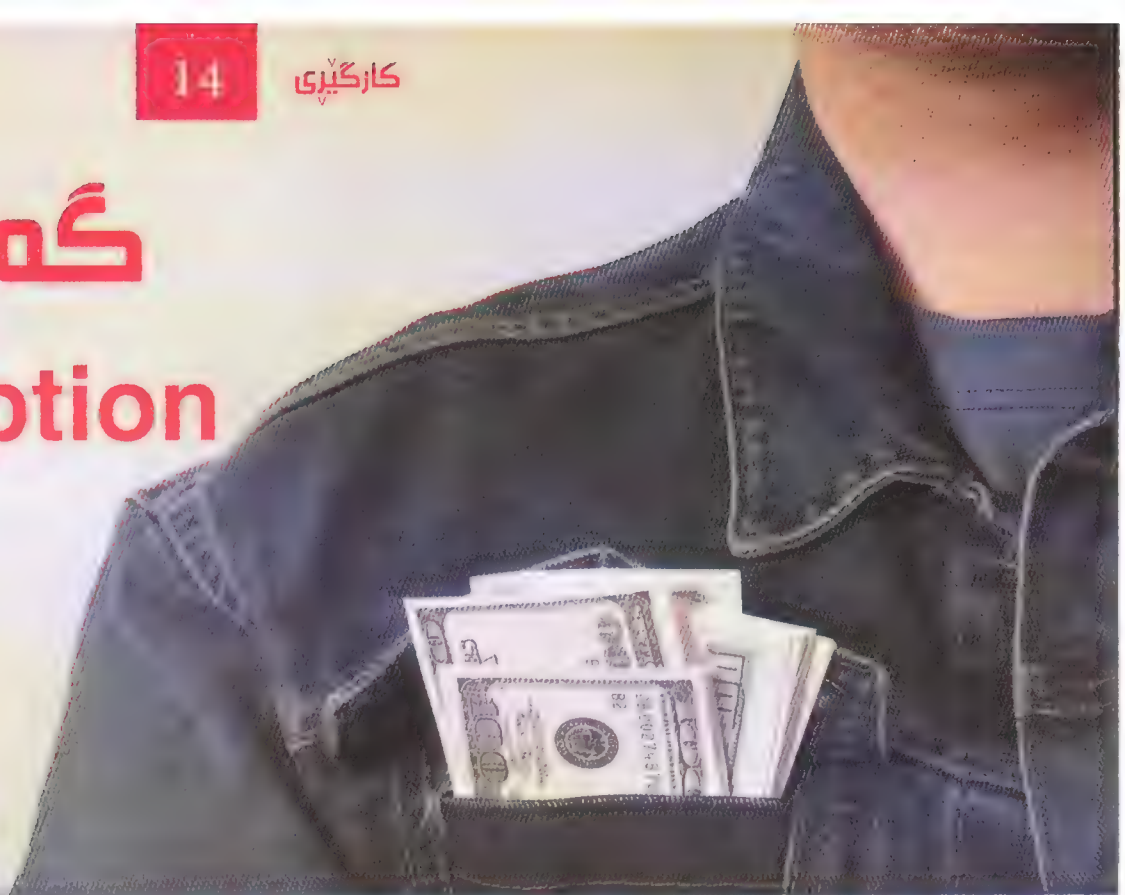
۲. ههولدان بۆ داهینان له داهاتوودا نهک ئیستا.

۳. دیاریکردنی جوړهکان [جوړی نفار] او ههولدان بۆ کارکردنی کۆمهلک شت له پهک کاتدا.

گەندەلی

Corruption

شاخەوان جمال

بى ھىزىيان دەكات.. ناشىيلىت كارمگان به باشتىن شىواز بەرپۆه بچن. بەمەش ولات له پيشكهوتنى تەكنەلۆجى، كارگىرى، ئابوورى، رۆشنىرىو رامىيارى دواىمكەوئىتو دەبىت به نىچىرى خەلگانى تر.

برى ئەو پارەبەى كە سالانە بەرپۆه ناپاسايىو گەندەلى، له جيهاندا خەرج دەكرىت، زياتر له يەك ترىليۆنو نيو دۆلارە.. زۆربەشى له ولاتە دواكهوتووكانو ھەزارەكاندايە، كە ئەم پارەبەش له رېگەى رېكخراوھ گەندەلەكانو بەرپرسە گەندەلەكانى ئەو ولاتانەوھ بە فېرۆ دەدرىت.

ھەندىك ولات ھىندە رېژى گەندەلى تىيدا بالۆ بووتەوھ.. پىويست ناكات نامازەى بۆ بكرىت. باسى ئەوھ ناكەم كە له يەكەك لە ھەرمانگەكانى كوردستاندا جىم بەسەر ھاتووھو داواى جىيان لىكردووھ.. بەلام باسى ئەوھ دەكەم كاتىك كە له عىراقەوھ بە ترانزىت بە ولاتىكى عەرمبىدا تىبەرىم بۆ ولاتىكى تر، كاتىك لە فرۆكەخانەى ئەو ولاتە دا بەزىم، ئەفسەرىكى ناو فرۆكەخانەكە، كارمگانى زۆر گران كردىن. ھاورىكەم پىي گوتە، من چەندىن جار لىرموھ تىبەرىم.. دەزانم بارودۆخ چۆنە.. ھەندىك پارە بكە بە گىرفانيدا يەكسەر جەوازەكەت دەداتەوھو دەلىت، جەوازەكەت تەواوھو كەلوپەلەكانىشت پىويست بە پشكىن ناكات.

بۆ بەرژمەندىيى تايبەتى. ياخود برىتيەى له خواردنى مالو سامانو شتى خەلك بە نارەوا، يان پاينەندەبوون بە ياساوھو نەبوونى روونىو شەفافىيەت.

بۆجى گەندەلى روودەت؟

گەندەلى كاتىك روودەت كە ھىچ رېگايەكى ياسايى نامىنىتەوھ بۆ ئەنجامدانى كارىك، ياخود ناتوانىت بە رېگايەكى ياسايى شتى مەبەستدار بەدەست بەئىترىت. لەم بارەدا بۆ بەدەستەئىنانى شتى مەبەستدار پەندەبرىتە بەر رېگاي ناپاسايى. بەمەش دەوترىت: گەندەلى. بۆ نموونە له كاتى دامەزراندندا ناسراوئىتىو خزمایەتىو برادەرایەتى، دەبىتە ھۆى ئەوھى كەستىكى نەشاو له شوئىنىكى شىاودا دا بەزىررىت، يان له كاتى وەرگرتنو دەرچوونى تەندەمرەكاندا دەبىنن لە ژىرەوھ چەندىن فېلۆ تەلەكە ھەيەو روویداوھ كە سەرچاوەكەيان گەندەلىيە.. چونكە له تەندەنەرەكاندا، ئىلتىزامو شەفافىيەت زۆر كەمە.. ھەرەك كوتلەر دەلىت، تەندەمرەكان ئىلتىزاميان تىدا نىيە. ئەمەش واتە تەندەمرەكان دەرگايەكى گەورەن بۆ گەندەلى.

نايا گەندەلى ج كارىگەرپەيەكى دەبىت

لەسەر كۆمەلگە؟

بە دلىايەوھ گەندەلى چەندىن دەرەنجامى خرابى لىدەمكەوئىتەوھ.. ھەموو سەرچاوەبەكى سروشتىي ولات، مالو دارايى، كاتو تواناكانى گەلو ولات له ناو دەباتو

گەندەلى ديارەمبەكە تەنها لەم سەردەمەى ئىمەدا سەرى ھەلەداوھ، بەلكو ھەر لەكۆنەوھ ئەو ديارە دزىوھ ھەبووھ.. بەلام له گەلێكەوھ بۆ گەلێكى ترو له ناوچەيەكەوھ بۆ ناوچەيەكى دىكە جىاواز بووھ.

ئەو وشەيە ھىندە دزىوھ، تەنانەت گەندەلەكانىش خۆيان رقيان لىي دەبىتەوھ. ئەگەر كەستىك بە گەندەلتىرین كەس بلىت، تۆ گەندەلىت.. ئەوا زۆر بە توندى پىيدا ھەلەشاخىت. ھەر كات ئەو گەندەلەنە كارىان بكەوئىتە مەترسىيەوھ.. ئەوا بەرامبەرەكەيان بە گەندەل ناودەبەن.. بۆنەوھى لەبەرچاوى خەلكىدا ناشىرىنى بكەن، دەتوانن نموونەى فىرعەون بەئىنەوھ كە لوپەرى گەندەلىدا بوو بە ھەموو جۆرمەكانىيەوھ.. كاتىك رووبەرووى بانگەوازى موسا (سەلامى خاى لەسەر بىت) دەبىتەوھو موسا (سەلامى خاى لەسەر بىت) داواى لى دەكات كە واز له گەندەلى بەئىنەوھ چاكساز بىت. له وەلامدا فىرعەون پىي دەلىت (إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفُسَادَ) غافر ۲۶.

فىرعەون لەو پەرى گەندەلىدا بە خەلكەكە دەلىت، من دەترسم موسا گەندەلى لەسەر زەوىدا بلأوبكاتەوھ.

نايا گەندەلى جىيە؟

وشەى گەندەلى دزى وشەى چاكسازىيە، دەتوانن بلىن گەندەلى برىتيەى له خراب بەكارھىنانى شتىك

حوشترىكى شەل

مەمەنەر

لەسەر لوتكەى چيا كەوتنە سەر گازى
پشت، تا كەمىك پشوو بىدەن..

حوشترە شەلەكەش كە بەوپەرى
بروا بە خۇبوون و ئارامىيەو رىگەى
دەبىرى، تا گەپشە لوتكەى چياكە.
چونكە لەسەر خۇو بەردەوام رۇپشەبوو
هەستى بە ماندوويەتتەكى ئەوتۇ
نەكرد، ھەربۇيە بى پشوو دان بەردە
خوار بوويەوودو گەپرايەو بە شۇيىنى
دەپارىكراو..

ئەو حوشترەنەش كە لە پشوو دابوون
ئاگايان لە گەپرايەوودى حوشترە شەلەكە
نەبوو تا گەپشە خوارەوودى چياكە..

ئىدى زۇر ھەولياندا تا پىيى
بگەنەو، بەلام نەپانتوانى...

بوو بە يەكەم حوشترە كە گەپشە
كۇتايى پىشېركىكە...

كاسەى پالەوانىتتەكەى بىردەوودو
زۇر شانازى بە خۇيەو دەكرد...

مندالانى نازىز، دەزانن ھۇكارى
سەرگەوتنى حوشترە شەلەكە چى بوو؟
بىگومان ھەموومان لە وەلامدا
دەئىين: سى خالى سەرەكى وای لە
حوشترەكە كەرد كە پىشېركىكە بىاتەوودو
سەرگەوتن بە دەست بەئىت:

۱- برىوا بە خۇبوون.

۲- بەردەوام بوون.

۳- پەلە نەكردن و نارامگرتن.

پىشېركىكە بىاتەوودو!

پىشېركى دەستى پىكرد، حوشترەكان
وەكوو تىر دەرچوون، حوشترە
شەلەكەش لە دواى ھەموويانەو بوو!
بەلام وەردى دانەبەزىو زۇر بە
نارامىو لەسەر خۇيى رىگەى دەبىرى،
چونكە ئەگەر خىرا برۇپشەتايە
قاچەكانى تووشى نازار دەھاتن..

حوشترەكانى دىكەش بە چياكەدا
ھەلگەپان، چياكە زۇر بەرز بوو،
رىگەيەكى ھەورازو دووروودرېز بوو..

حوشترە لادەكان ھەولياندا بە
خىرايى بە سەر چياكەدا ھەلگەپان،
بەلام زۇر ماندووبوون.

ھەندىكىان لە ئەنجامى ئەو
ماندوويتتەيان كەوتنە خوارەو،
ھەندىكى تىران نەپانتوانى چىدى
بەردەوام بن لەسەر رۇپشەن، ھەربۇيە
برپارى گەپرايەوودىان داو پاشەكشەيان
لە پىشېركىكە كەرد.

حوشترە شەلەكەش بە ھىواشىو
بى خۇ ماندوو كەردن بە مەمانە بە
خۇبوونەو بەردەوام رىگەى دەبىرى!

زۇر بەى حوشترەكان پىش ئەوودى
بگەنە لوتكەى چياكە پاشەكشەيان
كەرد، ئەو حوشترەنەى كە توانيان
بگەنە لوتكەى چياكە ژمارمىان زۇر
كەم بوو، ئەوانىش زۇر ماندووبوون،

حوشترىكى شەل بىستى كە
حوشترەكانى ناوچەكە بە نیازن
پىشېركىكە ئەنجام بىدەن، بۇ
ئەم مەبەستە برپارى دا بەشدارى
پىشېركىكە بىكات، سەرەپراى ئەوودى كە
قاچىكى تەواو نىيەو شەلە.

بۇ رۇزى دواتر داوايەكى پىشكەشى
لېزىنەى ناوونوسىن كەرد تا ناوى تۇمار
بىكەن لە لىستى پىشېركىكاراندا،
لېزىنەى ناوونوسىن داواى ئەم حوشترە
شەلەيان زۇر لا سەپرو نامۇ بوو!

حوشترەكەش پىيى وتن: بۇچى
سەرتان سورماوودو داواكەم بە نامۇ
دەزانن؟ مەن خىرام لە رۇپشەن و
جەستەش بەھىزو پتەوودو!

لېزىنەكە ترسان لەوودى كە دووچارى
زىيانىك بىت لە كاتى پىشېركىكەدا،
بەلام لەسەر داواو بەرپرسىارى خۇى
ناويان نووسى.

رۇزى پىشېركى ھاتە پىش،
حوشترەكان ھەموو لە گۇرپەيانى
پىشېركى نامادەبوون، كاتىك ئەم
حوشترە شەلەيان بىنى كە دەپەوئەت
بەشدارى بىكات لە پىشېركىكەدا زۇر
گالتەيان پىكرد...

حوشترە شەلەكەش لە وەلامياندا
وتى: لە كۇتايى پىشېركىكەدا دەپىنن
كە كى بەھىزو خىرايەو دەتوانىت

چىرۇكى سەركەوتى

گەنجىكى كورد لە كارى بازارگانىدا

بە (۲۰۰۰) ھەزار دۆلار دەستى بە كارگەردوور ئىستا خاۋدى چەتدىن كۆمپانىيە!

بەم لە كارەمدا، ئەگەرنا مەن ئەومەندە سەرھالى وەرزشەم ئەومەندە وەك پەشەيەك ھەلەسكەوت لەگەل بىزىسمانى ناكەم» ئەو لەو ماوە كورتەى كە ھاتوومتە كوردستان تەننەپەتەى كۆمەلەك جالاكى ئەنجام بەت بە بى بەرامبەر وەك رەزگرتەن لە وەرزشەوانان و ناردەندەدەرەوى زياتر لە (۵۰۰) كەس بۇ بىننىنى خولى تەپەتو جۇراوجۇر، جىا لەو ئەو بەو پەرى شەنازىيەو بەسى ئەو دەگرد كە يەكەك لە ئەننىيەكانى سەركەوتى ئەو لە كوردستان دروستكردنى پەيەندىيەكى ھاورىيەنە لەگەل ھەموو كەسكەدا «مەن تەننىيە سەردانى ھەر شەننىكەم كەردەتە زياتر لە جەندىن كەس بوونەتە ھاورىيەم، چونكە ئەگەرچى مەن سەركەوتى كۆمپانىيەكى گەورەم، بەلام كاتەك دەجمە يارىگان، يەن شەننىكى گشتى لە ناو جەماوەر دادەنەشمەق ھەلەكەل يەكتر دەكەينەو لە رەگەل گۆرەنەو زىمارەى

كەرد بۇ ئەو بىتەننىيە سەركەوتو بىتە لە ھەموو كەركەل يەكەمەن شەت دەبەت ئەو كەسە رەستگۆر بىت، شەرمەزە بىت لە ئەتەكەتەى كەركەل بۇ ئەو بىزەتە جى دەكاتو چۆن دەكات بە پەلە سەركەوتەن. د. كامەران بىجەكە لەو سەرمەيەدارەكى گەورەمە لە ھەمانكەدا پەيەندىيەكى تەپەتەى ھەيە لەگەل وەرزشو خاۋەنى پەروانەمەى دىكتۇرەيە لە فەيسەيۆلۇزى (۱۷) سەل يارىزانى تۆپى دەستە ھەلەزەردەى ئىران بوو، بۇ ماوەى (۱۰) سەل جەگرو بەرپەو بەرى يەكەتەى تۆپى دەستەى ئىران بوو، (۸) سەلەش ئەندامەى يەكەتەى ناسىا بوو، ئىستا سەركەوتى بەرپەو بەرى پەشەرەكى تۆپەى دەستەى جەنەو پەلەوورەو بۇ سەركەوتى رۆزنامەنووسانى وەرزشى ناسىا، بەلام وەكو خەلى گوتى «مەن كەرى بازارگانى تەنە بۇ خەلى خەم دەكەمەو لە ھەمانكەدا تەننەو سەركەوتو

گەل خەلى ئەننىيە سەركەوتى جەگرو كەرمەندەكانى لەك جەنەكەتەو، ئەك بە ھەلى پەسەرو بەرى پەشەو كۆمپانىيەكى، بەلكو سەدەيەو خەلى سەركەوتى كۆمپانىيە (پەرسىانى مەركەزى) ئەو بارودەخەى دروستكردوو «كۆمپانىيە پەرسىانى مەركەزى سەرمەتە لە شەرى تەران دەرەزەو، بەلام ئىستا لە ھەيە لە ھەر يەك لە وەلاتانى نەزەبەجەن، فەرىستان، تەركەمانستان، ئەرمەنستان، تەكەستان، ئەلمانىا، ھەلەر» ئەمە قەسەى ئەو گەنچە كەردە بىزىسمەنەيە بە نەو (د. كامەران پەمەرى) كە بە تەنە خەلى خاۋەنى كۆمپانىيە پەرسىانى مەركەزەيەو كەردەكى رۆزەلەتى ئىرانە، ئەگەرچى ئەو گەنچە لە دەكەو بەكەكى دەوئەمەند لە دەكەو، بەلام وەك خەلى بەسى دەگرد ئەو ھەمەشە نەمانجە ئەو بوو كە خەلى، خەلى پەيەنەتە، بۇيە ئەو لەسەرمەتەى قەسەكانىدا بەسى ئەو

پەيوەندى لە ناو كۆمپانىيادا

لە بىنا تاتىنى پەيوەندىيەكى باشدا، كە سەرگەرتىلى لە كارو پەيوەندى سەرگەرتىلى لەگەل كارمەندەكانى ناو كۆمپانىيەكەدا بۇ دەرەخسىنىت، چۆن سەرگەرتىلى دىمىت؟

لە ھەر بەشىك لە بەشەكانى كۆمپانىيادا، لەگەل دوو كەسدا پەيوەندى پىكىپەنە. با يەكەمىيان ئەلقە سەرگەكى نىوان خۆتو ئەو بەشە بىتو لە كاتى داواى يارمەتەكردن، ياخود زانىيارى، سەرگەرتىلى پەيوەندى بە ئەو دەكەيت.

ھەرچى كەسى دووەمىشە، ئەلقەى دووەمى پەيوەندىيە. واتە: ئەو كەسەيە كە لە كاتى نەبوونى كەسى يەكەمدا، پەيوەندى پىو دەكەيت. ئەمەش لەبەر ئەو دىنيا بىت لە كاتى پىو سىتبوونت بە يارمەتى. دانا مېنىتو كارت بەردەوام لە رايىبووندايە.

ھەروەدا ئەو بەشەنەي لە راپردودا پەيوەندىت پىيانەو نەبوو، ھەرمۇش مەكە. چۆنكە رپى تىدەجىت، كاتىك بىتە پىش، پىو سىتەيت بە پەيوەندى دروستكردن ھەبىت لەگەلەندا.

كرد «لە كۆى ئەو ھەرمەنبەرەنەي لای مەن كار دەكەن (۴۰۰) كەسىيان خاوەنى بىرونامەى ماجىستىرنو شارمەزان لە كارى بارزگانى، واتە كارى نىمە بە ھەرمەكى بەرپۆدە ناچىت، بەلگە تەواو ستاندارو ئەكادىمىيە، بۆيە دەرگىت بلىين ئەمانە بەشىكەن لە ھۆكارى سەرگەرتىلى مەن لە كارى بارزگاندا».

گەرگەرتىن پىوژمەكانى ئەو بارزگانە نىستا لە كورستان دروستكردنى زانكۆيەكى وەرزشىيە، كۆمەلگەيەكى وەرزشى بە ھەموو پىداو سىتەيەكانى بە ناوى «وەرزش بۆ ھەمووان» و دامەزراندنى نازانىسىكى جىھانىيە كە پىكەتووە لە تەلەفزيۇن و رادىو و رۆژنامە، جگە لەو بەم نىزىكانە بە نىازە گەورەترىن پىشانگەى وەرزشى بىكەتووە بە نامادىبوونى چەند كەسايەتى وەرزشى جىھانى، د. كامەران رەھبەرى زياتر بارزگانى لە بوارى وەرزشى دەكاتو بەشىك لەو كارانەش بى بەرامبەرە، بەلام ئەو دەلەيت: «ھەموو ئەو كارانەى دىكەم بۆ ئەو نىيە سوپاس بىرەم، چۆنكە مەن جىيا لەو دىكارى بارزگانى دەكەم لە ھەمان كاتىدا دەمەو سىتە خزمەتەك بە نەتەو دەكەم بىكەم، مەن ھىچ جىياو سىيەك ناكەم لە نىوان لايەنىكە شارىكدا، بۆيە لە ھالى نىستادا چاوەرپى سوپاسى ھىچ كەس ناكەم، بەلگە ئەگەر مەن بەرپاسى كەسىكى باشو راسىتگۆ بىم، بىگومان كارەكانم وا لە بەرامبەرەكانم دەكات سوپاسم بىكەن» بە قەسەى د. رەھبەرى سەرگەرتىلى ئەو لە بوارى بارزگانى گەيشتىنى بەم پەلەيە ھەر يەك لە رىزگرتىن و ھاو پىيەتى كردنى ھەموو كەسىك، شارمەزىيو زىرمەكى لە كارەكەى، كار پىكردنى كارمەندى بە تەواو لىھاتتو لە لای خۆى، كۆى نەدان بە رەخەنى خەلەك بەردەوامىبوون لە بارزگانى كردن لەسەر بىنەمايەكى زانىستى، ھۆكارى سەرگەرتىلى رەھبەرىيە لە بوارى بىزنىسمانى، لە داويىن ھەسەكانىدا ئەو بارزگانە باسى لەو دەكرد، كە كۆكردنەووە بە دەستەئىنانى پارەى زۆر ھىچ كات بىنەمايەكى سەرگەكى نىيە بۆ سەرگەرتىلى لە زىيان لای ئەو، ھەر بۆيە ئەو بە پىكەنىنەووە كۆتى: «سەرگەرتىلى لای مەن لە زىيان دىخۆش كردنى بەرامبەرەكەم يارمەتەيدانى ھەموو مەو قىكە كە پىو سىتە بە يارمەتى ھەيە».

تەلەفونو نىمە پىل ھاو پىيەتى يەكتر دەكەين، ھەموو ئەو شىتانەى كردووە تەنھا بۆ دىخۆشى خۆم كەسانى تر بوو نەك بە مەبەستى رىكلامكردن بىت بۆ كۆمپانىيەكەم، بە ھۆى دروستكردنى ئەو پەيوەندىيەكە نىستا دەتوانم لە دىنيا ھەر شىكەم بۆيت بە يەك تەلەفون كارەكانم بۆ ناسان دەكەن».

سەبارەت بەو دى چۆن دەتوانىن كۆمپانىيەكى نەو نەيى دروست بىكەين، ئەو دەلەيت: «پىش ھەموو شىكە دەبىت، بەرپۆدەبەرى كۆمپانىيا ھاو پى بىت لەگەل كارمەندەكانى، زۆر پەرەش و دىسۆزو شارمەزى بىت بۆ كارەكەى، بەلام بە پىچەوانەو ھەر سەرگەكى بەرپۆدەبەرىكى دى بۆ دوو شىت چو بىگومان شىكەتو تىياچوون چاوەرپى دەكات، يەك ئافەرت دوو خۆشەو سىتەى زۆر بۆ كۆكردنەو دى پارە» كامەران رەھبەرى چىرۆكى سەرگەرتىلى دەگىرپىتەو بە چەند سالىك پىش نىستا، كاتىك دەستى بە كارى بارزگانى كردووە، سەرگەرتىلى تەنھا (۲۰۰۰) ھەزار دۆلار سەرمايەكەى بوو، بەبى ئەو دى ھىچ كەسىك ھاو كارى بىكات، ياخود پىشنىوانى بىت، بەلگە تەنھا بە ھەول و وەرەبەرى خۆى زىرمەكى لە كارى بىزنىسمانى ئەو گەياندووەتە ئەم رۆژە، ھەروەدا دەلەيت: «تا نىستا ھىچ كەسىك ھاو كارى مەن نەكردووە، ئەو كەسەى كە دەلەيت مەن چۆن دەتوانم ئەو كارانە بىكەم ئەگەر لايەنىك لە پىشتم نەبىت، ئەو مەن پىي دەلەيم نە خەلەك پىياو مەن نە مەنىش پىياو ھۆكۆمەتو لايەنىكى دىيارىكارو، تەنھا ھۆكارى سەرگەرتىلى دامەزراندنى ئەو كۆمپانىيەكە كە بە ھەول و تىكۆشانى خۆم بوو، چۆنكە مەن دەزانم كارەكەى خۆم بە چ ھونەرىك بەرپۆدە دەبەم، د. كامەران رەھبەرى نىستا زياتر لە (۹۰۰) كارمەندى ھەيە لەسەرچەم لىق كۆمپانىيەكەى لە دىنيادا، بەلام ئەم سەرگەكى كۆمپانىيە واتە دىكتۆر رەھبەرى پارەى خۆنىدىن زانكۆ فىزىبوونى زمان و تىچووى پىو سەى ھاوسەرگىرى سەرچەم كارمەندەكانى لە ئەستۆى خۆى گرتووە، ھەموو ئەو خزمەتگوزارىيەنى بۆ يارمەتەيدانى ئەوانو سەرگەرتىلى گەشەپىدانى كۆمپانىيەكەيەتى كە وەك خۆى باسى

لېدوانه كانى كۆتلىر له بازار سازيدا

ستراتېژىيەتى بازار سازى قازانچدار

چى بېكەتەننىڭ؟

ئاشكارا يەكە يەك رېڭا نىيە كە
پېشەۋايەتى بىكات بەرەو سامان، لە برى
پشتەبەستىن بە جىاۋازى، پا يەك ھىزى
پالئان. كۆمپانىيا پېۋىستىيەتى كە راپەخە
تايپەتەكەى خۇى بېچنىت لە چالاكىو
تايپەتەننىيەكانى بازار سازى، ئەۋەندەش
بەس نىيە كە زۆر بەى كارەكان باشتر
بىن لە رېڭا بەران، ھەروەك پېرۇفىسۇر
مايكل پۇرتىر لە زانكۇى ھارۋارد تاۋتوۋى
نەۋە دىكات كە كۆمپانىيا ستراتېژىيەتى
راستى نىيە ئەگەر ھاتوو ھەمان چالاكى
نەنجامدا، ۋەكو چالاكىيەكانى رېڭا بەرانى.
بەلام كەمىك بە رېڭا بەكى باشتر. كە
لەۋاننىيە كارىگەر تر بېت نەۋەكو تەنھا
لە لايەنى بەكارخستىن، بە واتاى ئەۋەنا
كە زۆر ناھاب بېت لە لايەنى بەكارخستىن
ۋەكو ئەۋەى كە ستراتېژىيەتىكى بەھىزىت
ھەبىت، چۈنكە ناسىنەۋەى بەكارخستىن
يارمەتى كۆمپانىيا دىكات كە ماۋىيەك
قازانچ بىكات. بەلام كۆمپانىياى تر ھەن كە
پەيۋەى دىكەن يا لىنى تىدەپەرن.

ھەروەك پۇرتىر كارەكان ۋادەبىنىت

كە ستراتېژىيەتى بەھىزە ئەگەر ھاتوو
خالى جىاۋازى ھەۋو كە جىاى دىكاتەۋە
لە ستراتېژىيەكانى رېڭا بەرانى. ھەر بۇيە
كۆمپانىياى Dell بۇ كۆمپىوتەر ھەلسا
بە دانانى ستراتېژىيەتىك ئەۋەش بە
ھەلۋاردنى فرۇشتىنى نامىرى كۆمپىوتەر
لە رېڭا تەلەۋۇن لە برى فرۇشتىنى بە
تاك، ھەر بۇيە بازار سازى راستەۋخۇ
گەشەى كىردو بىكەى داتاكانى تىپەرنىدو
توانى كە ھەنەمەت بە كىرپارانى بىكات
لە بەھاۋ خەمەتى پېشكەش كىردوۋى،
لە دوايىدا ستراتېژىيەتىكى تىپەرنىد بە
خستەنرۋوۋى، يا پشتەبەستىن بە نىنتەرنىت،
ۋەكو كەنالىكى فرۇشتىن. لەمىرۇشا Dell
رۇۋانە زىاتىر لە بەھى سى مىلۇن دۇلار لە
نامىرى كۆمپىوتەر دىفرۇشتىت لە رېڭا
نىنتەرنىتەۋە.

كۆمپانىياى تر ستراتېژىيەتى
ناۋازەى داھىنا، ۋەكو (ايكىا) بۇ كەلۋەپەل
داھىنانى نوۋى كىرد بۇ دروستكىردو
فرۇشتىنى كەلۋ پەل كە لە بەراۋوردىكى
تۆكەمە دايە لەگەل فرۇشتىرانى كەلۋەپەلى

يەك رېڭكەى. لە ھەمان كاتدا بەشى
ساتىرن Saturn لە كۆمپانىياى جەنەرال
مۆتۈرۋى ئۆتۈمبىل بە رېڭا بەكى جىاۋازە
بە تەۋاۋى بە بەراۋرد بە كارەكانى
ئۆتۈمبىلى يەك رېڭكەى. كۆمپانىياى بە
كىردانى ئۆتۈمبىل Rent – A – Car
شۈيىنكى ناۋازەى بۇ خۇى ھەلگەند لە
بازارى بە كىردانى ئۆتۈمبىل ئەمەش لە
بەكىردانى ئۆتۈمبىلە كۆنەكان لە شۈيىنە
ھەرزان باۋەكان لەگەل دىستەختىنى
گەراۋەكانى لە كۆمپانىياكانى دىلنابى.

بەلام ناھى ئەم ستراتېژىيەتە
نوۋىيانە ناتۋرنىت لاساى بىكرىتەۋە بە
خىراپىيەكى زۆر كە ۋاى لىبىكات ناساى
بېت؟ بەلن، لاساى كەردەۋان بە رېڭا بەكى،
ھەر ئەمەش كۆمپانىياى فرۇكەۋانى ساۋپ
ۋىستو كۆمپانىياى ايكىا بۇ كەلۋ پەل
فىرى بوو، سەربارى ئەمانەش كەچى
لاساى كىردەۋەى ھەندىك پوۋوخسارى
ستراتېژى نوۋ شتىكە، بەلام لاساى
كەردەۋە بىتۋاننىت كە ھەۋو لايەنەكانى
نەندازەى ستراتېژى كۆپى بىكات شتىكى
تەر، ستراتېژىيە گەۋرەكان لە گروپو

كۆمەلەي ناوازدە پىكىرلەرنىڭ چالاكى پالېست
 كە پروپېرۇۋى ھەر لاسايىمەك دىمىتەۋە.
 لەسەر لاسايى كەرمەش نىيە كە بەرامبەر
 تىچوۋنىكى گەۋرە بىتەۋە لە ھەۋلى لاسايى
 كىرەنەۋى ھەموو چالاكىيەكانى كە لاسايى
 كىرەنەۋە. لە باشتىن بارىدا كۆتايى
 دېت بەۋى كە لاسايى كەرمەۋىيەكى خىراپ
 دەردەچىتە ھازانچىكى مامناۋىدى بۇ
 دەستەبەردەكەت.

ئەو ھەمەشەنى بازارسازى كە
 زۆرىنەي كۆمپانىيەكان پروپېرۇۋى
 دىمەنەۋە لە ماۋى ئەو سىمىنارەنى
 كە كىرەنەۋە داۋام لە زۆرىك لە
 بەرپەۋىيەكان كىرەۋە كە بۇم باس بىكەن
 چۇن كىرپارەنى ئەمەۋ دىمىنەن، ئەمەي
 خوارەۋە ۋەلەمەكانىيەنە:

* كىرپارەكان زۆرتر ھەستىار بوۋن
 بەرامبەر بە نرخ.

* ئەۋان كاتى تەۋاۋىيان نىيە
 دىيەنەۋىت زىاتىر بىخەستىنەۋە لەگەل
 بەرھەمەۋ خىزمەتگوزارىيەكان.

* تىيىنى جىياۋزى زۆر دەكەن لە
 بەرھەم لە نىۋان دابىنكاران.

* كەمتر بايەخ دەمدەن بە (ماركە)ى
 دروستكەر، زىاتىر قېۋلى (ماركە)ى دوۋبارە
 فرۇشراۋ و بەرھەمە گىشتىيەكان دەكەن.

* پىشېنى بەرزيان ھەيە لە
 بەرامبەر خىزمەت.

* چوۋنەپىزىكى ھاۋدۇزيان ھەيە
 لە بەرامبەر دابىنكاران.

لە باشاندا بىرسىيارم لىكىردن
 سەبارت بە كۋالىتى كارى كەلۈپەلەكانى
 بازارسازى، ۋەلەمەكانىيەنەۋە بە:

- بەرھەمەكانىيان زۆر جىياۋزى
 نىيە لە بەرھەمەۋ پىكەرىيەن.

- ئەۋان قوربانى زىاتىر دەمدەن بە
 خىزمەتى تىچوۋن سەربارەكانى تر تاۋەكو
 بىگەن بە فرۇشتىن.

- نرخەكانىيان ھاۋتاي نرخى
 پىكەرىيەن.

- پىكلام كىردن بە تىچوۋترەۋ
 كارىگەرى كەمترە.

- زىاتىر لە پىۋىست خەرج دەكەن
 بۇ بانگەشەي فرۇشتىن.

- تىچوۋنى تىمى فرۇشتىن لە

بەرزىۋىيەۋى بەردەۋامدەيە.
 شىۋە (۱ - ۲):

ئەو پىرسىيارەنى كە بازىرگەپان
 دىمەن:

۱- چۇن دەۋانىن كە چىنىكى
 گونجاي بازىر دىيەرى بىكەن ۋەلەپىزىرەن
 تا خىزمەتى بىكەن؟

۲- چۇن دەۋانىن كە جىياۋزى
 بىكەن لە نىۋان خىستەن پروۋەكانو خىستەن
 پروۋى پىكەرىيەن؟

۳- چۇن ۋەلەمە ئەۋ كىرپارەنە
 بىدەنەۋە كە قىشارمان دىخەنە سەر بۇ
 نەۋى بە نرخى كەمتر پىيەن بىدەن؟

۴- چۇن بىۋانىن پىكەرىيە
 پىكەرىيەن بىكەن كە تىچوۋنى بەرھەمەيەن
 كەمترە نرخىان كەمتر لە ناۋخۇيى، يا
 نىۋەنەۋەتەيە؟

۵- تا ج ناستىك دەۋىن لە
 دىزىنكىردىن خىستەن پروۋەكانەن بە
 گۈيرەي داۋاكارى كىرپارە؟

۶- پىگا سەرمەكىيەكانى پىرەپىدەنى
 كارمان چىن؟

۷- چۇن بىۋانىن (ماركە)ى بەھىز
 دروست بىكەن؟

۸- چۇن بىۋانىن تىچوۋنى داۋاكارى
 كىرپىنى كىرپار كەم بىكەنەۋە؟

۹- چۇن بىۋانىن لەسەر چوۋنە
 پىزى كىرپارەكان بۇ ماۋى دىزىخايەن
 بىمىنەنەۋە؟

۱۰- چۇن بىۋانىن كە كام كىرپار
 گىرگىرە؟

۱۱- چۇن بىۋانىن كە داھاتى
 پىكلامەكانو بانگەشەي فرۇشتىن
 پىيەندى گىشتى پىۋانە بىكەن؟

۱۲- چۇن دەۋانىن كە بەرھەمەيە
 تىمى فرۇشتىن زىاد بىكەن؟

۱۳- چۇن دەۋانىن كە كەنالى
 جۇراۋجۇر بىنات بىنەن ۋەلەمەلە لەگەل
 جىياۋزى كەنەلەكان بىكەن؟

۱۴- چۇن ۋەلەمە كە كارگىرى
 كۆمپانىيە تر مەيلى زىاتىر بەرەۋ لاي
 كىرپار بىچىت؟

ھەموو ئەمانە بە ۋاتاي ئەۋمەيە كە
 كۆمپانىيە پروپېرۇۋى ھەمەشە دىمىتەۋە
 بەرامبەر ئەۋ قورسايىيە ھەيەتى. كاتىك

كە بىيەۋىت ئەۋى خۇي پىرەپىدەت لە
 بازىر ھەروەك داۋام كىرد لە پىرەپىدەۋىيە
 بازارسازى كە لىستىكى سەرمەكى بىۋىسەن
 بەۋ پىرسىيارە سەرمەكىيەنى كە پروپېرۇۋىيان
 دىمىتەۋە لە كاتى دانانى سىتراتىيەۋىيەۋى
 تەكنىكى نوۋى بازارسازى، ھەروەك شىۋەي
 (۱ - ۲)ى سەرمەۋە كە چۈرە پىرسىيارى
 سەرمەكى تىدا بوۋ. ھىۋادارم ھەموو ئەۋ
 پىرسىيارە تاقى بىكەمەۋە لەم پىرەتوۋەكەدا.
 بىگۇمان بابەتەكانى بازارسازىش
 جىياۋزىدىمىت لە نىۋان كۆمپانىيەكانو لە
 پروۋى گىرگى، ھەر كەرتىكى كار مەملەن
 دەكەت لەگەل ھىزى جىياۋز. ھەروەك دوۋ
 كارگەي كالا كە خاۋەن پىيەندىيەكى
 بازىرگەن ۋەلەمە پىدەنى تايىبەت بە
 خۇيان ھەيە:

- پىراۋىزى ھازانچە گەپۋەكان.
 - تىچوۋنى فرۇشتىن بانگەشەي
 بەرز.

- زىادىۋىيە ھىزى فرۇشتىن تالكو
 گەپۋەۋى خىپىيە فرۇشتىن.

- پىكەرىيە لە نىشانەي كۇگا
 بازىرگەن ۋەلەمە گىشتىيەكان.

- زىادىۋىيە ھىپىشى چىنەكانى
 كىرپارى تاكپەۋى Niche.

ھەروەك دابەشكارانى بە تاك لە
 كۇگاۋ شىۋەنە بازىرگەن ۋەلەمە خۇيان
 ھەيە:

* پىراۋىزى ھازانچى گەپۋە.
 * دىندەي كۆمەلەكان Category
 Killers

* پىكەرىيە لە فرۇشتىن بە
 كەتەلەۋكو داۋاكارى پۇستەۋ شىۋە تر لە
 شىۋەكانى بازىرگەن لە دىمەۋى سىۋورى
 شىۋەنە كۇگا بازىرگەن ۋەلەمە.

ھەرچى سەبارت بە كۆمپانىيە
 پىشەسازىيەكانە ئەۋ جىياۋزىيەكى زۆر
 لە نىۋانىيە ھەيە لە پروۋى تايىبەتەندى
 ھاكتەرى سەرمەۋەن ۋەلەمە پۇلەي كە
 كارگىرى بازىرگەن ۋەلەمە دىگىرەت.
 ھەروەك پاشكۇ كۆتايى ئەم پىرەتوۋە
 ئەۋ جىياۋزىيەنە پروۋن دەكەتەۋە لە
 نىۋان دە جۇرى جىياۋز لە كۆمپانىيەكانى
 بازىرگەن ۋەلەمە پىيەنەۋە بۇ پىكەرىيە
 تر.

و، ئومىد ئەللى

يا گەلا؟ ئاسوودەيى بەرد...

چەند خولەككە لە كاتى مالاوايىكرەن، كۆرە گەنجەكە لە شيواناي پەرسى، ئەگەر ئىيە لە جىيى مەن بوونايە، ئاسوودەيى بەردەكەتان ھەلەمبۇارد، يا ئاسوودەيى گەلاگە؟

شيوانا زەردەخەنەيەكى كۆردو گوتى، مەن تەوايى ژيانى خۆم بە دىنبايەمە بە دەست خولقەنەرى رووبارى بوون بە روشتەنى ژيان سەپاردو، چونكە دەزانم كە لە باوشى رووبارىكەم كە ھەموو گەردىلەكانى نامازە بە بوونى دروستكارمەكى دەكات، ھەر بۆيە لە كەوتن ھەلسانەمە ھەرگىز شەزاو نابم، مەن ئاسوودەيى گەلام لە لا پەسەندە، چونكە تەنبا يەك چەكەش دىم نايەت كە ھەلى ھاودەمى جولەى لەگەل روشتەنى ژيان لە دەست بەم.

لە دلى كەوتن ھەلسانەمەى بزوئەنەركانى ژيانە كە ئەم ئاسوودەيە قوولۇ بى وئەنە بە دەست دىت. بەلام ئەمە تۆى كە لە كۆتايىدا ئاسوودەيى بەردەوامەت لە كەوتن ھەلسانەمە دەست دەكەوتت، بەلام ئەگەر ھاوكات روشتەنى گەلا ھەلبۇرەت، ياخود ئاسوودەيى قورسى جىگىرى بەردەكە! لە ھەردوو ھالەتا تۆ لە ناو ئاوەكەداى! سەرچاوە: ئىنتەرنەت.

ئىستا تۆ بە مەن بلى، ئايا ئاسوودەيى بەردەكەم دەوتت، ياخود ئاسوودەيى گەلاگە؟!

كۆرە گەنجەكەش بە سەرسەرمانەمە تەماشاي شيواناي كۆردو گوتى، بەلام گەلاگە ئاسوودە نەبوو؟ ئەم لەگەل ھەر جولانەمەيەكى ئاوەكەدا دەچووە سەرمەمە خواریمە، ئىستاش ديار نىيە، لە چ شوئەنكە! ھەر نەبەت بەردەكە دەزانەت لە كۆى راوستاوە، سەرمەى ئەمەى كە لە سەرمەمە دەوروبەرىدا روشتەنى ناو ھەيە، بەلام بە توندو تۆلى راوستاوەمە لە جىيى خۆى ناچولتەمە، مەن ئاسوودەيى بەردەكەم لە لا پەسەندەترو باشتە.

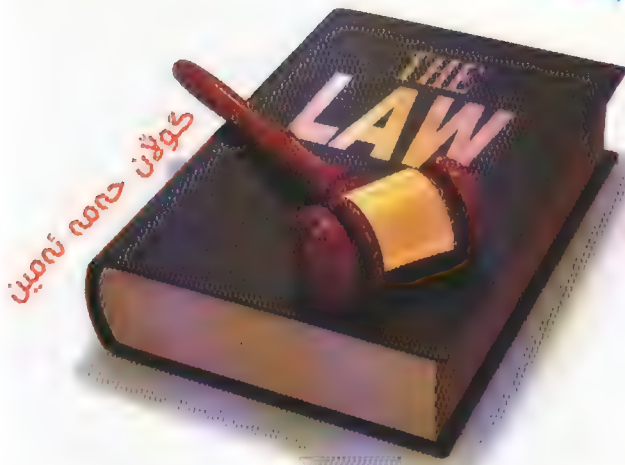
شيوانا زەردەخەنەيەكى كۆردو گوتى: بۆجى لە دزوارىيەكانو ناخۆشەيەكانى ژيانەت بەردەوام دەنالەيت؟ ئەگەر ئاسوودەيى بەردەكە ھەلبۇرەت، دەبەت تواناي خۆراگرتنى دزوارىيەكانىشت ھەبەتو بەھەزەمە لە ھەر شوئەنكە ھەبەت ئاسوودەيىو خۆراگرتەكەت لە دەست نەدەيت.

شيوانا ئەمەى گوتو ھەلسا كە بېرەت، كۆرە گەنجەكە كە ھەستى كۆرە كەمەك ئاسوودە بوو، ھەناسەيەكى قولى ھەلەكشاو ھاوئەيەتى شيواناي كۆردو ماوەمەك ھاوئەكەبوو لەگەلەدا، پەش

كۆرەكە گەنج لە لىواری ئاوەكە دانىشتەبوو، خەمبارو شەزاو، دالغەى بۆ قولايى ئاوەكە روشتەبوو، شيوانا بەمە شوئەندا تەدەپەرى، چاوى پەكەوتو سەرنەجى دا كەسەكى خەمبارو شەزاو بوو، لە تەنەشتەيەمە دانەشت، كۆرە گەنجەكە كاتەك شيواناي بىنى لە خۆرا گوتى، زۆر خەمبارو شەزاومە ژيانم لى تەكچووە، زۆر پەويستەم بە ئاسوودەيى ھەيە، بەلام نازانم ئەم ئاسوودەيە لە كۆى پەيدا بەكەم؟!

شيواناش گەلەيەكى لەسەر زەمە ھەلگرتو خستە ناو ئاوەكەمە گوتى، سەمەرى ئەم گەلەيە بەكە، كاتەك دەكەوتتە ناو ئاوەكە، خۆى دەداتە دەست روشتەنى ئاوو لەگەلەدا دەپرات. پاشان شيوانا بەردەكەى كەورەى لە روختى ئاوەكە ھەلگرتو خستە ناو ئاوەكەمە، بەردەكە بە ھۆى قورسى خۆى چووە ژىر ئاوەكەمە لە قولايى ئاوەكەدا لە تەنەشت بەردەكەنى تەدا جىگىر بوو.

شيوانا گوتى: ئەم بەردەشت بىنى، بە ھۆى قورسايەكەيەمە توانى بەسەر ھەزى روشتەنى ئاوەكەدا بالا دەست بىتو لە قولايى ئاوەكەدا جىگىر بىت؟

ياسايەكى ئەخلاقى گرەنتى

مانەۋى دەسلەپلەر

بەزىندۈيەتلى!!

كە پارەكەى بۇ دەرچوۋ ژمارى پەسۈلەكەى ئەۋىۋو، ھەر بۇيە زۇربە خۇشخالىيەۋە رۇشت پەستەكى ھەمالييەكەى دانائو خىستىيە ناۋناۋىكەۋە لە تۇلەى ئەۋەى كە ھەمىشە ماندوۋىۋو بە ھۇى ئەۋ كارد سەختەۋە، بەرپەكەۋە بەرەۋە ۋەرگرتنى پارەكەى، بەلام بەداخەۋە بىرى گەردەۋە كە پەسۈلەكەى لە نىۋ گىرفانى پەستەكەكەدابوۋە!!

تۇى خۇيەنەر پەيت ۋانىيە زۇركەسمان ھەيە كە كەسايەتتە پاستەقەيەكەى خۇى فرىداۋەتە نىۋدەرىپا لە خۇبايى بوۋنىيەۋە؟ كاتتەك دەرنايت كەزەبىرى نەما، كەس ئاۋر لە ھەسەكانى ناداۋەۋە نرخیشى نامىنەيت!

دىل كارىنگى دەلەيت: مەۋف ھىچ كات ماندوۋ ناپەيت، ئەۋەى كە ماندوۋ دەكات نىشۋ كاردەۋرەسەكان نىيە، بەلكو ئەۋە تەنھا رەۋخانى مەنەۋىياتو بە كەم سەپرەكەردن.. ۋاى لى دەكات ھەست بە ماندوۋىۋون بەكات، ھەروەھا ھەندەك سەپرەكەردن ھەيە كە زۇر لە ھەسە ناپەسەند كارىگەرترە، بە زەبىانى چاۋ بە بەرامبەرەكەت دەلەيت كە تۇلاى من زۇرچوۋكو بى نرخیشت!

تۇى بەرپەز كاتتەك لەپشت مەزەكەۋە دانىشتەۋىت، پاخود ھەردەسەلەتتە ھەيە، بە چاۋەك سەپىرى ئەۋ كەسە دەكەيت كە دەيت بۇلات بۇ كارىك كە پەيۋىستە كارەكەى بۇ ئەنجام بەدەيت، بە رەۋانىيەك بۇ مەۋانە كە تۇ خاۋەن دەسەلەتتە بەسەرەيداۋ ئازارى مەدە، دەرگەنچەيت لە چىگەيەكەدا پەشيمان بېيەۋە لەۋەلۋىستە كە كاتى بەسەرچوۋە، رەنگە ئەۋەى تۇ بە بى نرغ سەپىرى دەكەيت كارى زۇرت پەيى بېت لە داھاتوۋدا، ۋەراۋە: (سوراحى سەر فرو دېنەيت لە بۇ پەيالە كە تەيكا بۇى)، ئەۋەش نىشانەى ئەۋەيە كە ھەركەس خاۋەنى شتەك بوۋ خاكى دەپتەۋ خۇى دەستى يارمەتى دەرژدەكات، نەك لوتبەرز بېتو چاۋەپەى بە گەۋرە سەپرەكەردن بېت، چۈنكە ھەموۋەدەسلەتە مادىيەكان لە ناۋدەچن، بەلام ھەلۋىستەكى جوامىرەنەى تۇ بۇ ھەمىشە لە دلو ھەستى بەرامبەرەتەدا دەپتەۋە، ئەۋەش سىچىرى مانەۋەى تۇيە نەك دەسلەت!

بىرىكەتەۋە لەۋ رۇزگارەى كە كاتتەك مەكە شىرەكە لە دەمى دەكەۋەتەخاۋەۋە تەۋانى ئەۋىۋو بېخاتەۋە نىۋدەمى! نىستە بە خۇى نەدەنازى! پا بىرى لەۋە بەكرەپەتەۋە كە سەپەن ۋەك مەدالى لىدەتەۋە تەۋانى خەمەتەردنى خۇشى ناپەيت! ئەۋ مامۇستايەى لە پادى خۇى بىردوۋەتەۋە كە رۇزگارەىك بوۋ دەستى قەلەمى نەدەگرتو زۇرشتى نەدەنازى، بەلام نىستە ھەلەۋە پەرسىيەى خۇيەندەكار دەپخاتە پەكەنەن، ئەى ناگەنچەيت ئەۋ خۇيەندەكارە لە داھاتوۋا بېيەتە مامۇستاي تۇ؟ ئەۋ سەرمەيەدارەى پەكەنەنەى بە كەزۋلى بە بەرگى شەرى ھەزارەك دەيت، كى گەرنەتى پاراستنى سەروەتەكەى بۇ كەردوۋە!!

ئەۋ دەسلەتەدارو سەروۋەكى ناپەۋىت بۇ ساتتەكەش خەپالى ھەتەزەپەنەى بېچەنچەيتو بىر لە نىگەرانى ھاۋلاتەپەى بەكاتەۋەۋە كۆى بۇ داۋاكانەن بەگەيت، ھەر دورو نەۋەن ديارە سەروۋەكى پەشۋەى عىراقى لە پاد كەردوۋە!! ئەمانە مەشتەك بوۋ لە خەمرەنەك، بەرەستى ھەموۋان دەرگەيتەۋەۋە كەسى لى دەرناچەيت، چۈنكە ھەركەس دەسلەتە بەسەر چىنەكەدا، پاخود كەسانەك، پا كەسەكەدا ھەيە، زۇرپەمان، پاھەموۋان رۇۋىك ھەستەمان بىرەندەر كەپەيت بە مەلەپەكى ناپەسەندو نەشەۋەى كەسەك كە تەنھا دەسلەتەى ۋاۋۇكەردنى كاروبارىكى زۇرسادەى ھەبۋە! كە ۋەلامى سەلامىشى نەداۋەتەۋە!! ئەم ديارەدى لە خۇگۇرانو خۇ بە گەۋرە زەننە مەۋف بە ئەندازەپەك بچوۋكو بى نرغ دەكات نەك تەنھا ۋەك سەۋرى دەسلەتەكەى خۇى، بەلكو لە پەش چاۋى بەرامبەرەدا كەمەرتەن نرغ بەھەى نامىنەيت!

ئەم چىرۋەكەم بىرەتەۋە، دەرگەپەۋە رۇۋىك پەۋەكى «ھەمال» كە پەستەكەكى بارەلگەرتنى لەسەرشان بوۋ، ھەندە بارى ھەلگەرتەۋە پەشتى چەمەۋەۋە، لە رۇۋىك لەرۋەكەنى بېزەرى لە كارەكەى بېلەيتكى «پانىسە» كى كەرى بەۋ نىيازەى بەخت پاۋەرى بېستە لەم ھەزارەپە رەزگارى بېيەيت، كاتتەك ئەنجامى تىرەۋەشك رەگەپەنرا ئەۋ ژمارەپەى

بەلەى نىمە ھەمىشە پەيۋىستەمان بە بىرەندەۋە لە رەبەرو ھەيە، ھەروەك چۈن بە بى بىرەندەۋە لە داھاتوۋ، ناپەنە خاۋەنى بەرەمەسى نۆى، بە لە پادكەردنى رەبەروۋ ھەچەمان ھەپتە ۋەك بېنەتەنەى كۆشەك ۋاپە بە بى بوۋنى بىناغە.

تەنەرە خۇيەنەرى نازىز لە مەبەستى بابەتەكە نەگەپشتەۋىتو نازانەت باسەكەمان باسەى چ لاپەنەكى مەنەۋىيە، لىرەدا تەنەپاس لە لاپەنەك لە لاپەنە گەنگەكانى بە ھەند ۋەرگرتنى رەبەروۋ، لە پەش چاۋەۋونى داھاتوۋ دەكەپەن لە رەۋى مەنەۋىيەۋە، بەلام كارىگەرەى گەنگەپەكى ھەيە كە ھىچ كات ماددە ناتەۋەيت لە ئاستەدا بوۋەستەيت، بىناغەپەكى گەنگە لە چەمكى «ئەخلاق» بە ھۇى لە پادكەردنى ئەم بىناغە گەنگە كايەى «ئەخلاق» كەۋەى كەردوۋە كارەمەند بەرەۋەپەرى خۇشەنەۋىت، مەندال دايەك باۋەكى خۇش نەۋىت، خۇيەندەكار مامۇستاي خۇشەنەۋىت، ھەزار دەۋەمەندەۋەن سامانى خۇشەنەۋىت، ھاۋلاتەى سەروۋەك دەسلەتەدارەپەن خۇشەنەۋىت!

ۋادەزەم تەنەتە دەلەى بۇچى ۋاپە؟ بەلام لە نىستە بەدەۋە ھاۋرا دەپن لەگەل بۇچوۋەكەمەدا، ئەۋ بەرەۋەپەرى لە بىرى كەردوۋە تەۋەپەى بوۋ خۇى كارەمەند بوۋ، نىستە ۋامەلە لە بەرامبەر كارەمەندو ئەۋەنى زۇرەدەسلەتەى خۇيەدا دەكات ۋەك ئەۋەى بە بەرەۋەپەرى ھاتەپەتە دۇنەۋە، پاخود ئەۋ خاۋەنەكاروگۇمەپەنەپەى كە ۋادەزەنەيت كە گەرنەتى تەمەردنى بۇ كراۋە كە ئەم خاۋەن سامانو دەسلەتە بېتو ئەۋەنى زۇرەدەسلەتەى ئەۋەش گەرنەتى تەمەردەپەن بۇكرەۋە كە ھەر لەسەر ئەۋ باروۋەخە بىمەنەۋە، پاخود ئەۋ دايەك باۋەكى پەپەن ۋاپە خۇپان ھەلەپەن نەكەردوۋە لە رەبەردوۋا، كاتتەك ھەلەپەك بەدى دەكەن لە مەندالەكانەپەنەدا، ۋەكو كورەدەۋارى دەلەيت، مەندال دەكەن بە كىۋا! پاخود ئەۋمەندالە لە بىرى دەكات كە تەۋەپەى بوۋ لاۋاز بوۋ، گەر ئەۋەساتەى كە لەۋەپەرى ھىزوتەۋەنەپەۋ ھاۋاردەكات بەسەر دايەك باۋەكىدا ساتتەك

بە كى

دەللىن

رۆشنىيەر

ھەلەسەنگىلىتتو قورسايىو سەنگيان بۇ ديارى دەكات.

۵- ناخى پووناكە.. پىگە بە ئارمىزۈۋە تاپىمەتتەكانى نادات تىكەلاۋى نەستو وىزدانو بۇچۈنەكانى بن لە بىرپارداندا بەسەر كەسەكاندا. بەو پىيەى بەكارھىنانى ئارمىزۈۋە بەرۈمەندىيە تاپىمەتتەكان لە بىرپارداندا ناخو دەروون تارىكو پەش دەكات.

۶- رقى لە خراپەكار نىيە، بەلگو رقى لە ھەلسووكەوتە خراپەكانە كە مەرفەھەكان پەمىرەۋى دەكەنو واى لى دەكەن بە (خراپەكار) ناوبىرەت.

۷- جەز بە كارو جەمۇچۇلۇ چالاكى دەكاتو لە كاتى بىكارىدا بىزار دەبىتو مەبەستىتى خشتىك بختە سەر دىۋارى كۆمەلگەكى، نەك بىت بە بار بەسەر كۆمەلگاۋە.

۸- لە ھەمىو ھەلەيك لە ژيانىدا پەند وەردەگىرەت، ھەمىو نەم پەندانە دەكاتە نەزمۇنەتلىك لە داھاتوودا سوديان لى وەردەگىرەت.

۹- رقى لە خۇ بە زلزانىنو خۇ

گشتىگر دەروانىتە ژيان.. بەو واتايەى ھەۋل دەدات لە گشت بۈرەكانى ژياندا شاردەزايى پەيدا بىكات. مەرج نىيە شاردەزايى تەۋاۋەتى پەيدا بىكات.. بەلگو بە نەندازەى نەۋى پىۋىستى پىلى دەبىت لە كاروبارەكانىدا، يان بە مانايەكى تر نەگەر ھەر ناۋىكى نوئ، ياخود داھىنراۋىكى نوئ لە ھەر بۈرەكتىدا بىت، بىتە كاپەۋە.. ھەۋل دەدات ھەر ھىچ نەبىت زانىيارىيەكى گشتى لەبارەى نەو شتە نوپىانەۋە بزانىتو بە دۋاشىدا دەگەرەت.

۲- ۋەك بىنەرىك سەبرى فىلەۋ رووداۋمەكانى نەم دىنەيە دەكاتو ھەر رووداۋو پىشەتەتلىك لەم دۋنەيە.. بۇ نەو جىگەى سەرنەچ تىپرامانە.

۳- كەسىكى دادگەرە.. بەو واتايەى كە حۈكى نادادپەرۋەرانە بەسەر تاكەكانى كۆمەلگاۋە دەروۋبەرىدا نادات.. بەلگو ھەۋل دەدات لە ھەقىقەتى مەرفەھەكان تى بىكات.

۴- سەبرى رۋالەتى مەرفەھەكان ناكات.. دەۋلەمەندە، يان ھەزار، ناشىرىنە، يان جوان.. نەو تەنھا بە نەقلى مەرفەھەكان

ھەر يەك لە نىمە تا نىستا كەم تا زۇر وشەى رۆشنىيەرى بەر گوئ كەۋتوۋە.. كە ۋەك سىفەتلىك لە سىفەتە پۈزەتتەكان دەدەرتە پال كەسىك، كە كۆمەللىك تاپىمەتەندى ھەبىت كە لە كەسە ناسايىيەكانى دەروۋبەرى جىيا دەكاتەۋە. پەنگە لاي ھەندىك گەس خۈندەۋارى مەرجى يەكەمى كەسى رۆشنىيەرى بىت.. بەلام لە راستىدا نەمە بىرۈبۈچۈنەكى ھەلەمە.. مەرج نىيە ھەمىو كەسىكى خۈندەۋار رۆشنىيەرى بىت.. بەلام دەتۋانەن بىلەن زۇرىنەى كەسە رۆشنىيەرىكان، لەناۋ چىنو تۈۋىزى خۈندەۋارەكاندا دەردەكەون.. ھەروەھا مەرج نىيە ھەمىو كەسىكى نەخۈندەۋارىش رۆشنىيەرى نەبىت.. بەلگو دىيارىكرەنى كەسى رۆشنىيەرى بە نامادەۋونى كۆمەللىك سىفەتى تاپىمەتىۋ ناۋازمە لەۋ كەسەدا.. تا بىتۋانەت بەخۇى بلىت رۆشنىيەرى، ياخود لە پىزى رۆشنىيەرىكان ناۋزەند بىكرەت.. لىرەدا ھەۋلمان داۋە بە شىۋەمەكى گشتى ھەندىك سىفەتى كەسى رۆشنىيەرى بىخەنە پۈۋ؛

۱- كەسى رۆشنىيەرى بە شىۋەمەكى

شۆرشى زانست

كورد خوڭنى لىدەجۇڭ، من دەۋاي راستم گەرەك
جەھل ھىلەي پىكردىن، عىلمو زانستم گەرەك
بەردە دەستى رەشەلەك، دەستى سەنەت بېنەكار
قاجى روتىم بۇجىيە، من ھىزى دەستم گەرەك
دەنگى تەقەممۇنەم، جىرەي قەلەم دەرمەنە
تورەدە فەكرى نەزانىن، شۆرشى ھەستم گەرەك
چەند ھەزارە مە بەندىمىن، دەبىرىئ لە خۇت كەرۇ
گشت باعىسى نىفاقە، گەلى سەربەستىم گەرەك
لاۋى كورد گەر بېتەكار، خەمى غەفلەت رادىكا
ھۆشيارى چارەي مەن، كەي گەنجى مەستىم گەرەك
خودا كەداۋىيە بە تۆ، ئەتۇش خەمەتئ بىكە
كوردستان ۋەك جەننەتە، دلى پەيۋەستىم گەرەك
ساقى ساقىت بىشكى، لەكىمياگەرئ گەرئ
تەرى كەي بۆشەرايە، دۇشاۋى خەستىم گەرەك
كۆشكى ئابورى پووخا، دەستى جەردە بابىرىن
لافاۋى گەندەل ۋاھات، بەندو بەرىستىم گەرەك
غەبىدى ئەمۇ ئەمۇ مەبە، بېگانە كەي ۋەفاي ھەس
خاكرەبىيە كە كوردى، من خواپەرىستىم گەرەك.

لە شىۋازمەكانى قەسە كەردىن مامەلە كەردىنىدا
بەكار دەھىنىت.

۱۸- بە ھىچ شىۋەيەك لەگەل
دەستخستە نىۋ كاروبارى تايبەتتى كەسدا
نىيەو مەگەر لە لاين كەسەكە خۇيەمە
داۋاي لى بىكرىت.

۱۹- دان بە ھەلەي خۇيدا دەنىتو
لە شۇنى خۇيدا داۋاي لىپوردن دەكات.

۲۰- بە ناسانى تواناي
دەستىشانكەردىن خالە بەھىزو لاۋازو
نىگەتېشۇ بۆزمتېفەكانى خۇيە
دەوروبەرەكەي ھەپە.

۲۱- لە زۇر كاتدا پەسپۇرى لە بوارىك
لە بوارەكانى ژياندا پەيدا دەكات، ھەروھە
لە گەشتىن بە ناستىكى بالاي رۇشنىبىرى
دا پەنا دەباتە بەر نوسىن بۇ خستەنە
پروى توانا لىھاتوۋىيەكانى بەھەرمەند
كەردىن سوود گەياندىن بە كەسانى تر، بۇيە
زۇر كات ئەم دوو ناۋە نوسەرۋو رۇشنىبىر
پىكەمە دەبىستىن.

۲۲- لە جوارچىۋەي كۆمەلىك
ياسادا كە لە ژيانى تايبەتتى خۇيدا بۇ
خۇي دانۋە كار دەكات، پىشى ۋايە ئەگەر
مروۇ لە ژياندا كۆمەلىك ياسا بۇ خۇي
دانەنىت، ناتوانىت پەپەردەي ياساكانى
دەردەي خۇي بىكات، ياخود پاپەند بىت
بە ياساكانى تىرى ژيانەمە.

۲۳- بە ھۇي ئەم تايبەتەمەندى
خالە گەۋھەرىپانەۋە توانايەكى بەھىز
بۇ راكىشانى زۇرتىن كەس لە دەورى
خۇي پەيدا دەكاتو شۇنى خۇي لە دلى
دەوروبەرەكەيدا دەكاتەۋە مەمانەيەكى
زۇر بەدەست دەھىنىت.

بەم شىۋەيە دەتوانىن ئەۋەبەسەلمىنىن
كە رۇشنىبىر شىكە نەبەسراۋەتەۋە بە
چىنكى ديارى كراۋەدە، يان پەلو پاپەو
ناستى ئابورويەۋە، بەلكو ئەۋە سامانىكە
ھەزارەكانىش دەتوان بەدەستى بەئىن،
چونكە بە پارە ناكەردىت، ناتوانىن بلىن
بەرەھايى پىناسەيەكى تەۋاۋىمەن بۇ
كەردەۋە، لەبەرئەۋەي رۇشنىبىر مەۋادىەكى
فراۋانتىرى ھەپە، ھەروھە نامادەۋونى
ئەم تايبەتەمەندىپانە رۇزەكەي لە
رۇشنىبىرەكەۋە بۇ پەكىكى تر دەگۇرپىت،
بەلام دەتوانىن بلىن بە گشتى ھەموۋيان
لەم خالەندا ھاۋەبەش.

لە كۇتايىدا دەمەۋىت بلىم، گەر
رۇشنىبىر خاۋەنى ئەۋ ھەموۋ خالە
بۆزمتىشۇ گەۋھەرى بە نرخانە بىت،
ئىدى بۇجى ھەموۋمان ھەۋلى خۇ
رۇشنىبىر كەردىن نەمەين؟

بە زلزەلەن دەبىتەۋە، چونكە دەزانىت
لوتبەرزى لە ئاست بىنىنى راستىيەكاندا
كۆپەمۇ ئەگەر رۇزىك لە رۇزان بىكەۋىتە
سەرمەۋى ھەستەنەۋەي زەحمەتە، لاشى
پروۋنە كە خۇ بە زلزەلەن دەۋرە لە
سروۋشتى مروۇفەۋە، ئەۋە سىفەتەكە
تايبەتە بە دروۋستكارى مروۇفەۋە،
نەك خۇدى مروۇف كە دروۋستكارۋىكى
بىدەسەلاتە!

۱۰- بە شۇن ژيانى تايبەتتى كەسەۋە
نىيە، بە مانايەكى تر بە دۋاي عەبىو
عارو كەۋكۈپى مروۇفەكاندا ناكەپىت، بۇي
گرنىك نىيە ھىچ لە بارەي ژيانى تايبەتتى
كەسەكانەۋە بزانىت بە بى ئاگادارى
خۇيان، چونكە دەزانىت ئەۋە جگە لە
خۇ ماندوۋكەردىن كات بە فېرۋدان شتىكى
دىكە نىيە.

۱۱- زۇر ۋەدە لە لىكەندەۋەي
رۋوداۋەكانو تواناي خۇيىندەۋەي
رۋوداۋەكانى دەوروبەرى ھەپە ھەۋل
دەمەت زانبارى كۆ بىكاتەۋە بە پىشتەستىن
بە بىنەمەي لىكەندەۋەي ھۇكارو
دەرنەنجامەكان.

۱۲- رېز لە ھەموۋ كەسانى
چوارەدەۋرى دەگىرت، بەمۇ پىيەي كە
رېزگرتن لە بەرامبەر، پىش ھەموۋ كەس
رېزگرتنە لە خۇود.

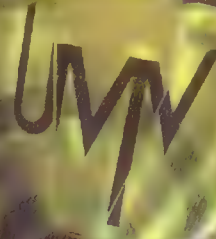
۱۳- لە ھىچ شىكەندا ھەۋلى تۆلە
سەندەۋە نادەت، دەزانىت تۆلە سەندەۋە
نەك تەنھا چارەسەرى كىشەكان ناكەت،
بەلكو ئالۇزىريان دەكات.

۱۴- خاۋەن كەسايەتتەكى بۆپەۋە
ناتوانىت لە ناست ناھەقىدا بىدەنگ بىت،
لە كاتى نەۋۋونى دادۋەردىدا ھەلۋىست
ۋەردەگىرت.

۱۵- گەشپەنەۋە باۋەرى بە شىكەت
نىيە لە ژيانداۋ شىكەتەكان ۋەك ئەزمۇون
تەدەپەپىنىت.

۱۶- تواناي ھاۋرپىيەتەتەكەردىن
دامەزەندى پەيۋەندى لەگەل خاۋەنى
ھەموۋ جۇرە بىرۋاپەكەدا ھەپە، ئەمەش
بەمۇ مانايە نايەت كە خاۋەنى بىرۋاپ
خۇي نەبىت، بەلكو تواناي ۋەردگرتن
گۈيگرتنى بىرۋاپ جىۋاۋى ھەپە لەسەر
ئەۋە بىنەمايە (گەر ھەموۋمان ۋەك پەك
بىر بىكەينەۋە، كەۋاتە بىر ناكەينەۋە).

۱۷- لە شىۋازى قەسەكەردىن مامەلە
كەردىدا دەۋرە لە بەكار ھىنانى فېل
تەلەكەبازى، بەلكو ئەۋ سىفەتەنە بە
تايبەتەمەندى مروۇفە نەزانەكان دادەنىت،
لە جىي ئەۋە لىزانى لىھاتوۋىيە ھونەر

يەكەمىنەكان

بەشى دووھەم و گۇتايى

ئا، جەلال جەبارى

لە لايمەن زانا (تۆجىن شۆبەرى) يەوھ.
- يەكەم (تەرازوو)، (۵۰۰) سالى
پېش زايىن دروستكرا.
- يەكەم (تەلەفرىون) لە سالى
(۱۹۲۶) لە ولاتى (سكۆتلەندا) دروستكرا
لە لايمەن زانا (بېرد) يەوھ.
- يەكەم (كاتزىمير) (۱۰۰) سالى پېش
زايىن لە ولاتى (يۇنان) دروستكرا لە
لايمەن زانا (ئەندرونى كۆس) يەوھ.
- يەكەم (تراكتور) لە سالى (۱۹۰۰)،
لە ولاتى (ئەمەريكا) دروستكرا لە
لايمەن زانا (هالىت) يەوھ.
- يەكەم (پادىۆ) لە سالى (۱۸۹۵)
لە ولاتى (ئەمەريكا) دروستكرا لە
لايمەن زانا (ماركۆن) يەوھ.
- يەكەم (فرۆكە) لە سالى (۱۸۶۹)
لە ولاتى (ئىتالىا) دروستكرا لە لايمەن
زانا (جۆنبرا رايىت) يەوھ.
سەرچاوه /

ئىنتەرنېت مائىمەكانى:
www.aljsad.net,
www.flyingway.com,
ar.wikipedia.org.

(۱۹۱۴) لە ولاتى (ئەلمانىا) دروستكرا
لە لايمەن زانا (رۆن بىتن) يەوھ.
- يەكەم (تەلەگراف) لە سالى
(۱۷۲۲)، لە ولاتى (ئىتالىا) دروستكرا
لە لايمەن زانا (مۆرسە) يەوھ.
- يەكەم (پاتىرى كارمبايى)
لە سالى (۱۸۰۰) لە ولاتى (ئىتالىا)
دروستكرا لە لايمەن زانا (ئەلىكسەنرۆ
قۇلتا) يەوھ.
- يەكەم (كاغەز) لە سالى (۱۰۵)
لە ولاتى (چىن) دروستكرا لە لايمەن
زانا (تساي لوون) يەوھ.
- يەكەم (مەصەدى كارمبايى)
لە سالى (۱۸۸۰) لە ولاتى
(ئەلمانىا) دروستكرا لە لايمەن زانا
(هالىسك) يەوھ.
- يەكەم (كامىراي فىدىيۆيى)
لە سالى (۱۹۲۲)، لە ولاتى (پرووسىا)
دروستكرا لە لايمەن زانا (فلادىمىر
كوزما) يەوھ.
- يەكەم (بۆيەي قىز) لە سالى
(۱۹۰۹) لە ولاتى (فەرنسسا) دروستكرا

- يەكەم (هەلى كۆپتەر) لە سالى
(۱۹۳۹) لە ولاتى (بەرىتانيا) دروستكرا
لە لايمەن زانا (سىكۆرسك) يەوھ.
- يەكەم (پادار) لە سالى (۱۹۲۲)
لە ولاتى (ئەمەريكا) دروستكرا، لە
لايمەن زانا (تيلۆرۆ يۆنگ) يەوھ.
- يەكەم (پاسكىل) لە سالى (۱۸۴۲)
لە ولاتى (ئەمەريكا) دروستكرا لە
لايمەن زانا (ماكمىلان) يەوھ.
- يەكەم (بالۆن) لە سالى (۱۷۸۲)
لە ولاتى (ئەمەريكا) دروستكرا لە
لايمەن زانا (مۇنگۆلفىما) يەوھ.
- يەكەم (پەرد) لە سالى (۱۷۹۶) لە
ولاتى (فەرنسسا) دروستكرا لە لايمەن
زانا (فىنلى) يەوھ.
- يەكەم (ئۆتۆمبىلى كارمبايى)
لە سالى (۱۸۹۲) لە ولاتى (ئەمەريكا)
دروستكرا لە لايمەن زانا (مۆرىن) يەوھ.
- يەكەم (تەفەنگى دووربىندار)
لە سالى (۱۹۶۱) لە ولاتى (بەرىتانيا)
دروستكرا، لە لايمەن زانا (فىسك) يەوھ.
- يەكەم (تانك - دەبابە) لە سالى

چەند وشەيەك لە ناخموه

* تۆ بەھیزیت... كاتىك خەمو
نەزموونەكانى پېشووت دەمەيتە ئەو
خالى وەرچەر خانەى ژيانە بەرەو باشتەر
دەگۆرېت.

* تۆ نازايت... كاتىك بەسەر
ترسەكاندا سەردەمەويتو يارمەتى
كەسانى تردەمەيتو لە كاتى تەنگانەدا
بەھاناپانەو دەجيت.

* تۆ بەخشندەيت، كاتىك لەو ھەلانەى
كەسانى دېكە خۇشەمەيت، كە ڕەنگە لە
ھەر كاتىكدا بەرامبەرت بېكەن.

* تۆ لە ژياندايت... كاتىك ھىواى
سەبەين زۆر لە ھەلەكانى دوينى
گرنگترە.

* تۆ پېشەدەمەويت... كاتىك دەزانيت
تۆ كىيت، نەك ئەو كەسەى لە داھاتوودا
دەمەيت بەجى.

* تۆ دلخۆشيت... كاتىك دەمەيت
گولەكان دەگۆرەنەو، سوپاسى نەمەتە
گەورەكانى خواى گەورە دەمەيت.

* تۆ بەرېزيت... كاتىك دەزانيت كە
ئەم ناكارەت واتلەدەكات رېز لە كەسانى
تر بگريەو نەرخيان بزانيت.

* تۆ خۆشەويستيت... كاتىك زامانە،
يان پېنووسەكەت بەرەو نازاردانى كەسانى
دېكەت نابات.

* تۆ سەربەستيت... كاتىك بەسەر
خۆتدا زالەمەيتو ئاواتى زالبوون بەسەر
كەسانى دېكەدا ناخوازيت.

* تۆ دەولەمەنديت... كاتىك پېويست
بە زياتر لەو نىيە كە ھەتە.

پەحمەتى ڕووناكى

ئاسۇ حاجى

پېروپەككەوتەو نەخۆشى ناو
چىگاكان كە خۇرپان دېت چيتر لە مردن
نە ترسانو باخچەى دلە ماندوودەكانى
چەند سالەيان بەرەو خۆشەختى دەجوو،
ھەرچەند تەمەنيان لە لىواری دەريای
مەرگ بوو.

لاوہ خۆين گەرمەكانيش دليان
ئارام، ڕۆحيان تيرۆ ناسودەو ڕووخساريان
پەر لە ڕووناكىو بە ڕەوشت بوون، كچۆلە
خېر نەديوەكانيش چيتر بە دەستەكانيان
پيشى باوكيان دانائەكېنەو تۆزۆ خۆلى
بە سەرداگراوېيان لە پيشى باوكيان
ناكەنەو.

دايكيش بوو بە بەرزترين مەوۆ
پەزدارترين دروستكراوى بوونەوەر لەسەر
بە ھەشتى خوادا ڕاوستا، باوكە دەست
لەرزۆكۆ ھلېشاوەكانيش كەوتنە پشوو
وەرگرتن، كاتىك ڕۆلەكانيان پيالەپەك لە
شەربەتى ڕۆحيان خواردەو، دەروونيان
ناسودە بوو، ھەموو ناسمان بە ئەستىرەو
ھەسارەكان، گۆى زەمەينيش سەربېشتى
زەمەين ناخو ھەناوېشى ئارام بوو،
پووش پەلاشى وشكۆ دېكاوى ھەلوەرى
گۆپكەو خونچەو نەمامى درەختى
ھىواكان كەوتنە گەشە لەگەل گەيشتى
خۆرى زېرپىنى سەرزەمەين.

بە ھەلاتى خۆر، تېشكە زېرپەكانى
سەرزەمەينى درەوشانەو ھەموو
كلۆچىكى ڕووناك بوو، خۆناوى
سەربەرى گەلاكان لەگەل گەرمى
خۆرەتاو بوونە دلۆپەو دلۆپى شەونم لە
گۆشەى چاومەكانيان ھاتنە خوارى، شەختە
دلەمەكانى سەرشەقامو كۆلانەكان بوونە
دلەرمەترين بوونەوەر، ھىلانەى نىو
قەدى درەختىكى بالابەرزى بە تەمەن
لە ناو چەنگەلستانا كە بە گەلاى لقو
پۆپى درەختەكان داپۆشراو ھەلەو،
تارىك لە شەوى ئەنگۆستەچاو دەجوو، لە
پۆرېشدا ئەگەر ئەو تېشكە درېزانەى پەر
لە پەحمەتى ڕووناكى نەگەپشتبووناپە
زۆر دوور نەبوو داپەكان نەتوانن خۆراك
بەدەن بە پېچووەكانيان.

ئەو باپەرمەش كە ھەموو كات
ھەستى بە سەرما دەكرد لە ناخى دليەو،
ھېچ كات گەرم نەدەبوو، بەلام كاتىك
پشتى دەدا بە تېشكى خۆرى ھەناسەگەرم
ھىلى ھىلى جەستە ساردو سەمەكى گەرم
دادەھاتو ھەناسەپەكى بىن ھەللەرزىنى
ھەلەدمزى، داپەرە پشت چەماوەكەش
كاتىك زۆر ماندوو دەبوو بۆ پشوووانى
تاوئ لە بەردەم خۆرى زېرپە ڕادەكشاو
سەرخەويكى دەشكاند.

ژيان باخمو

ئېمەش

باخمووان

كرىمان گرتىپتو تۆۋ نەمامى بىدىنە دەستو بلىين بىروپنە، ئەۋىش بى ئەۋى بىرسىتو بزانىت ئەم نەمامو تۆۋە ھى چى شتىكە دەپروپنېتو خزمەتى دەكات، ئەگەر ئەم نەمامە بىبەرھەم بىتو تەنانت دىكىش بىت! بۇيە ماھى خۇيەتى ناگادارى وردى ئەم بابەتە ھەستىارەبىن ھەروەك پىۋىستە بزانىن چى بە خۇمان دەلىينو جىمان دەۋىتو ھەمىشە بىرى باشو ھىۋاى رەنگىنمان بۇ داھاتوۋى خۇمان ھەبىت، چۇن پىغەمبەرى ئىسلام (سەلامى خوداى لىبىت) دەقمروپت، (تفأءلوا بالخير تجدونه).

ۋەرن ھەموو ئىستا بىكەينە بەھارى نوئو ھەركەسىكىمان باخى ژىنى پىر دانەۋىلەو نەمامى سوود بەخش بىكاتو خەرىكى خزمەتكردىنى بىت تا باخى ژىنى بىرھەمدارىستو بەختەۋەرو كامەرانو ئاسوودەبىت، ژيان تىكۇشانو ھىۋاۋ كارى دەۋىت، بۇيە دەلىين:

ئەگەر دەتەۋىت باخى ژيانت
ئاۋەدان بىكەيت بە تىكۇشان
تابىتە بىرھەم بۇ خۇتو خەلگى
بىگە بە بەرو سىبەرۋ كەلگى
دەبى ھەۋلەبى بى ۋچانو زۇر
ئارەق بىرژى لەبەر تىشى خۇر
ھەلگىرى بىلۇ بىكە پاراۋى
ھەلگەنى دىكو دالو دىراۋى
بىكە بەرژىنى بىروپنى نەمام
ئارامت ھەبىت ئەگەيتە ئەنجام.

كردوۋە، دەبىت وشىارو بە ناگابىنو بزانىن ۋەرزى جانىن بەسەردەجىتو ھەركەس زووتر بىروپنېت زووتر دەروپتەۋە ئەم كەسەى باشتر ھەۋلو تىكۇشان بىكاتو بەھەركەنى بىخاتەگەرۋ تۋاناکانى بەكاربەيتىت باخى ژىنى سەۋزو جۋانترەو دەرەختى بەختەۋەرىۋ ئاسودەبى تۆكەترە.

ئەم كىلگەبەى نەكرىتە باخو گۈلستانو دانەۋىلەى بەسوۋدى لى نەچىن دەبىتە دىكو دالى بى سوود بى كەلگۈ زىانبەخش، زۇر گىرنگە ئاگاداربىن چ بىرىك لەناۋ ھزرو مىشكاندا دەچىن، چۈنكە جانىن ھۇشيارى دەۋىت، ئەگەر كەمتەرخەمبۋىنو تۆۋى پرومكىكى زىانبەخشو ترسناكىمان چاند، بىگومان بەرھەم ئەنجامىكى زىانبەخشو ترسناكىمان دەستەكەۋىت.

مىرۋقى سەركەۋتو بەختەۋەرو ھەمىشە ئاگادارى بىركىرنەۋەكانىيەتى، دەزانىت دەبىتە گۇفتارو رەفتارو كىردەۋەكانى، ئېمە خاۋەنى ژىرى ناگۋ ژىرى ناگابىن، ھەستو نەست (شەۋرو لاشەۋر)، ژىرى بە ئاگا ئەۋمىيە كە دەتۋاننىت ھەلبىزاردن بىكاتو راستو جەۋتو چالو خراپ جىا بىكاتەۋە، بەلام ژىرى ناگا ھىچ سوود زىانىك لە يەكتىر جىا ناكاتەۋە ھەرشىك لە پىگەى ژىرى ئاگاۋە بىى بىرەت جىبەجىى دەكات، بۇ ۋىنە ۋەك كىركارىك ۋايە ئېمە بە

ھەرىكە لە ئېمە پۇژىك لە پۇژان بىرى بە لى ئەم بەراۋەردە جۋوۋە پىرسىارى كىردوۋە، بۇ كەسنىك سەركەۋتوۋ بەختەۋەرو خۇشچالەو كارەكانى جىبەجى دەبىتو شادو كامەرانە؟

بۇچى كەسىكى تىرىش تىكشكاۋو ماتو مەۋلۋ دىلەنگو غەمگىنەو كارۋىارەكانى لاسەنگو ناتەۋاۋە؟!

ۋەلامەكەى زۇر ئاسانە، چۈنكە ھەم كەسىكىمان باخموۋىنو زەۋى باخى ھەموۋشمان ۋەك پەكە، بەلام رادەى شارمىۋى باخدارىمان جىاۋازەو ھەرىكەمان خەرىكى درۋىنەى ئەۋمىن كە رۋاندوۋمانە لە ناۋ بىروھزرو ناخى خۇمانو دەۋرۋەرىشماندا، ھەم كەسىكىمان باخموۋىنكەۋ باخىكىمان ھەپە كە ژيان نىشتىمانانەۋ ئەم بىرو ئەندىشەۋ خەۋنو خۇلپاۋ ھىۋايەى ھەمانە ۋەك ئەم تۆۋە ۋايە كە جۋتارىك لە زەۋىيەكدا دەچىنېتو بەكارھىنانى ئەم بەھەرو تۋانايانەى خۋاى گەۋرە پىى بەخسىۋىن ۋەك نامىرە كىشتوكالىيەكانو پاچو خاكەناس ۋايە، بەردەۋامىۋ كۆلنەدانو ماندوۋنەۋىۋون بىرتىن لە بىزارو ئاۋ بۇ باخى ژيانمان.

كەۋاتە بابچىننىۋ بىروپنىۋ ھەۋلو تىكۇشان بىكەين تا ژيانمان باشترىن مىۋە بىداتو بىرمان بىت ئەم دارەى لە سىبەرى دانىشتوۋىن، ئەم گۈلەى بۇنى دەكەين، كەسنىك رۋاندوۋىيەتىۋ ناۋى داۋەو خزمەتى

و: يڭىر د فارس

وھگو شەمەنەفەر بە ھەرگىز ئاۋر بۇ دواۋە مەدەرەۋە

- ھەموو بىرگىرەنەۋەيەكەن بە سوودو نوۋىيە، ھىچ كات بىر لە رابردوۋىيەك نەكەينەۋە كە لىۋان لىۋە لە نازارەۋ خەمو پەۋارە..

- تىروانىيەن بۇ ژيان دەگۈزىن، دلو بىرو ھەستەن بە بىرگىرەنەۋە لە رابردوۋ سەرقال ناكەين..

- تىروانىيەن بۇ ژيان دەكەينە تىروانىيەنكى نوۋ، تىروانىيەنكى لەگەل ھەلەتەن ھەموو گزىگىكى نوۋدا بگۈزىت.

- تىروانىيەنكى پاكو بىگەرد بە وئەنى پاكو بىگەردى ناسمان، تىروانىيەنكى پاك بە وئەنى پاكى ئاۋى باران..

- تىروانىيەنكى كە پىر بىت لە گەشپىنوۋ خۇشەۋىستى، تىروانىيەنكى كە ھەلگىرى پەيامى راستگۈيىۋ جۈانترىن زەردەخەنە بىت بە سەر پوۋخسارى مۇۋەھە.

- تىروانىيەنكى كە رابردوۋمان بىر بەرۋتەۋە.. لە نىۋانىندا نازارەۋ خەمەكانى دۈيىنەن بىرۋتەۋە.

- تىروانىيەنكى كە ژيانمان نوۋ بىكاتەۋە، وەكو نوۋپوۋنەۋەى گولەكانى بەھار..

- تىروانىيەنكى كە رەنگاۋ رەنگ بىت بە وئەنى رەنگاۋ رەنگى پەلەكە زىرپەنى بارانى بەھاران، تىروانىيەنكى پىر لە سۆزو خۇشەۋىستىۋ راستگۈيى.

- تىروانىيەنكى كە ھەموو دەرگا خىرەكانەن لەسەر دىكاتەۋە.. ژىرىۋ بىروھۇشۋ دۈدەرۋونمان ئارام دىكاتەۋە.

- تىروانىيەنكى وەكو تىروانىيەنكى شەمەنەفەر تەنھا سەپرى پىشەۋە دىكاتە، ھەرگىز بۇ دواۋە ئاۋر ناداتەۋە..

- كەۋاتە با تەنھا بۇ پىشەۋە بىروانىن، بۇ شىتەك كە ژيانمان رۋوناك دىكاتەۋە بە ئارامىۋ خۇشەۋىستىۋ دىلۋىزى..

ھەرگىز ئاۋر بۇ رابردوۋ نەدەينەۋە.. ھىچ كات بۇ دواۋە نەروانىن، ئەۋ كات تىروانىيەنكىمان دىبىتە تىروانىيەنكى راستەقەنەۋە راستگۈيانە، بەمەش دىكەكانەن ناسوۋدەۋە ئارام دىبىت.. بىرو ھىزەمان دىكەرتەۋە، ھىچ كات ناپىت ناۋجەۋى بىرگىرەنەۋەكانەن سىنوردار بىكەين بە شىتەك كە لە رابردوۋدا لە ناۋجۈۋە، لەگەل ھەلگەردى پادا مائىۋاۋىيە كىردوۋە.

پىۋىستە ھىچ كات دانەنشىن پەنجەۋى پەشپىمانى بگەزىنۋ ئاخ بۇ رابردوۋ ھەلەكەشپىن، كاتەكانەن لە دەست بەدەينۋ بىرگىرەنەۋەمان بەمىۋ سوود مائىدوۋ بىكەين بە شىتەكەۋە كە ھەرگىز ناگۈنچىتەۋە ناتوانىن بىگىرپەنەۋە، بىگۈمان دىبىت ئاپىندەمان زىاتىر رۋوناك بىكەينەۋەۋە زىاتىر ھىراۋانى بىكەين، ھىرومەھا پىۋىستە رۋوداۋەكانى رابردوۋى نازارەۋى بىپىچىنەۋەۋە پەرپەكى نوۋ ھەلەدەينەۋە، بەردەۋام بىر لەۋ شىتەنە بىكەينەۋە كە گىرەنكە لە ژيانماندا، بىرگىرەنەۋەشمان تەنھا بە ژىرپەكى راستو دوست دىبىت.

زاناپەك دەلەت: (بىر لە دۈيىنە مەكەردەۋە، چۈنكە خۇر ئاۋابوۋ، ھەرگىز ناگەرتەۋە، ئەمەۋش دۋاۋى چەند ساتىكى دى خۇر ئاۋا دىبىت، بىر لە سەپىنە بىكەردەۋە.. كە ھىشتا خۇر ھەلەھاتوۋە). كەۋاتە با رەجاۋى ئەم خالانە بىكەين، - عەھلى گەۋرەۋە ھىراۋان، ئەۋ عەھلەپە كە درۋو فىل نازانەت، ھەرگىز بىر لە شىكستو رۋوخان ناكاتەۋە.

- بە ژىرپەك بىر بىكەينەۋە كە وەكو شەمەنەفەر ۋاپە، بىر لە رابردوۋ نەكەينەۋە، ھەرگىز بىر لە گەپەنەۋەۋە بۇ دواۋە نەكەينەۋە..

ئاۋاتەخۋازىت كە وەكو شەمەنەفەر بىت، بەردەۋام بىجۈۋىتەۋە بەردەۋە پىش بىرۋىت، بەمىۋ ئەۋەى ئاۋر بۇ رابردوۋ بەدەيتەۋە، لەگەل ھەموو ۋەستەنكىدا ۋزە كۆپكەيتەۋەۋە خۇت ئامادە بىكەيت بۇ رۋىشتىنكى نوۋ، لەم دەستەۋاۋەۋە ھىر دەمىن كە پىۋىستە وەكو شەمەنەفەر ۋابىن، دىزانن بۇجى؟

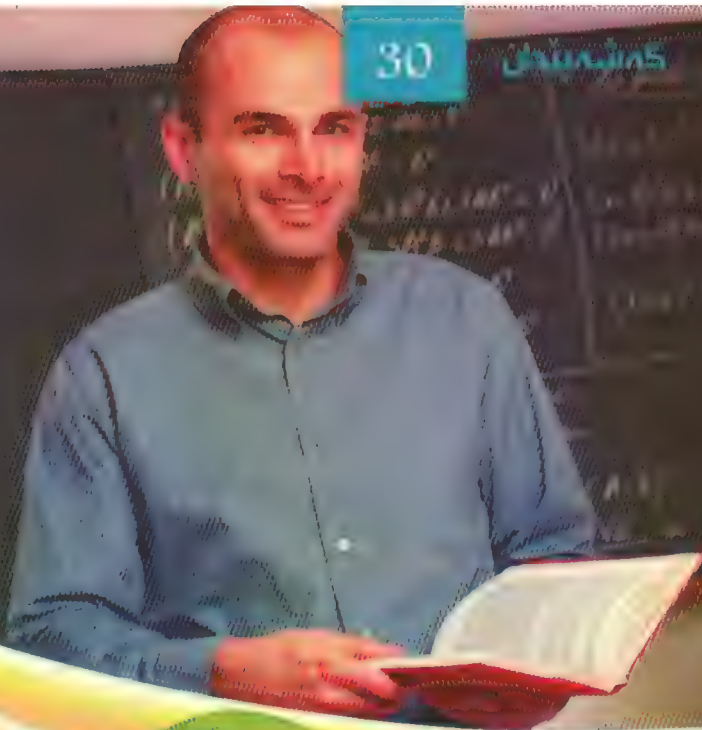
بۇئەۋەى دىكەكانەن ئارام بىت، ھىزو ژىرىمان بىكەرتەۋەۋە بىروۋىچۈۋونمان سەبارەت بە ژيان بگۈزىت! دىزانن دەپرسىت، چۈن دەتوانىن ئەم كارە بىكەين؟

دەلمان ئارام دىبىت، بە بىرگىرەنەۋە لەۋ كەسانەۋى سەمىيان لى كىردوۋىن، لەۋ كەسانەۋى دەروان بۇ ژيان بە تىروانىيەنكى پىر رۋو كىنەۋە، بە تىروانىيەنكى رەشپىنەۋەۋە، بە تىروانىيەنكى لىلۋ تارىكىيەۋە..

نا ھەرگىز دىكەكانەن بەۋ شىۋەيە ئارام ناپىت، دىكەكانەن پاكىرو گەۋرەترن لەۋەى بوغزو رۋو كىنەۋى تىدا نىشتەجى بىكەين.. مەۋف لە سەرەتاۋە خاۋەن دىكى پاكو بىگەردە، بەلام يە تىپەربوۋىنى رۋزگار ھەندىك لە دىكەكانەن ژىنگو پىسى دىگىرو رادەستى كەسانىكى درۋزىمان دىكەن..

ئەۋان ئەۋ كارانە دىكەن، بەلام پىۋىستە لەسەر ئىمە بە ھىچ شىۋەيەك خۇمان بە دەستەۋە نەدەين، بانگى ھەموو ئەۋانەش بىكەين كە ھەر كارىك دىمەنەۋىت نەنجامى دەدەن، پىيان بىلەن، ئىمە زۇر لەۋە گەۋرەترىر زىاتىرەن كە مەۋفەكى ناسابى بىيەۋىت بمانگۈزىت!!

ئىمە بۇئەۋەى ژيان لە دىكەكانەن نوۋ بىكەينەۋەۋە وەكو شەمەنەفەر بىن، پىۋىستە

ساتەكانى مامۇستايەك

ھۆزەن جەنابى ھەممە سىلەيلىم - مامۇستايەك زاتىڭلار

سىنەفراۋانى بەخشىنۇ لىيۈوردىيىۋى
فىبولىكردىن لە ئاكارمەكانى تۆى ئازىز بىت،
چۈنكە ئىۋە لە دەرئەنجامى پەرومردەۋ

زىنگە جىياۋازەكانەۋە ھاتوون.
ناخم پىيى وىم: لەم ساتە زووتر نىيە
كە وىنەيەكى نەمۇنەيى بىنەخشىنىت،
سەبارەت بە چۈننىيەتى مامەلەكەردىن
گفتوگۇ ھاورىيەتى ھەستى پەرۋىشۋون
لەگەل خويندكارمەكانىت، تا لە رۇزىكى
نويى كاردەكەدا نەم وىنە نەمۇنەيە لە
خەيالەۋە بىكەيتە ۋاقىع، بە بەردەۋامى لە
كارى رۇزانەدا بەرجەستەى بىكەيت.

ناخم پىيى وىم: ھەۋل بىدە گفتوگۇ
پەيۋەندى دروست بسازىنىت لەگەل
خويندكارمەكانىت، تا لە دەرئەنجامى ئەمەدا
نەۋ رابۇچوون و تىبىنىيەنى لە كانگى
ناخياندا قەتەس ماۋە بۇ تۆى ئازىزى
دەربىر، نەمەش سەرتايەك دەبىت
بۇ دايالۇگۇ گفتوگۇ بەردەۋامەكانت،
ھەمىشە ھەۋلىدە پىش ئەنجامدانى
گفتوگۇكانىت لەگەل خويندكارمەكانىت
لىكەنەۋە شىكارى بۇ وتەكانىت بىكەيت،
چەند كىرگە وتەكانىت ھەمىشە بىكىنىت
بىيىرىت، پاشان بىيىرىت، چۈنكە زۇرىلەى

ھەۋلۇ تەقەلاكانىم بىن ھودەبۈۋ.
رۇزىك بۇ چەند ساتىك گەشتىكەم
ئەنجامدا، بەلام جىياۋاز تر لە گەشتەكانى
ترم، ئەمجارمەيان بۇ كانگى دەروون ناخى
خۇم بوو، ناخم كەۋتە گفتوگۇ لەگەل
پىيى راگەياندىم بۇ دەست ھىنانى ۋەلامەكان
ئەستەمە ئەگەر خۇت پىشەنگ نەبىت،
ھەروەھا پىيى راگەياندىم ئەركىكى گەۋرە
پىرۋىز گىرۋوتە ئەستۇ، كىرگە ناساندن
لەم ساتەۋە ئەنجام بىدىت لەگەل خودى
خۇت پىش ئەۋەى لەگەل مەۋقەكانى
دەروو بەرت ناساندن دۇستايەتى بىكەيت،
چۈنكە نەم كارە ھەۋكارو يارمەتى دەرەتە بۇ
دىارىكىردى خالە بەھىزو لاۋازەكانى زىانت.
ناخم پىيى راگەياندىم ئەۋ رۇزگارەى
تۆ ھەرزەكاربۈۋىت زۇر جىياۋازە لەۋ
چەرخو زەمانەى كە خويندكارمەكانىت
تايىدا دەزىن، چەند كىرگە بە ھىمىنىۋ
لىزانە مامەلەيان لەگەلدا بىكەيت، پىيى
راگەياندىم بىروانە پەنچەكانىت چەند
جىياۋاز، بىگومانىش بە، تۆ ۋەك
مامۇستا، خويندكارمەكانىش لە بىرو
راۋ بۇچوون ھەستە ۋەستەكانىت
چۈننىيەك نابىن، چەند كىرگە ھەستى

نەۋ ساتەى نازناۋى مامۇستايان بىن
بەخشىم، لە ھەزىمدا بەلنىم دا كە زۇرىنەى
كاتەكانى تەمەنم لەگەل نەۋمەكىدا بەرى
بىكەم كە سامانىكى گەۋرەى نىشتمانن،
بەلنىم دا ئامانچى ھەرە گەۋرەم بەخشىنى
ئەۋ زانستە بىت بە خويندكارمەكانىم كە
پاش بەرىكىردى تەمەنكى زۇر ھەۋلۇ
ماندوبوون ۋە ھەۋنخونى تىكۋشانىكى
زۇر بە دەستەم ھىناۋە، تا ئەۋانىش لە
داھاتوۋدا ئەۋ زانستە بىخىش ۋە خەمەتى
مەۋقايەتى ھەۋزەمان دۇستايانى بىن
بىكەن، رۇزان ھاتو رۇزان گۈزەرىيان
كىرد، خەمى ھەرە گەۋرەم گەياندىن ئەۋ
ئامانچەم بوو بە پاپان، بەلام ھەندىك كات
ھەستەم دەكىرد زانبارىيە بەخشىراۋەكانىم
بەقىرۇ چوون سەرمەى ھەۋلۇ بەخشىنى
كات بە خويندكارمەكانىم.

زۇر كات ئەۋ پىرسىيارە دەھاتە
پىش، چۈن بە چ رىگاپەك ھەۋو
زانستە زانبارىيەكانىم بىكەمە دىارى
بۇ خويندكارمەكانىم؟ تا بەۋپەرى ھەزو
تامەزرۇيەۋە لىم ۋەرگىرە لە ھەزىياندا
سات لە دۋى سات ياداشتى بىكەن، بەلام
بۇ بە دەستەيىنانى ۋەلامى پىرسىيارەكان

كات وتەكانت نىشانىدەرى رەھتارو كەسپتى تۆى نازىزە.

ھەروھى ناخىم پىي وتىم؛ ئەو كەش و ھەوايە دىمىسازنىت بۇ گىتوگۇكانت با نازادىي سەررەستىو پىزو ھىمنى تيا بەررەستە بىت، لەسەر بىنەمايەكى دروست بىت، تا لە گۇتايى ھاۋكىشەكەدا پەيوەندىيە ناۋازەكان لىك ھەلۋەشانى ئەستەم بىت.

نرخ بۇ وتەو راۋبۇجوۋنو پىشنىياري خۇپىندىكارەكانت دابىنى، چۈنكە ھەندىك كات ئاسانكارو پارمەتيدەرى ئەو گرھتەنەن كە دركىان پى ناكەپت.

زۆرىنەى ئەو ۋەللامەنى لەم ساتەدا بە دەستت ھىنا بە ئەندامىك ئەنجام دەدرىت كە ئەۋىش زامانە، چەند گرنگە سوود ئەو ئەندامە ۋەرىگىت بۇ وتەو پەيلى دروست، چۈنكە سەررەتايەكە بۇ لەپەككەپىشتن لەگەل خۇپىندىكارەكانت، سەررەتايەكە بۇ ئەو ئامانچە گەۋرەيە كە مەبەستە زانستو زانىياريەكانت بىبەخشىتە خۇپىندىكارەكانت، چەند گرنگە ھەموو پەيغە دروستەكانت، بىكرىتە كردار، چۈنكە ھەمىشە كىردارەكان دەنگيان لە گوشتارەكان بەرزتەرە.

دوای چەند ساتىك بە ئاگا ھاتەۋە بەللىم دا ئەم گىتوگۇزىانە لە زىيانى رۇزانەم لەگەل خۇپىندىكارەكانم پىادە بىكەم، رۇزان ھاتو رۇزان تىپەرى، خۇپىندىكارەكانم نامەپەكىيان پى بىخىم كە ھەستى ھەموۋىيان لە رىگەى پىنوسىكەۋە لە نامەكەدا نەخشىنراۋو، ھەستەكان پىيان راگەپاندىم تۇ كىلى دەركاى بىخەتەۋەرىت بە نىمە بىخىش، ۋشە بە پىزەكانت نىمەپان بەرەو خۇشەختى گەپاندى، ناۋاتو ھىۋاۋ ئامانچ ھەزەكانمان لە تۇدا بەدى كرد، لە خۇپىندىكەى تۇدا فىرى ۋەنەى رىزگرتىن راسىتگۇىو بەرنامەپىزىو لىبوردەپىو داھىنانو پىرۇزەسازى بوۋىن، سەرچاۋە بوۋىت تا فىرى ماناى زىان بىن، فىرت كىرپىن خەمەكانمان كۇچ پى بىكەپىن بىخەتەۋەرى ۋ كامەرانى بۇ ھەمىشە بىكەپىنە مېۋانى خۇمان، فىرت كىرپىن بە گوشتارە ناۋازەكانت ھەمىشە ھاۋپى رىگە راسىتەكان بىن، رىگە چەۋتەكان ھەرامۇش بىكەپىن، رىنمىيىو نامۇزگارىيەكانى تۇى نازىز رىبەرىبون تا زانستو زانىياريە بەسوودەكانت ھەموۋى بەۋەپەرى ئامانەتەۋە مۇۋاپىقەتىو نىشتەمانمان بەرەو ناسوودەپىو پىشكەۋىتو نارامى بەرىن.

چەند سال لەمەۋەر.. مېزەلانىرۇشىك لە شەقامەكانى شارى نىۋۆك رادەۋىستا.. تا مېزەلانىكەكانى بىرۇشىت.. ئەو كاتەى خواستو داۋاكارى مېزەلانىكەكانى دابەزىو فرۇشى كەم بوۋەۋە.. مېزەلانىكى ھەلەدەپە ناسمان.. كە مېزەلانىكە لە ھەۋادا دەسۋوراپەۋە.. ئاپۇرى كىرپاران لە دەۋرۋەرى خىر دەۋونەۋە بۇ چەند خولەكك، كارەكەى برەۋى دەسەند. ئەو فرۇشيارە، ھەستا بە كۇپىنى رەنگى ئەو مېزەلانىكە بە ھەۋادا ھەلى دەدان. ئىدى لە سەررەتادا مېزەلانىكى سىبى ھەلەدەدا.. پاشان مېزەلانىكى سوور.. پاشتر مېزەلانىكى زەرد. پاش تىپەپىۋونى ماۋىيەك.. مىندالىكى ئەمىركاى بە رەگەز ئەمىركاى، ھاپوۋى مېزەلانىرۇشەكەى راگىشا.. تەماشى ناۋچەۋانى فرۇشيارەكەى كىردو پىرسپارىكى ھەستىزۋىنى لىكرد. مىندالەكە گوتى، كاكە.. ئەگەر مېزەلانىكى رەشىش ھەلەدەپت.. ئايا دەچىتە ناسمان؟ فرۇشيارەكە بە سۆزو خۇشۋىستىو نەرمو نىيەپەۋە.. تەماشى مىندالەكەى كىردو بە گازانىو تىگەپىشتەۋە، ۋەلامى داپەۋە،

رۇلەكان، ئەۋەى دەپىرتو بەرز دەپىتەۋە، ئەو شىتەى ئاۋ ئەم مېزەلانىكە.. كە بە ھۋىۋە مېزەلانىكەپىش بەرز دەپىتەۋە. لە راستىدا مىندالەكە دەپىتەپىكى لەبارى بۇ ھەلەكەۋت.. چۈنكە چاۋى بە كەسك كەۋت، كە ھەر بە دوو چاۋى ئارۋانىت.. لەبەرلەۋەى بە دووچاۋى ساغ دەتۋانىت رۇشىتو پىاسە، پاخود ئىشۋو كار، پان كاپەو پارى.. بەلام ئەو كەسەى بە ھەر دووچاۋو دلى دەپىنلت.. سەررەى بىنن بە چاۋ، دەتۋانىت ھەست بە ناخى كەسپكى دىكەش بىكاتو ئەو خىرو چاكەپەى لە ناخىداپە، بىخاتە رۋو، بىخاتە گەر. بەلى.. ھەق بە مېزەلانىرۇشەكە بوۋ.. ھەقىش بە مىنە گەر بلىم، ئەۋەى لە ناخىداپە، وات لىن دەكات.. بىرپىرتو بەرزىپىتەۋە. لە گۇتايىدا ئەو وتەپەت بىردەخەمەۋە گە دەلىت، ئەۋەى لە گەپىشتن بەسەرگەۋىن، رىگرە.. ھىروھۇشە چۇلو دلو دەروۋنە ۋىرانەكان.. نەك گىرفانە بەتالەكان.

تكايه.. بەس سەرزەنشتى خۇت بىكە

شاگۈل مۇسىمان دوستىم

مەكە كە كەس نىيە گوپت بۇ راگرېت،
كەس نىيە بدوئەت لەگەلت، لە خۇتەو
دەست پى بىكەو مەمانە بگەپنەو
دەروونى خۇتو يوار بدە بە تۈناكانت)...
(چەند بېرى ھۆكارەكان بىخەيتە سەرشانى
ھەر كەسكى تىر بە قەدەر بېرى ئەو ھۆكارە
خۇت لە بەرپەرسىارىيەتى دەدزىتەو..
راستە ژيان لە ژېر دووھىزداپە كە مروڧ
بۇ لاى خۇى كېش دەكات، يەكەم ھىزى
راكرىد لە نارەھەتسى دوووم ھىزى
تامەزرۆى گەپشتن بە خۇشى..

نايا ئەو ھۆكارە دەرەكىيانەت ديارى
كردووم بۇ خۇت؟ نايا دەتوانىت بىانگۇرېت؟
بە دىلنابىيەو نەخىر.. (بەپېز عادل
شاسوارى) لە كىتەبەكەيدا دەلەت، گەر لەو
دۇخە سەرزەنشتكرىدەدا بەردوام بىت
ئەو تۇ بۇ خۇتو بە دەستى خۇت لە
زىندانداپتو نازادى بىركرىدەووت لە دەست
داو لە لاىكەك ھىچ دۇخو كارىكى خۇت بەدل
نىيەو لە لاىكەكى تىرەشەو لە كارو مەمانە
خەلكانى تىر بە گومانىت. (گەر كراسىكت بە
دل نەبىت دواى ئەوەى بە پارەپەكى زۇر

ھەندىجارمەسەلەكە بە خۇشى كۇتايى
بېنەھىنىتو رازىش نابىت. ئىستە لەبرى
ئەو جىناوانەى بۇ كەسى دوووم (تۇ) لە
رستەكاندا بەكارهاتووم بىكە بە جىناواى
كەسى يەكەم (من)، پاشان جارىكى تىر
بىخۇپنەردەو... بەسە، بەس، بۇ ھىندە
سەرزەنشتى خۇت دەكەيت؟ بۇ ھىندە لە
ناخى خۇتدا لۇمەو زەمى خۇت دەكەيت؟
بۇ ھىندە بە گرانو قورس دەروانىت لە
ژيانى خۇت؟ بۇجى رازى دەبىت لە نەفسى
خۇت ھىندە بە خراپە ناوت بەپىنىت؟
پۇۋانە خۇت مانددو دەكەيتو پۇۋى
چەندجار ئەم بىرپۇۋچوونە خراپانە
دەدەيت بە گوپى خۇتداو خىرا خىرا لۇمەو
سەرزەنشتى خۇت دەكەيت، مەن دىلناب
كەسكە ھەپە كە زۇرنىكە لە تۇ گوپت بۇ
بگرېت، قەسەت بۇ بىكات، دەزانى نىزىكتىر
گوپ كە دەبىستىت گوپى خۇتە؟!

نەزىكتىرەن زەمان بەرامبەر بە تۇ
بدوئى زەمانى خۇتە كە قەسى پى دەكەيتا
دىلنابەو مەمانەم پى بىكە (دەبىشەو گوپ
لە خۇت بگرە ھەر بە زەمانى خۇت، گەپى

تۇ كەسكى خراپەيت، تۇ نازانى
قەسە بىكەيت، تۇ تۈناى ھىچ نىيە، تۇ
ھەرچىيەك بىكەيت شاپەنى سوپاس نىت،
تۇ چاكەكانت بە خراپە دەدزىتەو،
نازانى تۇ بۇ خۇت بۇت، تۇ ھىچ شىتكت
لە خەلك ناچىت، تۇ زۇرپى شانسو
بەختىت، تۇ تۈناى ھىچ شىتكت نىيە،
تۇ كەس حسابت بۇ ناكات، تۇ شاپستەى
باشە نىت، تۇ تەكبىرت پۇە ناپەت، تۇ
كەس خۇشى ناوېت، تۇ زۇر جارەشەيت،
بىچىتە سەرسىروان وشكى دەكەيت، تۇ
زۇر بە گومانىت، تۇ دامووت، تۇ خاوەنى
ھىچ شىتكت نىت، تۇ.. تۇ..

بۇجى ئەم خەلكە ھىندە بە خراپ
دەروان لە تۇ؟ دىلناب سەرسام دەبىت لەم
رستە نادروستانەى بە تۇ دەوترېت بە
تايبەتى لە گۇفارىكى وابەپۇز مەزىندا...
بەرسىارىك دەكەم نايا رازى دەبىت
كە كەسكە ھەمىشە وا بە تۇ بلىت،
ھەمىشە زەمانى لە لۇمەى تۇدا سەرف
بىكاتو تۇش گوپت لەم لۇمانەى خۇت
بىت؟ مەن دىلناب دەلەت: نەخىر؟ رەنگە

كۈيۈتسە، بەلەم نامادە نىت لەبەرى بىكەيت.. ئەى بۇچى ژيانى خۇت بە دل نىيە كەچى نامادەنىت بېگۇرېت، يان سەر لە نوئ دەست بې بىكەيتەو كە پارمىشى تى ناچىتا يان ئايا ھىچ كات بوو تۇ لە تەندروستىيەكى باشدا بىتو كەچى بېچىت بۇ لاى دىكتور بىلى نەخۇشەم؟! دىنيام تا نەخۇش نەبىت سەردانى دىكتور ئاكەيت، چۈنكە بىروات بەو ھەيە كە نەخۇشيتو دىبىت چارەسەر وىرگىت، ئىستاش ھەولېدو بىراربەدە كە بىرگىرنەمەت تەندروست نىيەم دىبىت چارەسەرى بۇ بىكەيت..

بەرېز (د. يوسىف ھىزىزى) دەلئەت، (ئىستا لە نىو ژوورمىتارىكەكاندا ھاونىشتەمانىيەكانمان ھادىنەكانمان راپېچى زىندان گىراون دەستەكانيان لە كەلەپچەدان، بەلەم ئەوان ھىچ كات ناتوان مىشك بىرگىرنەمەيان زىندانى بىكەن، چۈنكە ئەوانە تەنھا بە جەستە لە زىندانان، بە پىچەوانەى تۆو بە جەستە نازادىت، بەلەم بۇ خۇت دىلى ئەو وتەو مانا نادروستەنەيت كە بەدرىژايى كات بە ژياندا گوزەر دىمكات.

كەسايەتى وەكو نىزۇكراتىس كە يەككە لە پىوانى ھەلسەھەى ھاورى ئەفلاتۇن، دەلئەت، (چاك بدوئىن وىروست بىرېكەنەو)، بىرگىرنەمەت بەرامبەر بە خۇت بگۇرە، دىنيام بەرامبەر ھەموو شىتەك دىگۇرېت، چۈنكە كىلى ژيانىكى دىروستو دابىنكرىنى ئاسايش بۇ خۇت، تەنھا بىرگىرنەو دىروستەكانمانە.. ئايا تۇ ھىندە سەرمەشتى خۇت دىكەيتو بىيەزمىيەت بەرامبەر بە خۇت؟ دىبىت چۇن بىروانىت لە دىرووبەرەت؟! دىرووبەر لە چاوى خۇتەو دىروان لىت، لە زمانى خۇتەو دىروان لەگەلت، لە گوئى خۇتەو دىبىست لىت.. چۈنكە ئەم وىئانە بوونەتە ھالبىك لە بىرگىرنەو خۇتو رەنگى داومەتەو لاى دىرووبەرەمكەت..

زانايەك دەلئەت، (ھەرچىيەك دىتە زىانتەو خۇت راپىدەكىشەيت، ئەوئىش بە ھۇى ئەم وىئە خەپالىانەى لاى خۇت دىروست كىروو، كە ئەم وىئانەش ھەمان بىروھزەمەكانى تۇن، بىر لە ھەرشىتەك بىكەيتەو راپىدەكىشەيت بۇ لاى خۇت).

بەرېز (د. ئىبراھىم ھەقىق) بۇ ئالودەبىوانى سەرمەشتەكرىنى خۇدى چارەسەرى زۇر سانائى دانائو، ئەوئىش بە نووسىن (واتە، رېنووسى مىشك)، ھەرچى ئەم بىروبوچوونە خراپانەى كە بە بىرەتدا دىت سەرمەت بىاننوسە، پاشان بەرامبەرەمەكانيان وىرېگەرە رېنوسى مىشكە

بىكە لەسەر بەرامبەرەمەكانيان، (بىرەتە ئەم كات كە مىندال بووئ، لە تەمەنى پىگىرتىدا چەندىجار كەوتىن تا بىتوانىن بە پىي خۇمان بېرېن)، سەرمەت كە بەم چارەسەرە ھەلدەستىت تووشى گىزىيەكى دىروونى دىبىت لە لايەك مىشكە ئەم راپىئانەى بې نامۇيەو لە لايەك تۇ سىرەت لە سەر بىزارگىرنى ئەم وشەو رىستە نەوئىستراوانە، بەلەم پاش ماومىيەك لەسەر ئەم راپىئانە بەرمەوام دىبىت، دىبىنىت مىشكە بەتال كىرووئەتەو لە شىوئى ئەوئى بە خۇت بىلئەت: (مىن تىواناى ھىچ شىتەك نىيە.. گۇرېوتە بە مىن تىواناى ھەموو كارىكە ھەيە)، رۇزانە چەند خولەكىك دابىن بۇ بىزارگىرنى ھەموو ئەم بىرەخراپانە بە.. بىرى باش، بە خەپالى باش، بە زمانى باش، بە كىرەدەو ماومەلى باش.. مىن دىنيام ئەم چارەسەرە زۇر شىتە بى دىبەخىتە.. دىبىت بە لامانەو سانابىت، چۈنكە رۇزانە چەند كاتىزىمىرىكەت تەرخانكرىدو بۇ تەماشى (تى فى) يەكانو زىنجىرە درامكان، كە رەنگە ژمارەى زىنجىرەمەكان ھىندە سەرمەتەك كات كە سەد شەم بىخايەنىتە ياخود شەوانە سەرمەتە بە ژيانى قىلان ھەنەرمەندو يارىزانو قىلان ھىلمى ئەكشەنەو!

كەمىكىش بىر لە نووسىنى سىنارىيۇ ژيانى خۇت بىكەرمەو شەوانە زىنجىرە بە زىنجىرە بە دىوان ھەول تىواناى خۇتدا بىگەرە، بىبە بەم ئەكتەرە بە تىوانا سەرمەكىيە لە درامائى ژيانى خۇتداو چاوت بىكەرە كامىتراو قىدىيۇ رىووداۋەكانى ژيانىت تۆمارىكە.. تەنھا خۇتى پالەۋانى درامائى سىنارىيۇكە). ھەولالى خۇت بەم تىواناكانت بدۇزەروە. دىنيابە ئەمە دىبىتە كەورەترىن سەرمەتە لە ژيانى خۇتداو دىبىنىت پاش ماومىيەك تۇ كەسىكى ھەمىشە لە ناخى خۇتدا ھەست بە دىنيابى دىكەيتو بەختەومىرە كەشەبىنى رىوۋى لە ژيانىت كىروو، (پىرسىارىيان لە شىوئىرى نۇتۇمبىلىكى پىشېركى كىرە، چۇن تىوانىت لەم رېگە تەسكەى پىشېركىدا سەركەوتىن بە دەست بىيىنىت؟ لە ۋەلامدا وتى، لەم شىوئىانەى كە ھەزى پىناكەم بۇ ئەم شىوئە دىروانە كە دەمەوتى بۇى بىروانە! مىنەمەم پىبىكە ھەر ئىستا بىراربەدەم پىگەى كەسىتى خۇت بدۇزەروە.. دىنيام كە بەختەومىر دىبىت بەوئى كە ھەتەم پىلانىشت دىبىت بەوئى كە دىتەوئىتو ئەوئى رۇشتىش ھەرچىيەك بىت لە خۇت نازدارتر نىيەم دىبىتە كەورەترىن نەزمىوون لە ژيانى كەسىتىتە، چۈنكە

ھەموو مەۋقەك لە ژيانىدا تووشى كىشەو نازەھەتى دىبىتو نازەھەتى دىتە رېي، بەلەم تەنھا جىۋاۋازىيەكەى ئەوئىيە كە لە نىوان كەسى بەختەومىرە كەشەبىن لەگەل كەسى ئومىدبىرپرو رەشەبىن، ئەوئىش كەسى كەشەبىن لە كاتى كىرنى ھەر كاتىدا خۇى نامادە دىمكاتو كەشەبىنە بە كەركەى ھەرگىشەبەكەش بىتە رېي بە دىوان چارەسەردا. دىگەرېتو ھەولى دۇخىكى باشتر دىمكاتو لە ناخى خۇتدا بىرو بە خۇدى دىمكات، ھەرچەند دىرووبەرى ناگىرېت، ئەم مەھالە نايەلئەت كىر ناخى بىسوتىنىت، ئەم لە ژيانىدا كەركەى بەو سەرمەتەرىكات كە سەرمەكەوئەو، بەلەم ۋا دىروانىت كە ھەموو ژيانو كۇشەشەكان بىرىتىن لە ھەولەن، بەلەم كەسى رەشەبىن لە ژيان بە پىچەوانەو خۇ نامادەكرىنى نىيە ھەمىشە دەم بە كەلەيە كە شەكانى كىرپىرېن زووش دىروان، ناستىۋانىت بىرو بە خۇى بىدات تەنەنەت لە كاتىدا لە دۇخى كەركىرنەيە بىروى ھەيە كە كەركەى سەرمەتەرىتو بۇ خۇى ھەر لەسەرمەشتە كىرنى خۇى دايەم خۇى پىلان بە خۇى دىگەرېتو نايەلئەت كەركەى سەرمەتەرىت ھەرگىشەبەك دىتە پىش بۇى. ئەم بىروى ۋايە كە خۇزگەم بىرا ئەم كەردى نەكرەيە.. ھەر زو دىمزانى كە ئەم كەردى بۇ ئەم نىيە! كە سەرمەشتەكانت بىگۇرېت بە بىرودان ھاندان، ئەم تۇ لە ئىستاۋە پىرۇزىت بىت بۇ ئەم بىراربە بەختەومىرە بۇ خۇت مىسۇگەرەكرىدو، چۈنكە بىرارىت داۋە سىنورەكانى ژيانىت بىخەيتەو زىر دەستو تىوانا بەدەپىتراۋەكانت. خۇ بىدەرە ئەم كىتېو گۇفارو رۇزانامەنى كە قىسە لەسەر بەختەومىرە تۇ دىكەن.. سىۋاس بۇخا.. مىن دىنيام (بىرارى) لە خىزمەت بەختەومىرە تۇدا كەردەكاتو كارى تۇش تەنھا خۇت ناشنا بىكەرەو بە خۇتو ژيانىكى بەختەومىرە خۇشەال چاۋەرىتە لە دەستى مەدە. ھەر ئىستا ھاورىكە تاهەموو گۇيان لىيىت، ياخود بەرامبەر ناۋىنەكە راپوۋەستەو چاۋ بىرە ناۋچاۋى خۇتو چەند چارەك بە خۇت بىل: (مىن بەختەومىرە ھەولى خۇشەالى خۇم چاۋەردەم دەدەم، بە پىستىۋانى خۇدا) پاشان لەسەر پارچەيەك كاغەز بە دەستو خەتى خۇت بىنوۋسە ھەلىۋاسەو كارى بۇ بىكە، مىن دىنيام مىنەمەم بىبىكە تۇ زۇر لەو بە تىواناتىت..

لە كۇتايىدا ھىۋاى بەختەومىرە مىنەمەى زىاتىر بۇ ھەمەلەيەك دىخاۋام..

ئو خواردنەوە لاي ژاپۇنيەكان

چارەسەرە بە كاربەيىت. خالىكى دىكە لە خالە پۈزەتەيەكانى ئەم جۇرە چارەسەرە مىللىيە ئەومىيە كە ھىچ شۈبھەوارىكى نىگەتەيە لىسەر كەسى بەكارەيىنەر دروست ناكات، تەنھا ئەومىندە نەبەيت كە لە سەرەتاوہ رەنگە پۈزەي مىزكردنى زۆر بىت. باشتر وايە ئەگەر بۇ چارەكەش بىت لە ژاپاندا ئەم چارەسەرە بە كاربەيىت. بەندىك ھەيە دەلەيت: (ئو بخۆرەو، بە لەشساغىو گورج گۈلى دەمەيىتەوہ). بەلام ئاگادارە كە ئاوى سارد زىيانى ھەيە، ئەوۋى لە گەلانى جىنو يابان تىببىنى كراوہ ئەومىيە كە ئەوان لەگەل ژەمە خواردنەكاندا جاي نىمچە گەرم دەخۆنەوہ ئەك ئاوى سارد. بۇ ئەوانەش كە ھەز دەكەن ئاوى سارد بخۆنەوہ، پىۋىستە ئەم رەسايە لە باد ئەكەن: نەگەر چىز لە خواردنەوۋى يەك كوپ ئاوى سارد وەردەگەر لە پاش نانخواردن، دەبەيت ئەوہ بزانن كە ئاوى سارد كىردارى چەۋرى خواردنەكان قورس دەكات، كىردارى ھەرس ھىۋاش دەكاتەوہ، ھەروەھا ھەر ئاتىك چەۋرى ترشەكان كارلىكيان كىرد خوار ئەكە سودەمكى لە دەست دەدات، چۈنكە پىخۇلەكان لە پىش خواردنە رەقەكەدا ھەلى دەمژن، كە دەبەيتە ھۋى ئەوۋى ترشەكان بگۈزىن، ئەمەش مرۇف دووچارى نەخۇشى ترسناك دەكات! باشتر وايەلە دوۋى ژەمە خواردنەكان ئاوى نىمچەگەرم، بخۆنەوہ. بە ھىۋى تەندروستىيەكى باش بۇ ھەموۋان.

دەتوانىت خواردن بخۆيت.

۴- پاش تىپەرىنى ۱۵ خولەك بەسەر ھەر ژەمە خۇراكىدا (بەياني، نىسەرۇ، ئىۋارە) ھىچ خواردنەوۋى خواردنلىك مەخۇ تا دوو كاتزىمىر.

۵- ئەو كەسانەي بەسالاجوون، ياخود نەخۇش، ناتوان سەرەتا چوارپەرداخ ئو بخۆنەوہ، دەتوان سەرەتا كەمىك بخۆنەوہ پاشان رۇز بە رۇز زىادى بىكەن، تا رۇزانە دەكاتە چوار پەرداخ ئو.

۶- بۇ ئەوۋى چىز لە ژاپانىكى تەندروستو لەشساغىيەكى باش وەربىگىر پەرجاۋى ئەم خالانى سەرموہ بىكە، كە جۇرەكە لە جۇرەكانى چارەسەرى نەخۇشى كە نەخۇشەكان بە دەستىيەوہ دەتالەن.

ئەم خىستەيە لە خواردەوہ ھاتوۋە ژمارەي ئەو رۇزانەت پى دەلەيت كە پىۋىستە بۇ چارەسەرى ھەر نەخۇشەيەك:

۱- پەستانى خوتىنى بەرز/ بۇ ماۋى ۲۰ رۇز.

۲- نازارەكانى گەدە، ۱۰ رۇز.

۳- ھەبىزى ۱۰ رۇز.

۴- شىرپەنجە ۱۸۰ رۇز.

۵- سىل، ۹۰ رۇز.

۶- نەخۇشەيەكانى ھەركردنى جومگەكان، پىۋىستە ھەقتەي يەكەم ۲ رۇز بە كارى بەيىت، ھەقتەي دوۋەم ۲ رۇز.

بە شىۋەيەكى گشتى باشتر وايە بۇ ھەر نەخۇشەيەك نىزىكى ۴۵ رۇز ئەم جۇرە

يەكەك لە نەرىتە مىللىيەكانى گەلانى ژاپۇن، خواردنەوۋى ئاۋە لە ھەموۋ بەيانيەكدا راستەوخۇ دوۋى ھەستان لە خەو. تاقىكردنەوہ زانستىيەكان راستى باشى ئەم ئاگادارەي بۇ چارەسەرى چەندىن نەخۇشى باۋو ديار سەلماندوۋە، لە ھەمان كاتدا خواردنەوۋى ئو چارەسەرىكە بۇ نەخۇشەيە ھاۋچەرخەكانى ئەم سەردەمە، كۆمەلگەي پىزىشكى يابانى بە پىزەي لە ۱۰۰% سەركەۋىتى پەرجاۋى لەم يۋاردا بە دەستىيەكان، يابانىيەكان بۇ چارەسەرى ئەم نەخۇشەيەك لە خواردەوہ ئاۋيان ھاتوۋە ئو بەكاردەھىن.

(سەرئىشە، نازارى جەستە، دل، ھەركردنى جومگەكان، لىدانى دل بە خىرايى، پەركەم، رەمۇ، سىل، ھەركردنى مەشك، نەخۇشەيەكانى گورچىلەو مىزەلان، سىكچوون، رەشانەوہ، ھەركردنى گەدە، شەكەر، قەبىزى، ھەموۋ نەخۇشەيەكانى چاۋ، مىندالان، شىرپەنجە، گۈى، لوتو قورگ).

جۈنيەتەي بەكارەيىنى:

۱- بەيانيان كاتىك ھەلدەستىت لە خەو پىش ياكىردنەوۋى ددانەكانت، چوار پەرداخ ئو بخۆرەو، پەرداخى ۱۶۰ مەم.

۲- دوۋى ئەوۋى چوار پەرداخ ئاۋەكەت خواردەوہ، ددانەت بىشۋرە، پاشان بۇ ماۋى ۴۵ خولەك ھىچ خواردن خواردنەوۋى مەخۇ.

۳- دوۋى ئەوۋى ۴۵ خولەك بە سەر ئو خواردنەوۋەكەتلىدا تىپەرى،

لەبەدا

(ئازاد مەخپىرىن) / خەزىنە

(بىن نەمە مەرووم، بىن نەمەلى
 نەك زەردەوالە، كەلەم بىنەلى
 جۇنەم بۇبىكىرى، سۇپاس گوزارى
 كەنەمە تۈنەلى مەرووم ئازارى) *
 خۇزگە وەك خاكەم، واخاكى ئەبووم
 بەخاكى ئەزىم، يەخاكى ئەجووم
 يامىن بىترەم، كەم، لىم نەترەم
 بىن غەم، لەغەمى، مەن ئەپەرسى
 دوور ئە تەماع، مەمە سەرمە
 دىل بە تەناعەت، دەولەمەند بىوایە
 بىن جۈنەلى دىنە، بىن نەنەم لەداو
 وەك مەشى جۇنەلى، لەمەنگۈىن گەوزا
 زەمانى غەمەتەم، مەلۇستەم ئەكەرد
 لەجىنە نەبەجى، شۈكرى خۈى ئەكەرد
 ياكۈنى گەنەم، تەواكەم ئەبوو
 ياخۇ تەمەزۇى، جەق بىستىن ئەبوو
 دووچاۋى، وەلەم، بەدۈى ئەزەم
 جەقى ئەبىنى، لە ۋىر سەبەم
 دەستى نووساوم، لە ئاستى ئەدار
 سەبە بەخەندە، ئەبوو بە دەستبار
 كەردارى چاكەم، بەنەنەم ئەكەرد
 رەشە مەتەم، رەبەم ئەمەرد
 دووۋو ئەنەبووم، مەروەگە دوو ۋو
 خەبەى بەنەم، چاكەى رەوۋەۋو
 دىلەم پە ئەبوو، لە نەورى خۈاى
 شەو رەبەم ئەكەرد، شەو بە تەنەى
 ئەلەمەم، لە نەوى شەوۋا
 بە دىنار مەشۋقى، بىن خەشۋ خەوۋا
 تە پروانەمەى، رەزەمەندى ئەو
 بە دەست بەنەم، بە نەلىنى شەو
 ئەبووم بەو بەندەى، مەكەچى خەرمەن
 نەبەم شەرمەزار، دەستكەۋى خەرمەن
 * گۈلستانى سەعدى لاپەرە ۱۷۸

11

كۈتۈ قىسە

9: ئاز ھەلەنچە تىرى

من لەم ژيانە بېزار بووم.. من لەو دى گەھەرگات لەسەر ئەم سەرمە دادەنیشم ھەمووان بلىن؛ (ئىمە تىرىن) تا ئەوانى تر بەخواردنى ئەو چىشتە گە ھەمىشە لە خۇراكى پىنج كەسى ئەندامانى خىزانەكە كەمترە، تىر بىن ماندووبووم.. تىدەگەى بايە؟ من ئىتر ماندووبووم ئەمەندەم خەمەت خواردوو، تاكاتىك لە خويىندىگە بووم خەمەت بۆ ئەو جەلە تازدو جوانانە دەخوارد كە ھاويۆلەگەن دەيان بۆشى، ئىستاش كە گەنجەم خەمەت بۆ ئەو دەخۆم كە بۆجى من وەكو ئەوان ناتوانم ئۆتۆمبىل بىكرم؟

نا بايە، ئەو پارەيەى لە كۆمپانيا وەرىدەگرم ناتوانىت من بە ناواتەگەنم بگەيەنەت، ئەمانەم گوتو كوپە چاكەى كە دايكەم بۆى دانابووم ھەلەم گرت تا بۆۋمە ژوورەگەى خۆم بىخۆمەو، لەوانەيە بمتوانايە تا چەند رۆژىكى تر كاركرەنم لەگەل خالە (وەحيد)دا لە خىزانەكەم بشارمەو، بەلام لەبەر دوو ھۆكار ئەم كارەم نەكرد:

يەكەميان، ئەو دى كە ئەندازىار نوميدي -بەرپەيەرى كۆمپانيا- ئەمەشە يان سەبەى شەو باوكەى لە مەزگەوت دەبىنىو پىي دەكوت؛ كۆرش چەند رۆژىكە نايەت بۆ كۆمپانيا!

دوهميان، خىزانى بوو، مەگەر دىكرا من لەگەل خالە -وەحيد- كارىكەم مەندالەكانى ئەويش بە تايەمتى خالۆژن كە ئەو بەشتەين بىيانوو بوو كە بە ھۆيەو لەگەل دايكەم بەكەوتە قىسە ھەوالەكە لە

ناو بىنەمالەكەدا بۆلەنەكەتەو؟

ھەرلەبەرئەو ئەوشەو دى خواردنى ناننى ئىوارە بە باوكەم گوت؛ من ئىتر ناپۆم بۆ كۆمپانيا.

كاتىك كە ئەو بىرەمىردە پەرسى بۆجى؟ وتم؛ ماندووبووم دوايش كۆتا قىسم كەرد؛ -خەرىكە لەگەل خالە -وەحيد- كاردەكەم. كوپە چاكە لەدەستەدا بوو، ھىشتا لە ژوورەكە ئەجەبوومە دەرەو كە بە نارامى دەنگى باوكەم بەرگۆئ كەوت؛ كۆرش لەم مالا بۆ دەرەو، كەسەك كە ھاوشىنى ئەو پىاوە ھەرامخۆرەيتو پارووى ھەرامى ئەو بىننەتە ئەم مالاو تەنەت ھەناسەدانىشى دەبىتە ھۆى ژەھراوى بوونى ئەندامانى تىرى خىزانەكە!

باوكەم ئەمەى گوتو گەپايەو ناو ژوورەكە تا دايكەم خوشكە بچووكەكەم كە ھىشتا زەماوندى نەكردبوو، بەسەر دەستو پىيدا بگەم:

- ئاخىر پىاوى باش واپاشتر نەبوو بە قىسەى خوش نامۆزگارى بگەيتو پىگاي راستى پىشان بەدەيت؟! بابەگيان كۆرش نەفامە... ئەگەر ھەر ئەمەشەو چوو مالى كەسەكى خراپو لە پىگەى راست دوورى خستەو ئەوسا چى؟ دايكەم خوشكەكەم خەرىكەبوون باوكەميان نارام دىكردەو، مەيش بە پەلە جەلەكانەم خستە ناو جانتاكەمەو كە چوومە ھەوشەكەو وتم؛ دايەگيان خواھايىز، ميناگيان ئەگەر كارىكت بە من ھەبوو تەلەفۆن بۆ مۇبايەلەكەم بگە، بابەگيان بۆ ھەتا ھەتايە خواھايىز، ئەمانەم گوتو لە خالەكە كە دايكەم خوشكەكەم دىكريان كۆتا قىسەى باوكەم بىست؛ نىگەرەن مەين، وادپارە خوشى خواخوای ئەمەى بوو، بۆيە بە پەلە رۆيش.

ئەم قىسەيى باوكەم راستبوو، -گيتى- كچى خالە -وەحيد- بىيانوويەك بوو بۆ ئەو دى من مالا بەجى بېلەو بۆۋمە شوپىنەك كە سالانىكە دايكەم باوكەم پىيان نەخستووتە ئەو شوپىنە.

لەم بىنەمالەيەدا كۆمەلىك لە خىزانەكان پەيوەندىيان لەگەل مالى خالە -وەحيد- دا نەبوو، وەكو باوكەم من، وەكو بىر خالە -وەحيد- خالە -سەعید- ھەموو ئەمانە سالانىك بوو بە ھۆى ھەرامخۆرى خالە وەحیدمەو پەيوەندىيان لەگەل خالە وەحید پەچرانىبوو! چۈنكە خالە وەحید ھەرامخۆرىكى ئاشكارا دىاربوو.

لەبەرئەو دى كە خالە وەحید بالەخانەو سەرومتو سامانىكى زۆرى ھەبوو، ھەروەھا خۆيى مەندالەكانى ئۆتۆمبىلى جۇراوچۇريان لە ژۇرەبوو جگە لەو كۆمەلە خىزانە،

خەزمەكانى تر خواخوایان بوو خالە وەحید بىن بختە مالىيانو ئەوانىش مەرى بۆ بگۆنەو؟

بەلام چىرۆكى مەن گيتى چىرۆكى ەمشىكى بالو راستگۆيانەبوو، كە ھەر لە رۆژانى نەو جەوانىماندا رىشەى داكوتا بوو. ھەرچەند گەرەتەر دەبوون ئەم ەمشە زياتر ئىمەى لە يەكتر نەزىك دىكردەو، راستىيان بوويت تا سالى پارىش نەمدووترا ناوى گيتى بىنەو لەبەرئەو دىكردەو گوت؛

- من لە كۆئى گيتى لە كۆئى؟

ئەو ئۆتۆمبىلى كە ئەو پەيەتى نەرخەكەى نىو دى نەرخى خانووەكەى ئىمەيە، ئەگەر من رۆيشەمە خوزىيىنى گيتىو خالەو خالۆژنم وتيان تۆ دەتەويت چۆن كچەكەى ئىمە خوشبەخت بگەيت؟ جىيان بىن بلىم؟ بلىم باوكەم بەلئىنى داو ھەرگات وپستەم ژن بىنەم بە كرىچى ژىر زەمىنەكە بلىت بىرواتو ئەوسا ژىر زەمىنەكە پىشكەش بە كۆرە تاقانەكەى بگات؟!

ھەرلەبەرئەو ش بوو ھەمىشە ناواتەكەم لە دىلەدا ھەلدەگرت. بىرم نەچىت كە مەن كەسەكى خەيالاويش نەبووم، چۈنكە جەندەھاجار كاتىك كە گيتى لای دىكردەو دەبىنى من بەسەر سامىيەو سەرى دىكەم بە زەردەخەنەيەكى مەھربانانە وەلامى دەدامەو؟

بەلام مەن بىن ھۆ عاشقى گيتى نەبووم، چۈنكە ئەو بە پىچەوانەى دوو خوشكەكەيىو زۆرىكە لە كچانى بىنەمالەكەو كچى ناھەنگە جۇراوچۇرەكان نەبوو، ھەروەھا لووتبەرزو لەخۇبايىش نەبوو.

دوى نىومرۇ بوو لە كۆمپانيا ھاتىبوومە دەرەو بە رىگاود بووم بەرەو مالاو، كامەرەن كۆرى خالە وەحید لەبەر دەمەدا وىستا، بىرم چوو بلىم كە بە پىچەوانەى خىزانەكەمانەو مەن ھىشتاش پەيوەندىم لەگەل مالى خالە وەحید ھەبوو، لە راستىدا ھەر لە مەندالەيەو لەگەل كامەرەن كەيھانو كيان -كۆرە خالەكانەم- يارىمان دىكردو پىكەو بوو، خالە وەحید ھەر لەو كاتەو نىوانى لەگەل مەن زۆر خوش بوو، لەوانەيە لەبەرئەو بوويت كە مەن وەكو كۆرەكانى زەمان لووسو زۆر زان نەبووم، وەرزەم دىكردو ئەمەسەر ئەوسەرم نەدەكرد، ئەو ھەمىشە بە ئەوانى تىرى دەوت؛ ئەم كۆرشە دەبىت لەگەل خۇمدا كارىكات تا لە ماو دى دوو سالدا بتوانىت نىو دى تاران بگىرتا!

بەم جۆرەبوو كە پەيوەندىم لەگەلئاندا باش بوو، تا رۆژىكەيان كامەرەن سەرى خستەم باش خالو ئەحوال پەرسىن بە گالتەو وتم؛ - چ ەجەب، لەم دەورەبەرەنە؟! مەن بىستبووم كە ئۆتۆمبىلى دەولەتمەندەكان

ئىرە ھەرلەيەرئەۋەش خۇم ئايغۇنەكەم ھەلگرت، ئىستاش دىنگەيەنە بەردەم مالى خالە ۋەھىت، بەلام لە بىرت بىت كە ئىتر ناۋى من ئەھنىت...

قەسەكانىم بى بىرۈ وتىم، سۆيىد بە خوا من لەبەر خاترى تۆ دەمويست ئەم كارە بەكەم، ئاخىر تۆ خۇ ناتوانىت بەۋ پارەكەمەي كە من ھەمە ژيان بگوزمىنىۋ لە ژىزەمىنىكى تارىكىدا بىزىت...

گىتى زەردەخەنەيەكى كىردو وتى، ئەي بۇجى ئەمانەت بە خۇم نەگوت؟ من بىرم لە ھەموو ئەمانە كىرەيۋە، ھەر ئەۋ رۆزى كە دايە گەۋرەم ۋەقاتى كىردو مىراتەكەي بە جيا جيا بە سەر نەۋەكەنى خۇيدا دابەش كىرد، تەنھا كەسەك كە پارەكەي نەدا بە باۋەك تا لە رېگەي سۈدۈۋە جەندىبەرەي ئەۋە بەدەست بەھنىت، من بووم!

مىن وام دانابو ئەم پارە ھەلەلە بىخەنە كارىكى ھەلەۋە دوكانىكى نۆزەن كىردەۋە ئەكزۇز دامەزىنەن تا ژىمانان وردە وردە خۇى بگىرت، من تەمانەت نامادەش بووم لەبەر خاترى تۆ پىشت لە خىزانەكەم ھەلەكەم، بەلام، تۆ، گىرانەكەي گىتى زۆرتەر بوو وتىم:

- پاستەكەي من ھەلەم كىرد، من زۆر ھەلە بووم، بەلام لە رەۋىيەكەم ھەلەم نەكەردۈۋە ئەۋىش خۇشەۋىستى تۇيۇو، گىتى من ھەموو كارىكەم لە پىناۋى ئەۋەدا كىردۈۋە تۆ بىتە ھاسەرم، ۋاباشترە ئەۋ رەۋادانەي كە لە بەمانىيەۋە تا ئىستا رەۋىداۋە لە بەرجاۋى نەگىرتە تا ھەموو شىتەك بگەيۋە بارى ئاسايى خۇى!

گىتى بىدەنگ بوو، پاشان لە ماۋەي ئەۋ كاتزەمىردە بۇ يەكەم جارى بېكەنىۋ وتى، تۆ ھىچ مەلۇ بزانم ھىشتاش مالى پورم دەزانم، يان نە؟ دۋاي كاتزەمىرىك كە من لە پىشتى دەرگاۋەۋە لە ناۋ ئۆتۈمبىلەكەي گىتىدا بووم، ئەۋ لەگەل داپەك باۋەكەمە دانىشتو تەۋاۋى ئەۋ قەسانەي كە لەگەل مىندا كىرەيۋى بۇ ئەۋانى دۋوبارە كىردەۋە لە كۆتايىدا وتى: ھەموو ئەۋ قەسانەي كە لەگەل ئىۋەدا كىردم پىشتىر بە كۆرۈشۈم وتۈۋە، بە ھەر حال ئەگەر ئىۋە ۋابىرەكەنەۋە كە كىچى پىۋايىكى ھەرامخۇر بە كەلگى كۆرەكەتان ناپەت!

داپەك دەستى خەستە سەر دەمى گىتى وتى: ئەم قەسە مەكە بۈكى گۈل، كاتىك كە تۆ رەۋت لە خوايە من كىم كە بلىم نا؟ كاتىك كە داپەكە خوشكەكەم (گىتى) يان لە باۋەش گىرتىۋو ۋەگىران، دەرگاۋە كىرەيۋە دىنگى باۋەكەم بەرگۈي كەۋت، بەمە دەلەن ھاتۇچۇ خۇشەۋى، ۋەرە زۆرەۋە كۆرە، ئەمىرۇ كارمان زۆرە. سەرچاۋە/ روزھاي زندگى.

بەكەم سەرلەيەيەنى ئەۋ رۆزە رۆيشتەم بۇ نوۋسىنگەكەي خالە ۋەھىدو ئەۋىش بە خۇشچالەيەۋە بەخىراتەنى كىردەم بىرەيىدا كە لەسەيىنەۋە لە نوۋسىنگەكەي خۇيدا ۋەكو ژمىريار دەست بەكاربىم تا ئەۋەي كە شەۋ داھاتو مەسەلەكەم بە خىزانەكەمان وتو باۋەك كىردىمىيە دەۋەۋە.

كە زەنگىم لىدا، گىتى ئايغۇنەكەي ھەلگرت، بەلام لە جىياتى ئەۋەي ۋەلامى سەلامەكەم بداتەۋە، بەشۋازىكى ئاشىرىن وتى: ھەر لەۋى رەۋستە ۋا ھاتم.

دۋاي ئەۋەش بى ئەۋەي دەرگاۋە بگاتەۋە دۋاي دەقىقەيەك بە ئۆتۈمبىلەكەيەۋە لە دەرگاۋى گەرچەكەۋە ھاتە دەۋەۋە، لە لاپەۋە دانىشتەم كەۋتىنە رېۋ بىمى پىشەكەي دەستىكرد بە قەسەكردن:

- بە دىزىۋى ئەم پىنج- شەش سالە كە ھەستەم دەكرد خۇشەم دەۋىت، ھىچ كات بە قەدەر ئەۋ رۆزە خۇشچال ئەۋەۋەم كە ھاتى ئەكزۇزى ئۆتۈمبىلەكەمەت جاك كىرد، ساتىك سەيىم كىردو كە بىنىم رەۋخسارى تەپىۋە وتىم:

- گىتى، تۆدەگىرت؟ ئەۋ كە بەردەۋام فرمىسى كىرەشتو وتى:

- بەلە، ھۆكارى ئەم فرمىسكانەش كەسنىكى نەقەمە كە وام دەزانى ئەۋىش مىنى خۇش دەۋىت، بەلام. بەلە پوزرا، ئەۋ رۆزە كە بىنىم دەستەكانت بە ھۆى كاركرن بە ئاسنى گەرم تەۋقى كىردۈۋە بىنىم ھەۋەكو پىۋايىكى زەھمەتكىش كاردەكەيت، سۈپاسى خەۋام كىردو بە خۇمەم وت گىتى ھەلەت نەكەردۈۋە، پوزراكت ھەرنەۋە كەسەيە كە تۆ لە خەۋەكانتە دىۋتە!

ھەرلەيەرئەۋەش ئەۋ رۆزە ناپاستەۋخۇ بىم وتى، نامادەم زەمانەندەت لەگەل بەكەم!

دەزانىت بۇجى؟ چۈنكە وام دەزانى تۆش ۋەكو مىن بىردەكەيتەۋە بىرۋات بەۋ شتەنە ھەيە كە مىن بىرۋام پىيەتى، بەلام ئەمىرۇ كە بىستەم بىرەلە لەگەل باۋەك ھەرام خۇرەكەمدا كاربەكەيت زانىم كە ھەلەم كىردۈۋە! بەلە ئاغسا كۆرۈش مىن لەبارەي تۆۋە زۆر ھەلە بووم، لە راستىدا مىن عاشقى گەنجىك بووم كە دەۋىست بە بارەي ھەلەلە نەن بىخاتە سەر سىفرەكەي، نەك ئەۋ كەسەي ئەمىرۇ ھاتو لەبەردەم باۋەك ھەرام خۇرەكەي مىندا ئەۋنۋى دانەۋاند!

پىش ھاتەنت مىناي خوشىكت تەلەۋۇنى كىردو باسى ئەۋەي كىرد كە لەگەل باۋەكە نىۋانتان تىكچۈۋە، مىنا زۆر دەمىكە ئاگادارى خۇشەۋىستى مىن بەرامبەر بە تۆيە، بەلام لەبەرئەۋە مىن سۆيىندەم داپو تا ئىستا ھىچى بە تۆنەۋوتو، كاتىك كە مىنا پىيە وتەم مالت بەجى ھىشتەۋە زانىم كە دىتە

بە باشۋى شاردە تىناپەرىت، گامەرانىش بېكەنىۋ ۋەلامى داپەۋە: خوا ئەم گىتىيەي ئىمە بگىرت ۋا ئىمەشى دەربەدەر كىردۈۋە، ئەكزۇزى ئۆتۈمبىلەكەي كۈنى تىۋىۋە، بەيداكىرنى ھاشۋەكەشى ئاسان نىيە، ھاتومەتە ئىرە تا بەلگۈ پارچەكانى بەيدا بەكەم...

ھەر ئەۋ كاتەدا بىرم كەۋتەۋە كە كۆمپانىيەكەي ئىمە ماۋەيەكە ھاشۋەي ئەۋ ئەكزۇزەش دىۋست دەكات، بەلام لەبەرئەۋەي كىرەي زۆرى ھەيە يەكسەر دەفرۇشەيت، بە گامەرانەم وت: بىرۋە مەۋەۋە بە گىتى بىلە سىيەنى دۋانىۋەۋەكەي ئەكزۇزىكى نۆيى بۇ دەھنىم.

كۆرە خالەكەم بە خۇشچالەيەۋە سۈپاسى كىردەم رۆيشتە، مىنىش خۇشچالەۋوم لەۋەي كە دەتۋانم كاتىك بۇ گىتى ئەنچام بىدەم.

سەيىن دۋاي تەۋاۋەۋىنى دەۋامى كۆمپانىيە بە ھەر بەدەبەختىيەك بوو ئەكزۇزەكەم خەستە ناۋ ئۆتۈمبىلى بارەلگەۋەۋە پارەي رۆزىكى كاركرنەم دا بە شۇۋەيەكەي تا لە بەردەم مالى خالە ۋەھىد پىدەم بىكات. كە زەنگىم لىدا گىتى خۇى ئايغۇنەكەي ھەلگرتو ۋەلامى داپەۋە، يەكسەر رۆشتەم گەرچەكەۋەۋە گىتىش ھات، يەكەمجار بوو كە بە تەنھا قەسەم لەگەل دەكرد، كەمەك ئەۋەۋال پىرسىنەم كىردو پاشان سەرقالى دانانى ئەكزۇزەكە بووم، كە گەرەكە گەپشە كۆتايى گىتى بە خۇشچالەيەۋە وتى، كاتىك كە گامەران وتى كۆرۈش سەرقالى كاركرنەم باۋەم نەدەكرد، بەلام كە ئىستا كارەكەمەم بىنى زانىم كە راستى كىرد، زۆرپاشە ئىستا كە ئىتر خۇيىندى نامادەيت تەۋاۋ كىردۈۋە سەربازىشت تەۋاۋ كىردۈۋە بوۋىتە مۇچەخۇرەش ئىتر كاتى ۋن ھىنانىت ھاتوۋە، خۇش بە ھالى ئەۋ كەچە خۇشەۋەتەي كە دەپىتە ھاسەرى پوزراگەي مىن، گىتى ئەمانەي وتو لە كاتىكدا كە رەۋمەتى سۈرەلگەربوۋ، زەردەخەنەيەكى كىردو سۋارى ئۆتۈمبىلەكەي بوو، رۆيشتە مىنى تەنھا بەجىتەيت.

لە دۋاي ئەۋەۋو كە خەيالى زەمانەند كىردن لەگەل گىتى بوۋەۋەۋە خەۋو خۇراكم، تەنھا شىتەك كە رېگەي لىدەگىرتە كىشەي دارايى بوو. بە خۇمەم وت، گىتى ھەرگىز پارى ناپەت بە پارەي شاگردىۋ لە ناۋ دۋوۋوۋورى زىر زەمىندا لەگەل مىن ژيان بەرپەتەسەر!

ھەر بەمىشۋەيەۋەۋو كە دۋاي دۋو مانگ گەپشەم ئەۋ بىرۋەيەي كە ئەگەر لەگەل خالە ۋەھىد كاربەكەم، نەك تەنھا سەۋەتەمەند دەيىم، لە ھەمان كاتدا چۈنكە خالە ۋەھىد خۇشى دەۋىم، دىنام كاتىك بزانىت كچەكەشى مىنى خۇش دەۋىت بە زەمانەندەكەمان پارى دەپىتە! بۇنەۋەي بىرپارەكەم جىيەجى

9: ئەمىر ئەھمەد ئەبۇلقادر

كىشەى خەوتىن... لاى مىندالان

خەۋىيىنىن، دەرگەۋتوۋە ئەۋەى لەمبىنىنى ئەم جۇرمىيان لە كاتىكى گونجاۋدا ۋو دەدات، ئەۋەك لە بەشىكى كەمى كات، ۋەكو ھەندىك كەس ۋا گومان دەمەن.

ئەۋ كەسەى دۋاى (۱۰) خولەك لە خەۋ بە خەبەرى دەھىنىت، لەۋانەيە لە ناۋمىراستى خەۋىيىنىدا بىت، لەۋانەيە بگەپتەۋە سەر خەۋ بىيىنەكەى ئەگەر ۋازى لىئ بېتىن جارىكى تر بىخەپتەۋە. ئەم جۇرمىيان لە خەۋ لە ناۋمىراستىدا ۋىژەيەكى زۇرى لە سۆزۋ كارىگەرى كە لەسەر لاشەى مەرۋف بەجى دەھىلەت ھەلگرتەۋە. ئىمە ھۆگىيەكى پتەۋمان لەگەلىدا ھەيە لە كاتى ھەلسانماندا. ئەۋ خەۋەى تىرسۋ دىلەۋاۋىك دىروست دەكات ۋا لە لاشە دەكات ماددى (ئەمىزىلەن) دىرىدات، ۋا لە خەۋىيىن دەكات لە ۋەنگى لىدانى دلى بە ناگا بىت. ئەگەر خەۋىيىن خەۋى بە پىشېرىكى تۋى پىۋە بىنى، ئەۋا بە ھەناسە بىركى لە خەۋەكەى خەبەرى دە بىتەۋە، يان لە خەۋىكى ترسانكا ھەست دەكات لاشەى لە جۈلە گەۋتوۋە. دەلەن ئەم جۇرە ھەستە راستى ھەيە لە خەۋىيىنى كەمىدا، لەبەرئەۋەى ئامازەكانى تۋرىمى لە كۆمەلىكى دىارىكراۋى دەمارەكانمان

لە ھەر خولەكىدا كەسى خەۋتوۋە ۲۰% ماۋەى خەۋتەكەى لەم جۇرمىياندا بە سەر دەمات.

جۇرى يە كەمىيان لە خەۋتەن بە زۇرى لە سەرمتاى شەۋدا ۋو دەدات، بەلام جۇرى دوۋەمىيان دىۋىژە دەكىشەت بۇ كۆتايى شەۋ.

ھەروەھا جۇرى دوۋەمىيان لە خەۋتەن بە خەۋتەنى خەۋىيىنىن ناۋدەبىرىت بە ھۆى پەۋەندى تۋندى بە خەۋىيىنەۋە. لىرەدا دەمىيىن ئەگەر كەسى خەۋتوۋمان خەبەر كىردەۋە لە كاتى خىرايى جۈلەى جاۋىدا، يەكسەر پىمان دەلەت كە لە ھۆلەى خەۋىيىنىدا بوۋە، بەلگەيەكى تر بۇ ئەم جۇرمىيان كە تاپبەتە بە خەۋىيىن ھەلەنجىراۋە لە جۈلەى جاۋى، ۋەكو ئەۋە ۋايە كە بەدۋاى ۋەنەيەكدا بگەپت كە لە خەۋەكەمىدا دەبىيىت.

زۇرتىن خەۋىيىنى ۋوۋو پىر لە چالەكى پىۋىست بۇ زىانۋ سۆز، ئەم جۇرمىيانە كە ۋودەدات لە كاتى جۇرى خەۋىيىنى دا، ھەندىك لە زانايان لەۋ بىۋايەدان بە ھۆى پىۋىستى مەرۋف بە خەۋىيىن (بۇ پىكرىدەۋەى شەۋانى سۆزى) سۋورە لەسەر ۋەگرتىن بەشەك لە جۇرى

كىشەى خەۋتەنى مىندالان يەكەكە لەۋ گىرەتەيە كە دايكان بەدەستىيەۋە دەنالىن، بۇ ئاگادار بوۋو شارمىزاي زىاتر لەم بابەتە ئەم جەند دىۋە دەخەيە بەر دىدى خەۋىيەرانى نازىز: خەۋتەن دوۋجۇرە:

جۇرى يەكەم: يە نوۋستىنى كلاسكى ناۋدەبىرىت، يان بە نوۋستىنى ھىۋاش، ئەم جۇرمىيان بە دابەزىنى خىرايى ھەناسەدانۋ خىرايى لىدانى دلىۋ دابەزىنى خەۋىيىن ھاتنە خەۋەمەى پەلى گەرمى لەشۋ دابەزىنى داگىرسانى ناۋەۋەى لاشە جىادەكەرتەۋە جىاۋازە.

جۇرى دوۋەم: ئەم جۇرمىيان بە خەۋى پىچەۋانە، يان جۇرى زۇر خەۋىيىن ناۋدەبىرىت، بەخىرايى جۈلەى جاۋو قەسەكردن لە كاتى خەۋىيىن، لەم جۇرمىياندا ھەۋو ئەندامانى جەستە بەشدارنۋ خىرايى ھەناسەدان زىاد دەكاتۋ خىرايى لىدانى دلىۋ ھىشارى خەۋىيىن دەردانى ئەنەيمەكانى گەدە زىاد دەكەن.

ھەردوۋ جۇرمەكى خەۋتەن لە كەسىكى ئاسايىدا لە خولەكى جىگىردا ۋودەدەن... جۇرى دوۋەمىيان لە ماۋەى (۹۰) خولەكدا ۋودەدات، (۲۰) خولەك بەردەۋام دەبىت

گیشہیہ :

* نه‌گهر منداله‌کەت ئارمەزووی لەسەر
خەو شکاندنیکی هەبوو لە کاتی پۆژدا،
پێگەی ئێ مەگەر بە بیانووی ئەوەی
کە ئەمە دمیته هۆی گەمبۆنەوهی لە
کاتژێره‌کانی خەوی شو.

*جگه له ژمارمیهکی گهم نه بێت له
منډالان دهتوانن به درێژایی رۆژ نه خهون و
هر به خهبرین، ئهگهرنا زووبی منډالان
دهخهون ئهگهر ماومیهکی کهمیش بیت.

* بە گوێرەى توانا هەولێ ئەوە مەدە
زۆر لە منداڵەكەت بكمیت بخەویت ئەگەر
خەوى ئەهات، چونكە منداڵ وەكو كەسى
وشیار ناتوانیت بۆ گوێراپەتێ فەرمانەكەت
بخەویت... ئەگەر منداڵەكەت حمزى نەكرد،
یان لەوانە بوو خۆى تووشى مەترسێ بكات،
وازى لێبێتە بە لاى خۆت بمانێتەوه، تاكو
خەو دەپايتەوه، ئەو كاتە بپەت بۆ شوێنى
خەوتنى خۆى.

* ژووری خەوتنەگە ی بۆ بکە بە
شونینکی دلگیرو سەرنجراکیش، چونکە
ژووری نووستن لای ھەندیک خیزان
تەنھا بۆ خەوتنەو بەس، وای ئ ناگەن
ببێتە شونینکی سەرنجراکیشو دلگیر
لای منداڵەکیان، بۆ ویتە با بۆی ببێتە
شونینی یاریکردن، پێش ئەوەی یە تەواوی
بخەویت، حیاوازی بکە لە نێوان ژووری
نووستن و خەوتن بە پلە پلەیی، بە گوێرە
توانا ھەر لە سەرەتای ژپانی منداڵا.
چونکە ئەو گاتە ی منداڵ دەگاتە تەمەنی
ھەرزەگاری پێویستی بە کاتیکی کەمتر
ھەمیشە بۆ خەوتن، ھەرز دەگات بە شیک لە
کاتەکانی پێش ئەوەی بخەویت بە تەنھایی
بە سەربەبات بە خوێندنەو، یاخود گوێ
بگرێ لە مۆسیقا.

خەۋى ناخۇش:

هه‌ڕه‌گه‌یک له نێمه بۆ ماومه‌کی
زۆر له شه‌ودا خه‌و ده‌بینن: به‌شیه‌کی
که‌م نه‌یه‌ت له‌و خه‌وانه‌مان له‌ بیر
نامین، ئه‌و به‌شه‌ی به‌هه‌ریشمان ده‌مین
له‌ کۆتایه‌ی خه‌وینه‌که‌ماندا به‌ پێش
خه‌ه‌ریوه‌وه‌مان.

وڤگو پښتر باسماں کرد نهو خهوانه‌ی
که له‌ماوه‌ی نهو خه‌وه‌ی که حیا ده‌گریته‌وه
به جووله‌ی جاو به خیرایی ئه‌مه‌یان سۆزیکه
هله‌ئینج‌راوه له نه‌زموونی پۆژانه‌ی مرۆفدا،
لی‌ردا من‌دالی بچووک هیچ نه‌زموونیکێ
ژیانی نییه ئه‌م جوژه‌ خه‌وانه‌ ب‌بینیت.

له‌بهرنه‌وه‌ی م‌ر‌و‌ف به در‌ی‌زایی شه‌و‌گار
خه‌و ده‌بین‌ت، جی‌گای سه‌ر سو‌ر‌مان نی‌یه
که هه‌ندی‌کیان تر‌س‌ناک بن، نه‌و که‌سه‌انه‌ی
وا گو‌مان ده‌به‌ن که خه‌و‌ی نا‌خ‌و‌ش نا‌بین‌ن

راده‌وېستن بڼه ماوې نړیکې نيو خوله،
يان بهم چه‌شنه دواتر به پمکجار پال
دمنځنۍ له‌وانمېه څاچه‌ګانې خه‌وبين له کار
که‌وتبن تاګو خه‌ومکه دګاته حالې ښوې
که دپه‌وېت رابګات، ياخود له خه‌ومکې
خه‌بېرې بېته‌وه.

خەمبىيىنى زۆربەى خەك لە كاتى
خەمۇ قولدا نەوك لە خەمۇ سوكدا، ئەگەر
مرۇف لەم كاتمدا خەمۇ بىنى، خەمنەكانيان
حياواز دەبىت، چۈنكى زۆر بەيان تايپەتن
بە كارى پۇزانەيان، بە دوورە لە سۆز، ئەم
جۆريمان وەكو بېرەمورىيەكانى ژيان واھە.

ئارەفكردن چۆرىكە لە جۆرهكانى
تيكچوونى خەو، زۆربەى منداڵان بە
دەستىيەو دەنالىنن، ئەو منداڵانەى
دەنالىنن بە دەست تيكچوونى خەو
ئارەفكردن قەسە كردن بە دەم خەو
خەو لەگيرى وەرگيران بە درێژى شەو
هەستان بى ئەوى تير خەويەتو بە دەست
خيراى هەلچوون و ياخيوون و دلەراوێو
تووڤيوونىكى زۆر ئەمانى خەستەكارى
هەستى لەسەر شەكان و زۆر گريان.

زۆربەى ئەو مىدالانە بەدەست ئەو
كېشانەو دىمالىن، ئەم نمونانە دىيان
گرىتەو:

۱- بهر دوام هستانه و میان له شهودا.

قسمه‌گردنیان به دم خه‌وه‌وه.

۳- گرانی بهر دهوام بوونیان له سه‌ر
خه‌وتن.

۴- همستانیان له خو به دم
گریانه وه.

۵- بهر دوام بوونیان له خهوتن له روژدا.

٦- خهوبينينى ناخوش.

۷- میز به خوداگردن له خه ودا.

دادان گرتنو ليکځشانندنو زوو له خمو
ههستان...

زۆربەى كېشەكانى خەوتىن لاي مىندالان
دەگەر پەتەۋە بۇ نەرىتى خەۋى ئاڭ، يان
دوۋدىلى چوۋون بۇ خەۋوتىن، يان ئوقۇم بوۋون
تېيىدا، لەۋنەنپە كېشەى بەردەۋامى خەۋوتىن
نىشانەى گرانى سۆز بېت، بۇ نەۋونە؛
(دەلەۋكىۋ لىكجىابوۋنەۋە)، نەۋەش
نىشانەى پېگەيشتەنە بۇ مىندالانى بېچوۋك،
بۇ ھەۋو مىندالانى بېچوۋك، كاتى خەۋ كاتى
لىكجىابوۋنەۋە، ھەندېك مىندال بە ھەۋو
توانايان پەنا بۇ دۆزىنەۋەى چارسەمرېك
دەيەن بۇ لىكجىابەۋنەۋەمىان لە پەكتىرى
لە كاتى خەۋتەندا.

نەمەش ھەندىك بىرورايە، لەوانەيە
ھاوگارت بىت بۆ رووبەر رووبونەوى ئەم

نەوان لە ئێمە هاوسەنگ تر نین. بە لێکۆ ئەوان
خەمە نا خۆشەکانیان لە یاد نامێنێت.

ئەو مىندالانى خەۋى ناخۇش دەمىنى،
كاتىككە لە خەۋى بە خەبەر دىن دەرگىن،
ياخۇد ھاۋار دىمكەن، ھاۋارگىردن گىران
پىنگدانەۋى خەۋەنگەيەتە، لەم كاتەدا
پىۋىستە زۈۋ بچىت بۇ لاي مىندەكەتە
ھىۋرى بگەيتەۋە، بەلام ئەگەر نەچىت
بۇ لاي ئەۋا ترسەكەي زىاد دىكات، ئەگەر
سەرچەمى خەۋەنگەشى لە ياد نەمىنىت،
ئەۋا ئەۋ ترسەي ھەر لە ياد دەمىنىت
كە بە ھۇي خەۋە ناخۇشكەيەۋە تۈۋشى
ھاتۈۋە، لە زۆربەي كاتەكاندا مىندال دوۋبارە
خەۋە دايدەگىتەۋە دىخەۋىتەۋە، بە
خىرايى بەس گۈيى لە دىنگى تۇيىت، يان
ھەست بە دىست بەسەرداھىنانى تۇيىت
ئارام دەيتەۋە.

همولى نهوه له گهل منداكه تدا مده
كه خهونه تر سناكه كه ت بو بگيرېته وه،
به لاه نه گهر نهو خوې همولى گيرانه وه
دا، نهوا يا به نارم زوى خوې بيگيرېته وه.

پیداگری مهکه له مندالهکەت هەست بە
مانەوهی تو بکات له لای، بەلام له شوینی
خۆتدا بو چەند ساتیک بمینەوه، له ترسی
ئەوهی ئەویمان له لایەنه دگمەنەکان بێتو
دوو باره بێتەوه.

ئەگەر مەدالەگەت ھەزرى كورد لە
قەرەوێلەكەى بێتە خوارەو، ھەوێ بەدە
پێگى ئېكە لە ھاتنە خوارەو، بەلام بە
نەرمونىيائى. ئەگەر ھەوێ بەرەنگاربونەو
دا، يان وىستى ھەنجېت بەرامبەرت، تۆ ھەر
بەنەرمى لەگەلیدا بچوێرەو، لەم كاتەدا
بچوێستە ڤوناكى ژورەكە داگىرستىت،
سەرىنەكەى بۆ بگۆڤرە ھاوشىوێ ئەم
ھەنسوكەوتانەى لەگەلدا بكە، ئەو وای ئى
دەكات ھەست بە ئارام بونەو بەكات.

خەم ناخۆشەکی ترسی شەو پروودەدەن
لە ئەنجامی ئەو ئەزموونەی منداڵ پۆزانە
تێیدا دەژێت، ئەو ئەنھا هەستکردنە بە نازار
لە ئەنجامی ئەزموونێک لە ئەزموونەکان.
نموونە بۆ ئەم ئەزموونانەش وەک: کاتێک
منداڵ دایکی بێبیژیت ببوو ڕیتەو، یاخود
منداڵەکی پێویستی بە نەشتەرگەری کردن
بێت و هەولی گرتنی بدرێت لە لایەن
کەسێکەوە.

همان شت دووباره دمبتهوه کاتیک
مندالهکه دیمه نیکی ترسناک له ته لفریون
دمبینیت، یان شو جیروکانه ی بوی
دگپرتهوه، شو خو به هممو شتیکهوه
نابینیت، تمنه خو بهو ترسهوه دمبینیت
که گپرانموی جیروکهکه له سهر همدی
دروستی کردوه.

خۇشەۋيسىنى راستەقىنە

دەرەخشان بەشادىن مەخمۇمەد

مېھرىبانىيەۋە دىلەۋايى گىردو وتى؛
(هېندە بى ورە مەبە). بەلام مەستىم
گىرد كەمىك پووخسارى تېكچوۋ بوو، دواى
تېپەپوۋنى (۱۰) كاتىمىر، پەرستارەكان
زىكى بى ھەستو جولىان گەيانە
زورەكە، نەشتەرگەرىيەكە بەسەرگەۋتويى
نەنجامدرا بوو، ھاسەرەكەى بە
سەرگەۋتو نەشتەرگەرىيەكە زور
خۇشحال بوو، كاتىك ھەموو شىك ئاسايى
بوۋىيەۋە، چوۋە دەرەۋە شەۋە دەرەگانىك
گەرايەۋە بۇ نەخۇشخانە، پياۋەكە ئەۋ
شەۋە ۋەك شەۋانى پېشوو تەلەۋنى
بۇ مالىۋە نەگىرد، تەنھا لە تەنىشت
قەرەۋىلەى خىزانەكەيدا دانىشتوۋ نوقى
تەماشاي ئەۋ بوو كە ھىشتا بېھۇش بوو.
بەيانى رۇزى دواى ئۇكە ھاتەۋە
ھۇش خۇى، لەگەل ئەۋەى كە ھىشتا
نەيدەتۋانى قسە بىكات، بەلام ھالى باش
بوو، ديسان مېستومى رۇن مېرد دەستى
پېكردەۋە، ئۇ دەيوپىست لە نەخۇشخانە

پەرستارەكە دەلىت؛ بە دىزايى
ئەۋ مانگەى كە ئەۋ رۇن مېردە لە
نەخۇشخانەكە بوون، ھەموو رۇزىك
پياۋەكە ئەم رەقتارى دووبارە دەكردەۋە،
بە دەنگە بەرزەكەى تەۋاۋى نەخۇشەكانو
پەرستارو پىزىشكو كارمەندانى
نەخۇشخانەكەى بېزار دەكرد، چەندىن
جار پېمان دەگوت كە لەسەر خۇ قسە
بىكاتو ھوار نەكاتو دەنگى نزم بىكاتەۋە،
بەلام بى سوود بوو، ئەۋ رۇزانە ھەر لەسەر
كارەكەى بەردەۋام بوو، بە پېداگرىۋ
كەللە رەقتو دەنگى بەرز رۇزانە ھەمان
ئەۋ قسانەى دووبارە دەكردەۋە!
دواى چەند رۇزىك پىزىشكەكان
زورۋى نەشتەرگەرىيان بۇ نەنجامدانى
نەشتەرگەرى بۇ ئۇكە ئامادەكرد، ئۇ
بەرلەۋەى بېتە زورۋى نەشتەرگەرىيەكە
لە پېر دەستى پياۋەكەى گىرتو بەدەم
گىرانەۋە وتى؛ (ئەگەر نەگەرپامەۋە ئاگات
لە خۇتو مىندالەكان بىت)، پياۋەكە بە

پياۋىكى دېھاتى ھاسەرەكەى بۇ
چارەسەرى نەخۇشىيەكەى دەيات بۇ
گەۋرەترىنۋ بەناۋانگىترىن نەخۇشخانەى
شار، بە ھۇى پىشكەۋتويىۋ ناۋانگى
نەخۇشخانەكەۋە خەرجى خەۋاندنو
نەشتەرگەرى زور گران بوو، پياۋەكەش
لە پېناۋى سەلامەتى گىانى ھاسەرەكەى
ئامادە بوو ھەموو سەرۋەتەكەى بىت،
پەكەك لە پەرستارەكانى نەخۇشخانەكە
دەگىرپتەۋە دەلىت؛ ئەۋ پياۋە ھەموو
رۇزىك دواى نىومېۋان، دەچوۋە لاي
تەلەۋنە گىشتىيەكەۋە كە بەرامبەر زورۋى
ھاسەرەكەى بوو، تەلەۋنى بۇ مالىۋەيان
دەكردو بە دەنگى بەرز دەگوت؛ كورى
نازىزم، كچى شىرىنەم، ھالان باشە،
تەندروسىتتان، باروگوزمىرانتان چۇنە؟
مەرەكانتان بىردوۋە بۇ لەۋەرگا؟ ئاگادارى
مانگاگە بىن، زور باشە ئاگادارى خۇتان بىن،
دايكتان تەندروسىتى باشترەۋە بەم زوۋانە
بە وپىتى خودا دەگەرپىنەۋە مال!

بېچىتە دەرەدەمۇ پىاۋەگە دەپويست لە ھەمان شوڭىن بىنەتتەمۇ، ھەممۇ شىتەك ۈەك جازان دىرژى كىشا، ھەممۇ شەۋىك پىاۋەگە تەلەفۇنى بۇ مائەمۇ دەكرى، ھەمان دەنگى بەرزو ھەمان ئەمۇ قىسانە دووبارە دەپوۋنەمۇ.

پەرستارەگە دەلتىت: پۇژىكىيان ناچار بووم بۇ كارىكى پىويست تەلەفۇن بىكەم، بەلام لەبەرئەۋەى بەرپۆمبەرى نەخۇشخانە لە بەكارھىنانى تەلەفۇنى نەخۇشخانە بۇ كارى تايىبەت زۇر توند بوو، ناچاربووم بىرۇم لە تەلەفۇنى گىشتىيەمۇ پەيۋەندى بىكەم بۇ مائەمۇ، كاتىك چوومە لاى تەلەفۇنە گىشتىيەكە ھاوسەرى ژنە نەخۇشەكە ۈەكو رەقتارى ھەممۇ پۇژىكى تەلەفۇنى دەكرىد ھەمان قىسەى پۇژانى دووبارە دەكرىدەمۇ، منىش ناچاربووم چاۋمى بىكەم تا ئەمۇ لە قىسەكانى بېيتەمۇ، لە ناكاو ھەپەسام، سەپىرەم كىر كاتىك ئەمۇ پىاۋە قىسە دەكات ھىچ كارتىك لە نىو تەلەفۇنەكەدا نىيە، ئەمۇ كەۋاتە چۇن دەتوانىت بەبى بەكارھىنانى كارتى تەلەفۇنى پەيۋەندى بىكات؟

ئىدى من ئەمۇ كات تىگەيشتم كە ئەمۇ كەسە ئەمۇ ھەممۇ تانەمۇ تەشەرو تۈنەجەى ئىمەى قىۋول كىردەمۇ، تەنھا بۇئەۋەى خىزانەكەى دىنبا بىكاتەمۇ كە لە نەپوۋنى ئەۋەدا مىندالەكانى سەلامەتنو بۇ خەرجى نەشتەرگەرىيەكە مەپەكانىيان نەفرۇشراون، تا ۋا ھەست بىكات دۋاى دەرچوۋنىيان لە نەخۇشخانە دەرۋەنەمۇ سەمۇ مائە خىجىلانەكەى خۇيانو ۈەكو جازان بىرۋى ژيانىيان بە ھۋى مەرو مالاتەكەپانەمۇ بە رى دەكەن...

خۇيىنەرى ئازىز، ئىۋە ھىچ زانىيارىيەكتان لەسەر تەمەنو ناكارى ئەمۇ ژنو مىردە نىيە، بەلام لەدۋاى گىرپانەۋەى بەسەرھاتى ئەمۇ ژنو مىردە، دەرپىسم؛ نايىا ئەمۇ پىاۋە خىزانەكەى خۇى خۇش دەۋىت؟ چەند؟ بۇچى؟

دلىنام لەۋەى كە ھەموومان ۈەلامىكى ۈەك يەكمان بۇ ئەمۇ پەرسىيارە ھەپە، لە راستىدا ئەمۇ پىاۋە ھاوسەرمەكى خۇى زۇر خۇش دەۋىت، ھەر لەبەر ئەمۇ بوو، بە دىرژاىى يەك مانگ ئەمۇ ھەممۇ تۈنەچو تەشەرى كارمەندانى نەخۇشخانەى قىۋول كىر، ئەمەش يەككىكە لە نىشانەكانى خۇشۋىست.

ھەر بۇيە دەلتىم خۇشۋىستىن ھەزار

شىۋەى ھەپە، بە وتنى رىستەى (خۇشەم دەۋىت) تەنھا يەككىكە لە شىۋەكانى خۇشەۋىستى، بە وتنى تەنھا ۈشەپەك ھەرگىز ناتۋانى عەشقو ئەۋىنى رىستەقەنە بىسەلمىنىت.

ئىستا سەرنجىتان بۇ چىرۋىكىكى دىكەى رىستەقەنە رادەكىشم؛

كۈرۈك زۇر شەپداۋ ھۈگرى كچىك بوو، بۇ نۈاندنى ئەندازەى ئەۋىنى رىستەقەنەمۇ دىلدارى خۇى دەپان لاپەرە ھۈنراۋەى بۇ خۇشەۋىستەكەى نۈۋسى بوو، ئاۋازى جۇراۋ جۇرى بۇ دانابوۋ، تا مەعشۋەكەى بىزانىت چەندە شەپداۋ ئەۋىندارىيەتى!

پۇژىكىيان ئەمۇ دوۋانە پىكەۋە بە پاستىك بە مەبەستى ئاشناىى زىاتىر بە خىزمۇ كەسۇ كارى يەكتىرو دۋاتىر دەستپىكرىنى ژيانى ھاۋسەرۋىتى بەرەو شار دەكەۋنە رى، رىگى چوۋنىيان شاخاۋى بوو، ھەر بۇيە پىچاۋپىچى زۇرى ھەبوۋ، لە يەككىكە لە پىچەكاندا لە ناكاو ئىستۋىى ئۆتۈمبىلەكە لە كارگەۋت، شۇفەردەكە بە شىپىزەپىيەۋە بەسەر سەرنشەپەكانى نىو پاسەكەدا ھاۋارى كىردى وتى؛ ناتۋانم ئۆتۈمبىلەكە كۈنترۇل بىكەم، ھەر بۇيە ھەر كەس كەۋتە خەمى خۇى كارىكى كىر، دىكىك بە تۈندى مىندالەكەى لە باۋەش گىرتو لە راپەۋى پاسەكەدا دانىشت، پىاۋىك ھاۋسەرەكەى لە نامىز گىرتو بەرەو بەشى دۋاۋى پاسەكە ھەلپاتىن، كچەكەش لە ترساندا ۋىستى پەنبا بەرۋىتە لاى خۇشەۋىستەكەى تا كەمىك لە ترسەكەى بىرۋىنىتەۋە، بەلام كۈرەكە بە ھەراسانىيەۋە پالى پىۋەناۋ لە خۇى دوۋرخىستەۋە، بىن گۈى دانە ھاۋارو پارانەۋەى كچەكە، بۇ سەلامەتى گىيانى خۇى، خۇى گەپاندا دەرگى پاسەكە، لە دەرۋەتلىكدا خۇى ھەلدا!

بەلام خۇشەۋىستەۋە شۇفەرى پاسەكە بە ھاۋكارى پارىدەدەرەكەى تۋانى پاسەكە لەسەر تەپۈلكەپەكى لەۋاى رابگىرت، كاتىك پاسەكە ۈستا، ھەموۋان لە خۇشپا نەپان دەزانى چى بىكەن، كۈرەكەش بە راکىردن خۇى گەپانداۋە پاسەكە رۋىشت بۇ لاى كچەكەۋە بە زىمانى لۈۋسو زۇر زانانە پاساۋى بۇ كارەكەى خۇى ھىناپەۋە، كچەكەش بە پىكەنىنەۋە وتى؛ سوپاس بۇ خۇدا بەر لە گەپىشتەمان ئەندازەى خۇشەۋىستى پەيۋەست بوۋنى تۆم سەپارت بە خۇم بۇ دەرەۋە!

ئىستا ئىۋە بلان؛ نايىا ئەمۇ كۈرە بە راستى كچەكەى خۇش دەۋىست؟ چەند؟ بۇچى؟

ئەمۇ راتان سەپارت بەمۇ دىكەى كە جگەرگۈشەكەى بە تۈندى لە باۋەش گىرتو لە راپەۋى پاسەكەدا دانىشت چىيە؟

ئەمۇ ئەمۇ پىاۋەى كە ھاۋسەرەكەى لە نامىز گىرتو پەنباى بۇ بەشى دۋاۋەى پاسەكە بىرد؟

ئىستا با پىكەۋە شىۋە جىاۋازەكانى خۇشەۋىستى رىستەقەنە بە لەبەرچاۋگىرتى ئەمۇ دوۋ چىرۋەكەى سەرمۇە بىخەپە رۈۋ؛ * نىگەران بوۋنى سەلامەتى جەستەى بەرامبەر.

* نىگەرانى ئارامى ئاسۋودەپى بەرامبەر.

* ھەۋلەدان بۇ ھىنانەدى بەرۋەرارىكرىنى ئارامى پىشۋوى رۋىو دەرۋىنى جەستەى كەسى بەرامبەر، ئەگەر بە نىرخى قىسەمۇ تۈنەچو گائە پىكرىدو بىرىندار بوۋنى خۇشت بىت.

* ھەۋلەدان بۇ پالپەشتى كىردىن پارىزگارىكرىنى كەسى بەرامبەر ئەگەر بە لە دەستدانى گىيانى خۇشت بوۋىت.

* فەيداكارى لە خۇ بوۋوردن لەبەر خۇشەۋىستى كەسى بەرامبەر.

* قىۋولگىردى رەنچو زەحمەتو ھەۋلەدان بۇ شادىكرىدو دىلخۇشكرىدى بەرامبەر لە ژياندا.

ھەلپەت ئەمۇ لىستە بەردەۋام دەپىت، بە ھەر چىرۋەك بەسەرھاتىكى تىر ئەۋىندارانە كە لەم گەردوۋنەمۇ رۈۋ دەدات، ئىۋەش دەتۋان دەپان رىستەۋ نىشانەى تىر بۇ ئەمۇ لىستە زىاد بىكەن، بەلام ئەۋەى كە گىرگە لەبەرچاۋگىرتى ئەمۇ خالەپە كە عەشقو خۇشەۋىستى ھەزار شىۋە شىۋازى ھەپە، ھەرگىز ناپىت بە چەند وتەمۇ رىستەپەك كە گۈتپىستى دەپىن، يا بە چەند نىگاۋ پىكەنىنىك ۋا گومان بەرىن كە بەراستى لە ناۋ ئەزمۈۋنى بەرزو شىكۋدارى عەشقو مۈحىبەتى پاكو رەسەن داپىن.

ئەمە ئەمۇ خالەپە كە لەم باسەدا مەبەستمانە كە خالى كىردەمۇ دەستپىكى رىگى سىيەمە، تا بىزانىن ھەمىشە جگە لە دوۋ رىگا دىارو دوۋ جەمسەرىيەكە گىشت بوۋرەكانى ژيانو رىگاپەكى تىر سىيەمىش ھەپە بۇ ئەزمۈۋنكرىدو بەردەۋام بوۋنى ژيان.

ھەلىكى كەسەننى دى دووبارە مەكەرەو!

چارمىنوسى باۋكى بېت!
«زۆرچار نەۋەكان ھەمان ئەو كارە
دووبارە دىكەنەۋە كە باۋكىيان ئەنجامى
دەتات، بۇ ۋىنە نەگەر باۋكى كەسكى
جگەرمەكش بېت، ئەۋىش چاۋ لە باۋكى
دەكاتو دىبىتە كەسكى جگەرمەكش،
نەگەر پىلى بىلى جگەرمەكشان زىانى زۆرە
بۇ سەر تەندروسى مەرۇف، بۇچى لەم
تەمەنەۋە دەستت داۋەتە جگەرمەكشان؟
پەنگە لە ۋەلامدا بىلى نەگەر جگەرمەكشان
كارىكى خراپ بوۋاپە باۋكم نەپەدەكش!
خۇنەگەر باۋكى خاۋنى سەدان ناكارى
جوان بېت، پىلى بىلى ئەۋى بۇچى تۆش
ۋەكو باۋكت ئەو كارە چاكانە ئەنجام
نادەيت، لە ۋەلامدا دەلەت، مەن ناتوانم
ۋەكو باۋكم ئەو كارانە ئەنجام بىدەم، بە
داخەۋە زۆرىك لە مىندالان تەنھا لە شتە
خراپەكاندا چاۋ لە باۋانپان دەكەن!»

بەلام كورى دوۋەم، كاتىك دەلەت، چ
چاۋمروانىيەك لە مەن دەكرىت، مەبەستى
ئەۋمىيە كە نابىت مەن بە ھەمان رېبازو
پىچكەى باۋكمدا بىرۋە ھەمان ھەلەۋ
مىزۋوى باۋكم دووبارە بىكەمەۋە، بە
پىچەۋانەۋە مەن پەندەم لە زىانى باۋكم
ۋەرگىرت، لە دۋاى بەندەم كەردى باۋكم بە
ھەر دەردە سەرىيەك بېت خۇيەندەم تەۋاۋ
كەردو دۋات لەم كۆمپانىيە بوۋمە كارمەندو
پاشان بە ھۆى دىسۋىزىۋ لىتاتۋوۋىم لە
كارەكەمدا پەلەى بىرپىچەم بەم پىچەخشا!
مەرۇفى زىر ھىچ كات بە پىچەكەمدا
نارۋات كە لە پىش ئەۋەدە كەسانىكى
دوۋچارى پۇزگارلىكى تارىكۋ ناھەموار
كەردوۋە، بەلكو لەۋانە پەندەم ۋەردەكرىتو
ھەلەى كەسانى دى دووبارە ناكاتەۋە
نەگەرچى نىزىكتەن كەسشى بېت!

لىرەۋە بۆمان دەردەكەۋىت، كە مەرچ
نىيە ئەۋ كەسەى خۇى خراپەكارەۋە پىچەكى
ھەلەى گىرۋەتە بەر، نەۋەكانىشى ھەمان
ھەلەۋ سىنارىۋ دووبارە بىكەنەۋە لە نىۋ
كۆمەلگەدا بە چاۋىكى كەم سەپىريان
بىكرىت، بەلكو دىگۈنچىت نەۋەكانى ئەۋ
كەسە ۋەكو كورى دوۋەمى ئەم پىچەۋە دوۋر
بىكەنەۋە لە پىبازى خراپە مىزۋوى
باۋانپان دووبارە نەكەنەۋە، لە ھەمان كاتدا
كەسانى زىرەكۋ بە ئەزمۈۋون لىتاتۋوۋان
لە دەرىجىت، كە بتۋان خەزمەتى خۇيانو
ۋلاتو شارەكەيان بىكەن.

بەۋ ھىۋاپەى ھەموۋمان چاۋ لە
شتە باشەكان بىكەنۋە لە خراپەكان دوۋر
بىكەۋىنەۋە!

بە تۆمەتى مامەلەكەردن بەكارھىنانى
ماددە ھۆشبەرەكان فەرمانى ھەتاهەتايى
لە زىنداندا ھەيە، ئىدى چ چاۋمروانىيەك
لە مەن دەكرىت؟!

پاشان تۈيۈمەكە پۇشت بۇ لاي كورى
دوۋەمى ئەۋ پىچەۋە لىۋ پەرسى: چۈن
تۈنەيت بېيىتە بەرپىچەۋەرى يەكەك لە
كۆمپانىيە بە ناۋبانگەكانى ئەم شارە؟
لە ۋەلامدا گوتى: باۋكم نالۋودەى
ماددە ھۆشبەرەكان بوۋ، ئىستاش بەۋ
تۆمەتە فەرمانى زىندانى ھەتا ھەتايى
ھەيە، ئىدى چ چاۋمروانىيەك لە مەن
دەكرىت؟!

ئىستا با پىچەۋە بىرپىچەۋە، بە
ۋەردى سەرنج لەم دوۋ ۋەلامە بەدەن،
ھەمان ۋەلام، ھەمان پىچەۋە، دوۋ كورى
يەك خىزان، بەكەمىيانى گەياند بە
ھەمان شۈيۋى باۋكىۋ دوۋەمىيانى كەردە
بەرپىچەۋەرى كۆمپانىيەك!

دەزانەم ھەموۋمان دەپرسىن چۈن؟
ۋەلامەكەى زۆر ئاسانە، كورى يەكەم ۋا
بىرى كەردۈتەۋە كە گىا لەسەر بىنجى
خۇى دەپۋىتەۋە، ئىدى ھەر بۇيە بە
ھەمان پىچەۋە رېبازى باۋكىدا رۇيشتۋوۋە
ھەمان سىنارىۋى باۋكى لە زىاندا دووبارە
كەردوۋەتەۋە، ھەربۇيە دەلەت: نەگەر
مەن كورى ئەۋ باۋكە مە ھەر ئەۋەم لى
چاۋمروان دەكرىت، ئەمەش بوۋ بە ھۆى
ئەۋەى كە سەرنجام دوۋچارى ھەمان

نالۋودە بىۋو بە كرىن ھۆشتنۋ
بەكارھىنانى ماددە ھۆشبەرەكان،
سەرنجام دوۋچارى زىندان بوۋ، دادگا
بە تۆمەتى بەكارھىنانۋ مامەلەكەردن بە
ماددە ھۆشبەرەكانەۋە، فەرمانى زىندانى
ھەتا ھەتايى بە سەردا دا!

نەمە چىرۋىكى گەنجىكى تازە
پىچەۋىشتۋ نىيە، بەلكو باسى كەسكى
كە تەمەنى لە نىۋان ۵۰-۶۰ سالىدايە،
خاۋنى مالۋ مىندالەۋ ئەزمۈۋىكى لە
زىاندا ھەيە، بە ھەرچال زۆر بە سەر
ئەم پىچەۋەدا تىنەپەرى، كورى يەكەمى
بە ھەمان تۆمەت خرايە زىندان، ئەۋىش
دادگا بە ۋىنەى باۋكى فەرمانى ھەتا
ھەتايى بەسەردا دا!

بەلام كورى دوۋەمى بە پىچەۋانەى
باۋكىۋ برا گەۋرەكەيەۋە، ھۆناغەكانى
خۇيەندى بە سەركەۋتۋوۋى تەۋاۋ كەردو
بوۋ بە بەرپىچەۋەرى يەكەك لە كۆمپانىيە
بە ناۋبانگەكانى شارەكەى!

تۈيۈمەكى كۆمەلەيتى ۋىستى
تۈيۈنەۋەيەك لەسەر زىانى ئەم خىزانە
ئەنجام بەت، سەرمەتا چۈۋە لاي كورى
يەكەم كە بە ھەمان تۆمەتى باۋكى
خراپوۋىە سوۋچى زىندان، لىۋ پەرسى:
ھۆكارى گەيشتت بە زىندان چى بوۋ؟
چاۋمروان دىكەيت چ ۋەلامەك
بىداتەۋە؟!

زۆر بە ئاسايى ۋتى: لە كاتىكدا باۋكم

درۇ...

سپىيەكەشى

رەشە

خاۋەنى ئەو نازناۋە چەند تەنپايە؟! خەلەك چۆن لە دەستى ھەلەين؟! باش دەزانىت رۇل بگىرېستو زمانى بۇ وتنى ناپاستى بەكاربىلىت، بەلام بەدبەختى ئەو كەسانە لەودايە راستىيە رەھاكانىش لە دەمى ئەمانەۋە ئەرزشى نامىنىتو كەس ۈك راستەقىنە ۋەريانگىرېت.

بەرامبەر بە درۇگوتن راستىيى ھەيە، دەرنىچامەكانى بە تەۋاۋى جىاۋازن ۋ گەۋرەيى مەمانەۋە رېزو خۇشەۋىستىۋ دلىبابوون لە ناخو ئىۋان كەسەكاندا پەيدا دەكات.

پېم وايە ھەموومان ھەموو شىتەك لەسەر راستىۋ ناپاستى دەزانىن... ئەو ھەموو جوانىۋ قەشەنگىيە رۈۋخسارى پې بەرائەتى منال لە ھەلوئىستە جىاۋازەكاندا دەيىنىن ۋ تىناگەين منال بۇ ھىندە جوانە! بۇجى خۇداى گەۋرە ئەۋەندە نازدارو پاك دروستىكرودوۋ؟! ھەموو مەسەلەكەش لەودايە كە رۈقو درۇگىردن نازانىت، نواندىنى ساختە ناكات، درۇ (سىۋى رەش ۋ بەرژەۋەندى) شتى ۋا ئەچۈۋەتە ئىۋو فەرھەنگىيەۋە، درۇزە لىزان ۋ كارامەكانىش لە منالېاندا ھەر ۋابوون، بەلام گەۋرەكان ھىند ناپاستىيان ۋتوۋو نواندوۋە، ئىتر ۋردە ۋردە جوانىيە سۈرۈشتىيەكە كال بوۋەتەۋە... كەۋاتە گىرنگە رۇف بگەپتەۋە بۇ سۈرۈشتە پاكەگەى خۇى، ئەو دەمە راستگۈيىۋ ناكارە جوانەكان دەبنە سىماى ھەمىشەيى ئەو.

زۇرجار خەلەك لە گىرپانەۋەى وشەكاندا راستگۈن، بەلام لە ئاۋازى وتنى وشەكاندا درۇدەكەن!

درۇگىردن لە ناخەۋە رۇف ۋىران دەكاتو بىتمەنەيى دروستدەكات، لە كۆمەلگادا تاكەكان لە يەكتەر درۇنگو گومانى ناپاش لە ئىۋانىياندا بەرپا دەكاتو جوانىيەكانى بەرامبەر دەشارىتەۋە ئىرمىي بىردن چال بۇ يەكتەر ھەلەكەندىن ھەمىشە سەنگەر لە يەكتەر گىرتن بىلادەكاتەۋە، ئەۋە نىيە رۇف جارى ۋا ھەيە گومان لە ھەموو كەس ۋ دياردەكان دەكات، تەننەت خەندەۋ نىگا جوانەكانىش بە ساختە دەزانىت؟! ئاينى پىرۋزى ئىسلامىش درۇگىردىن لە سەرۋەى ھەموو تاۋانەكانەۋە داناۋە، ۋاتە بە تاۋانتر لە ھەموو تاۋانېك داپدەنېت.

گەلەك كەس جۇر بۇ درۇ دروستدەكەن ۋ پۆلىنى دەكەن، بەلام پېمۋايە ئەۋە دروست نەيىت، چۈنكە دەكرىت لە كاتىكى دىيارىكاراۋا راستىيەك نەگوتىت ۋ ھەلېگىرېت بۇ كاتو ساتىكى تر، يان شىۋازى دەربىرىنى راستىيەكە دەستكارى بىكرىت، ۋەلى بە ھىچ شىۋەيەك ۋ ھىچ مەبەستىك پىچەۋانە گوتنى راستى كارىكى دروست نىيەۋ پىچەۋانەى ھەموو بەھاۋ بىنەمايەكى رەۋشتىۋ ئاينىۋ مرقىيە.

تۇ بىروانە لە سىماى كەسىك چى بەسەردىت كاتىك درۇكەى ئاشكرا دەيىت؟ وشەكەى چەند ناشىرىن ۋ بىزراۋە؟! ۋ

ئاينىۋ زانستو ھىزىك نىيە دۇى نەيىتو زۇرپەى زۇرى مۇفەكانىش بەردەۋام بە جۇرىك لە جۇرەكان گىرقتارىن، كەس خىرى بەردەۋامى لىنەيىنۋە ھەر بە بەرچاۋمانەۋە، يان لە مېزو ۋ نىۋو كىتەكاندا دەيىن دەيان كەسى كىرۋوۋ بە پەند، ھىشتا كۆمەلەك عەشقىۋازى لەگەل دەكەن... لە راستىدا لە كاتى پىۋىستىۋونىشدا (بە ۋتەى ھەندىك) ھەر قىزەۋون تاۋانە، كەچى ھەندىك كەس ھىندە ھۇگرى بوون بەم دەستو بەم دەست خەرىكى درۇگىردن، ئەۋە پەتاۋ نەخۇشىيە ترسناكەكەيە (درۇگىردن).

ھاۋرېيەكە ھىندە بىزاربىۋو بوو دەيگوت، ھەموۋان درۇدەكەن، بەرپىس بۇ مىللەت، ئەو كەسانە كە ھاۋرېۋو دىسۋوۋو خەمخۇرى يەكتەر دەردەكەن، دايك ۋ باۋك بۇ مىندالەكان، مامۇستۋا ۋوتابى بۇ يەكتەر، ئەۋ ۋتەنى: تەننەت درۇ لەگەل خۇداۋ خۇدو عەشقىش دەكرىت، بەلام كە مۇفەكان ھەست بەم ھەموو درۇيە ناكەن ۋا تاۋا نادەن بە كىۋداۋ تەنپايى ئىۋو بىبابانىكى بى ئاۋو نان ھەلېبىزىرن، مەسەلە ئەۋەيە كە ئەمانىش بوۋەتە بەشەك لە جەستە گەۋرەكەى «درۇ ئەفەندى!»

ئاخر درۇگىردن تەنپا ھەلاۋگىرپو گۇرېن ۋ جىگۇرېكى وشەكان نىيە، درۇ بە جەستەۋ جولىۋ بىرۋو چاۋەكان دەكرىت، بە دەرختىنى ددانەكانو سەرلەقاندن، تەننەت ھەندىچار بىدەنگىش درۇگىردنە.

زمانى گۈل بەكار بىمىنە

ھەر كەسكى سەرگەردەدە پېشەنگ
لە سەرەتاي مرقۇپايەتتە، يان ھەر
كەسكى كە مېژۋى مرقۇپايەتتە بە باشى
باسى كىرىتتە گۆرۈنكەرى گەرە لەسەر
دەستىدا رۇپىدايەت، جىھان بە ھۆيە
پېشەكەوتتە، بېگومان بىن لەۋەى كە
يەككە لە ھۆكەرەكانى سەرگەوتتە، بىرىتى
بوۋە لە زمانى، ھەلبەت لىرەدا تەنھا
مەپەستەمان زمانى قەسەردىن نىيە بەس،
بەلگە مەپەستەمان زمانى نووسىنىشە.
كەۋاتە ھەموومان پىۋىستەمان بە
زمانىكى پاراۋ ھەيە بۇ تىگەپاندنى
بەرامبەرەكانە، ئەمەش سەرچاۋەكەى
لاى ھەموو مرقۇپايە ھەيە لە كەس
نەشاردراۋەتە، تەنھا بەكارەتەننى دەۋىت،
ئەۋىش پىرپىرىكى بۇرئانە ئىرادەكەى
بەھىزى دەۋىت كە ئىتر لەمەودا بە
زمانى گۈل لەگەل ھەموۋاندا قەسەكەين،
ئەگەر جى بەرامبەرەكانىشمان بە زمانىكى
تەننەت دىرپاۋىش قەسەمان لەگەلدا
بەكەن، چۈنكە زمانى ئىمە شىرىنە
دەرىپىنى خۇشەۋىستىيە لەناۋىپەرى
شەپ تىكەنە، بۇيە دۈجار ھەر زمان
شىرىنەكان سەردەكەۋن پەشىمانى بى
سود دەرنابىن.

شىرىنە قەسە خۇشە، رۇشنىرە، دىندارە،
زىرەكە.... ھتە.
سەرنج بەدەن زۇربەى جار لە يەكەم
ساتى بە يەك گەشتەمان لەگەل كەسكىدا
سەرنجى زمانى قەسەردىن دەدەين و لىي
ورد دەبىنەۋە، تەننەت ئەگەر لەگەل
كەسەكەدا زوۋ زوۋش يەكتر بىيىنە
قەسەكەين، گىرگ ئەۋەيە لە ھەر
يەكتر بىيىنەكە يەكەم سەرنجەمان بۇ
زمانى قەسە كىرىنەتتە، چۈنكە زمان
زانبارى ۋەبىزى فەرمى كەسەكانە
زۇربەى شتەكان بە زمان دەردەپىن
بۇ بەرامبەرەكان، چ زمانى قەسەردىن
بىت، يان زمانى نوسىن، كەۋاتە زمانى
قەسەردىن رۇپىكى زۇر گىرگ دەبىنەت لە
كاروبارەكانەدا بەرامبەر سەرنجى وردى
دەدات بۇ ھەلەنگەندەمان.
نەۋنەيەكى ۋاقىيى زىانى ھەموومان،
چەندجار رۇپىكەۋتەۋە كە لە كەسكى
زۋۋىر بوۋىن، يان بۇچۈۋى كەسكىمان
رەت كىرۋەتە، يان باش باس كەسكىمان
نەكەردە، تەنھا لەبەرئەۋەى كە زمانى
گفتۇگۇۋ قەسەردىن لەگەلماندا جوان
نەپۋە، يان نەتۋانەۋە بە زمانىكى
شىرىنە سادە تىمانگەنەتتە؟

زمانىكى شىرىنە جوان، پاراۋ و رۋون،
سادە ئاسان، كەست لى زۋۋىر نەبىت،
لەسەرۋى ھەموۋىيەۋە بەدەپىنەمان،
چۈنكە خۇي داۋاي لىكەردۋىن كە كەس
لە خۇمان زۋۋىر نەكەين.
چەندجار رۇپىكەۋتەۋە لەگەل
بەرامبەرەدا بە زمانىكى دىرپاۋى، يان بە
زمانىكى تۈرەيەۋە، قەسەمان كىرۋە؟ ئەي
چەندجار رۇپىكەۋتەۋە كە بە زمانى گۈل
شىرىنە قەسەمان لەگەل بەرامبەرەماندا
كىرۋە؟ ۋەلامى ئەم پىرسىارنە لە
دەروۋى خۇماندا دەدەينەۋە، تاۋەكو ھەر
خۇمان بزانىن و ئاشكرا نەبىت، چۈنكە
رەنگە چاۋمەۋاننەكراۋ بىت بە باش، يان
بە خراب.
كە پىكەۋە دادەنەشەن لەگەل كۆمەلەك
ھاۋرئ، ھاۋكار، يان ھەر كەسكى تىرە،
باسى كەسايەتتە بەرز دەكەين، ياخود
باسى كەسكى دىرپىكراۋ دەكەين كە
كەسايەتتەكى بەرزى ھەيە، ئىستا ۋەرن
با پىكەۋە، يان ھەر يەككە لى خۇمانەۋە
ۋىنە ئەۋ چۆرە كەسايەتتە بىكىشىن
بىخەيەنە بەرچاۋى خۇمان، تاۋەكو
باسەكە رۋون بىت لامان، لە ۋەسقى ئەۋ
كەسايەتتەدا دەلەين: كەسكى زمان

خودايە

داوات لېدەكەم

9: بەھىشت مەھمەد

بەخشىن ۋەزىرگىم، ئەك لەۋىرگىرنەۋەدى قەرزى قەرزدارەكان.

خودايە: داوات لې دەكەم ھەموو ئەۋانەى لە دەۋرۋەزىمەن، دىلخۇشيان بىكە ئەۋ كاتە مەن ھەست بە خۇشىيەكانم دەكەم، مەن ناتوانم لە نىۋان فرمىسكەكاندا بى بىكەنم، بە ھەلۋاتنى تىشكى خۇر چۇن دىلخۇش بىم، لە كاتىكىدا دەۋرۋەزىم لە تارىكىدا بۇزىن.

خودايە: ئەگەر خەلگى خىشتيان تىگىرتەم كۆمەكەم بىكە، ئەۋ خىشتانە كۆيكەمەۋەۋە بىناى ئارام گىرتى لې دروست بىكەم، ئەگەر گۈلۋان تىگىرتەم يارمەتەيم بىدە ئەۋ گۈلانە بىدەمەۋە لە يەخەى ئەۋ كەسانەى ھىريان كىردم دەستە بىچكۈلانەكانيان گىرتەم بۇ سەرگەۋتەم لە ژياندا.

خودايە: يارمەتەيم بىدە، پىستەم لىكراۋان پىشتىگۈئ نەخەم، لە ستەمكارانىش نەترەم.

خودايە: يارمەتەيم بىدە تا قەناعەت بە خەلگى بىكەم كە دەستكەۋتەنى مالى ھەلەل، چەندە كەم بىت، باشترە بۇيان لە مالىكى زۇرى ھەرام.

خودايە: ھىچ كات رېگە نەدەيت ناۋمىدى بېتە نىۋ دىلەۋە، بەرەستى ناۋمىدى جاۋەكان كۆپر دەكاتو دەرگا كراۋەكان نابىنىت.

خودايە: يارمەتەيم بىدە ئەۋپەرى رېز بىگرم لەۋ كەسانەى لە گەشتى ژياندا يارمەتەيم دەدەن، ھىرەم بىكە چۇن فرمىسكى خەلگى بىرەم، لەسەر لىۋەكان وىنەى زەردەخەنەۋە بىكەنەن بىكىشەم. سەرچاۋە/ كىتەبى (سەرە عائىلە).

بەخەرمەۋە كە ھىز بەردەۋام نابىت، ئەۋە راستىيە بۇ ھەمىشە دەمىنىتەۋە..

خودايە: ھەر كات كەۋتەم ھىرەم بىكە چۇن دوۋبارە ھەستەۋە، كاتىكىش ھەستامەۋە بىرەم بەخەرمەۋە كە كەسانىك كەۋتەۋە تا يارمەتەيان بىدەم ئەۋانىش ھەستەۋە.

خودايە: ئەگەر بەسەردوۋمەنەكاندا سەرت خىستەم، لىنەگەرپى ھىچ كات تانەۋە تەشەريان لې بىدەم.

خودايە: ۋام لې بىكە تىكەلەى نەكەم لە نىۋان قەناعەتو زەلىلىدا، لە نىۋان بە رېزى لە خۇبايىبوۋندا، لە نىۋان خاكى بوۋونو خۇ بەگەمزانىندا.

خودايە: بىكەيت بە يەكەك لەۋ مۇمانەى بە تىشكى ۋوۋناكىيان رېگە تارىكەكان ۋوۋناك دەگەنەۋە.

خودايە: كۆمەكەم بىكە تا لىۋوردن لە ناۋ خەلگىدا بىلاۋ بىكەمەۋەۋە پىيان بىلەم تۆلەسەندەن چەكى بى تۋاناکانە، لى بوۋوردنىش چەكى بەھىزو دىل گەۋرەكانە.

خودايە: يارمەتەيم بىدە تا كەمۋوگۈرپىيەكانى خۇم بە گەۋرە تەماشىا بىكەم، كەمۋوگۈرپىيە كەسانى دەۋرۋەزىم لە بىر بىكەم، تا لە بىرەمدا جى خۇش نەكەن.

خودايە: ئەگەر ھەلەم بەرامبەر كەسانىك كىرد يارمەتەيم بىدە، داۋى لىۋوردنىان لې بىكەم، ئەگەر كەسانى تر ھەلەيان بەرامبەر كىرد يارمەتەيم بىدە بىتوانم لىيان خۇش بىم بى ئەۋەى چاۋەرى داۋى لىۋوردنىان لې بىكەم.

خودايە: ۋام لى بىكە زىتر چىز لە

خودايە: ئومىدەم بى بىبەخشەۋە رەشپىنىم تىدا مەھىلە.

خودايە: تۆۋى خۇشەۋىستى لە دىلدا بىچىنەۋە رەگۈ رىشەى رىقو كىنە لە ناخەدا ھەلەبىكىشە.

خودايە: بەھىزەم بىكە، تا بىتوانم بەسەر رەۋىشتە خراپەكاندا زالى بىم، ژىرىم بى بىبەخشە تا بەسەر لە خۇبايىبوۋندا سەر بىكەۋەم.

خودايە: بىنايىم بەھىزەم بىكە بۆنەۋەى كەمۋوگۈرپىيەكانى خۇم بە ۋوۋنى بىبىنەم، بەردەۋەكى رەش بەسەر چاۋاندا بېتە تا لە سەۋىرگىردى كەمۋوگۈرپىيە كەسانى تردا زىادە رەۋى نەكەم.

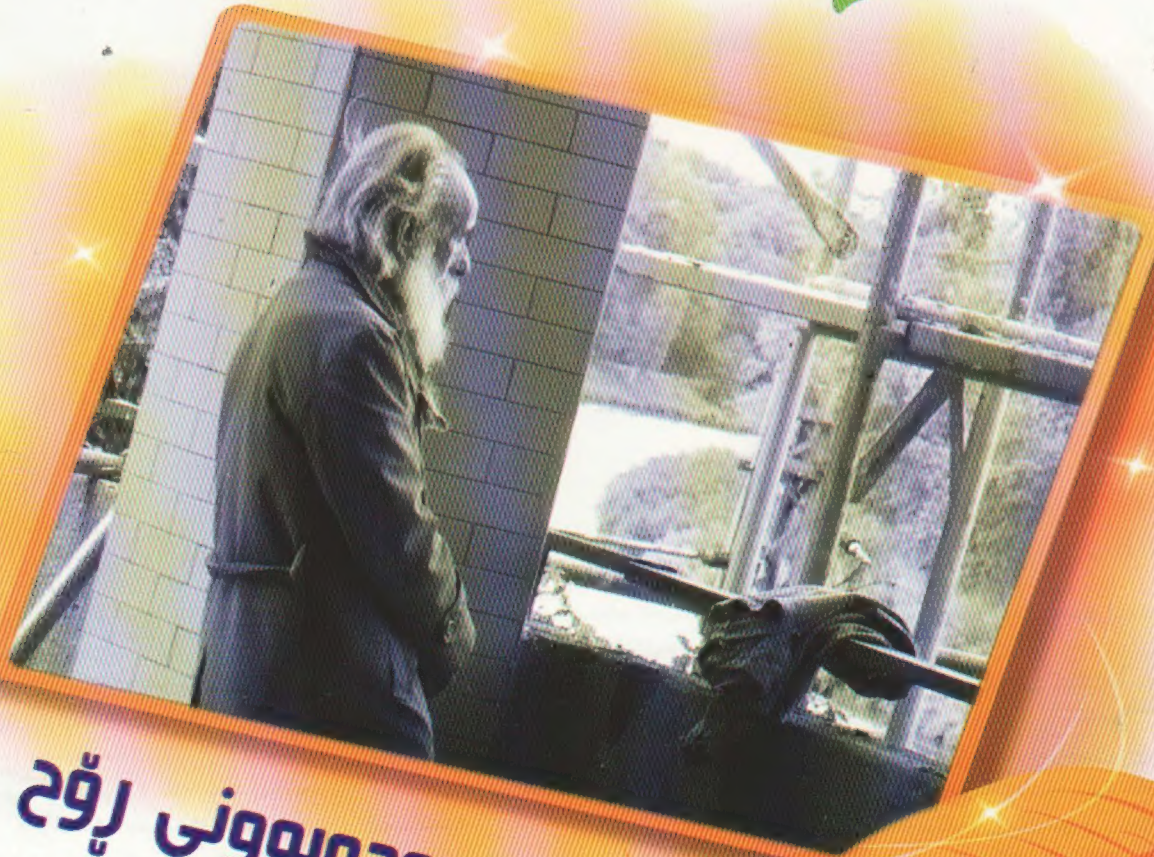
خودايە: يارمەتەيم بىدە تا بىتوانم زۆرتىن ژمارە لە خەلگى دىلخۇش بىكەم ۋۆرە خۇشەكانيان زىاد بىكەم، شەۋە گىراناۋىيەكانيان كورت بىكەمەۋە. خودايە: چىزى لىۋوردەيىم بى بىبەخشە، نارەۋوۋى تۆلە كىردنەۋەم لى داپىنە...

خودايە: ۋام لى بىكە لە بەرامبەر بە دەسەلاتەكاندا بى ھىز نەبىم، لە بەرامبەر بى تۋاناکانىشدا دىلرەقو تۋندوتىز نەبىم.

خودايە: لە ناخەدا بەزەۋىۋ لىخۇشۋىۋون بىرۋىنە، تۋرەۋىۋ دىلرەقىم لى ۋەزىگەرەۋە.

خودايە: دىلەم بى بىكە لە باۋەرۋوۋن بە خۇت، ھەموو ژيانىشەم لىۋان لىۋ بىكە لە خۇشەۋىستىت.

خودايە: ئەگەر لە خۇبايىبوۋن كۆپرەى كىرد، بىنايىم بى بىبەخشە، ئەگەر ۋۆزگارىك بەھىزەت كىرد، يادەم

ئاسوودەبوونى رۇخ

شىخانى

لە دەرگای مائەكەيانى دا، پىرىژنىكى نورانى بە ھەلەداوان دەرگاگەى كىردەو. - حاجى گيان لە كۆى بوويت؟! دواتر كە ئەمى بىنى گوتى: بەخىرىيى كۆرم دەوەرە ژوورئ. - سوپاس داپە گيان، مائتان ئاوابىت.

لە گەرپانەویدە ھەستى بە ئاسوودەبىيەكى زۆر دەكرد، لەو رۆژەو كە ئەو ئۆتۆمبىلەى كرىو ئەومندە ھەستى بە شادمانى نەكردبوو، ئۆتۆمبىلەكەى بە شىتىكى پىرۇز دەھاتە بەرچا، لە خۇشياندا خەرىكبوو بالى دەگرت. ئەو شەو زانى يارمەتیدانى خەلگىو درىژكردنى دەستى يارمەتى چ ئاسوودەبىيەك بە رۇخى مەرۇف دەبەخشىت، بۆى دەرگەوت كە ژيان بى يارمەتیدان و ھاوکارىو مەرۇفدۇستىو خۇشەوېستى ھىچ ماناپەكى نىيە!!

چاومروانى دەكات و نىگەرانیتى. لە ناکا و ئۆتۆمبىلىكى ھەشەنگ راوہستا. سەرەتا واپزانى تاكسىيە. بۆیە زۆر رووى نەداپە، دواتر كە گوتى لە دەنگى شۇفىرەكەى بوو، دەگوت: مامە حاجى سەرگەو، ھەناسەپەكى ئاسوودەبىي ھەلمزى و بەرەو لای ئۆتۆمبىلەكە ھەنگاوى نا..

ھەموو گيانى وەكو بى ناو ئا و دەلەرزى، دلۇپى بارانەكە بەسەر رېشە سىپىيەكەیدا دەھاتنە خوارئ، بە ئەسپایى سەرگەوت، ناو ئۆتۆمبىلەكە گەرم بوو، دواى سالاوكردن بەردەوام دوعاى خىرى بۆ دەكرد، لە پەرورەدگار دەپاراپەو كە لە ھەموو بەلەپەك بىپارىژىت، دەگوت: كۆرم زۆرم سەرما بوو، دەمىكە چاومروانم ئىستا پىرىژنەكەم دلى لەلامە. پىرەمىردەكەى گەپاندە مالى خۇيان، لە ئۆتۆمبىلەكەى دابەزىو دەستى گرتو

لە سەر شۆستەكە لە پەناى دارتوویەكدا كە پاپىز ھەموو گەلاگانى دارنىبوو، لە ئىوارمىەكى درەنگدا چاومروانى پاسى دەكرد، باران ھىواش ھىواش داپكردبوو، خەرىكبوو دنیا تەواو تارىك دەبوو، بەو دەچو ئىتر كاتى ھاتنى پاس نەماپىت، ھىشتا ھەر چاومروان بوو چاوى لە رى بوو، چونكە پارەى تاكسى پى نەبوو.. بارانەكە توندى كىردو بە خور دەھاتە خوارئ، كزەى باپەكى ساردیش دەھات، «تەواو خۆى گىرمۇلە كىردبوو، پىرەمىردىكى بچكۇلانە» پشتى بەسەر گۇچانەكەیدا چەماپووەو، جارجار كاتىك دەكەوتە بەر رۇشنايى گلۇپى ئۆتۆمبىلەكان تارماپىيەكەى دەردەكەوت. بارانەكە تەواو تەرى كىردبوو، ھەموو جەلەكانى خوسابوون، تا دەھات كات درەنگتر دەبوو، نەپەمزانى چى بكات، خەپالى لای ھاوسەرەكەى بوو، ئىستا